SAMVEL ELSŐ KÖNYVE.

Mellyben meg trattatic az minémö dolgoc löttenec Heli és Sámuel birosságában, Es annac vtánna az Saul királlságában, nyöltzuan essö tendö forgásában.

Az Heli pap regnált. 40. Cap: 4.
Az Samuel és Saul regnáltac. 40. Actor 13.

ELSŐ RESZ.

Anna asszony Elcanánac feleségesoc ideig való meddőségének vtánna, Melly ért az Peninnaról Elcananac masic feleségétől soc bidalmat és gyalázatot szenued, fel mégyen Siloba az Isten sátorához. Könyörög az Istennec, és fiat ád néki, kit Samuelnec neuez, kit az Istennec szentel, hogy mind hólúg néki szenteltetet légyen.

1 VAla egy ember az Tzophçusoc városából, az éggyic Ramahbol, melly vagyon az Ephraim hegyén, kinec neue Elcanah, Ierohamnac fia, ki vólt az Elihu fia, ki vólt az Thohu fia, melly Thohu vólt az Soph Ephrathçusnac fia.

Elcanah.

2 Vala pedig ez Elcanánac két feleségе, az éggyiknec neue Anna, az másiknac Peninnah, Es az Peninnanac gyermeki valánac, de az Annánac nem valánac.

Anna asszony.

3 Fel mégyen vala pedig esitendönként ez az ember hogy imátkoznéc és áldozatot tenné a Seregeknec WRánac Silohban, holott laknac vala az Eli papnac két fiai, Hophni és Phinees, az WRnac papjai.

a: Az Elcanah nem ömaga áldozic, mert az nem vólt szabad, hanem áldozot az papoc által.

4 Es lön hogy mikor áldozatot tött vólna az Elcanáh, az Peninnánac az ő feleségénec, és mind az ő fiainac és leánynac részieket meg adgya vala.b

b: Tudni illik az áldozatból.

5 Az Annánac pedig czac egy részit ád vala, az szépb falatot, miuel hogy Annát igen szereti vala, de az WR az ő méhét bę zárlotta vala.

6 Igen bosszonttya vala pedig az Annát az ő irígy gazdaasszony tarsais, és haragra indíttya vala, búsituán hogy az WR bę zárlotta vólna az ő méhét.

7 Es eztendönként mind így czelekedi vala vęle, valamikor az WRnac Templomába ő fel menne, bosszontya vala ötet és sir vala, nem észic vala.

8 Mondgya vala pedig ő néki az

ki az ő wra Elcanah: Anna miért sirsi, és miért nem éssiel? És miczodán kesergesi siiuedben, nemde nem iob vagyoké én néked tíz fiadnális?

9 Fel kel vala pedig az Anna minec vtánna ettenec vólna Silohban és ittanac vólna. Eli Pap pedig ül vala az WR Templomában az aytó félen sięki-ben.

10 [c] Anna pedig keseredett siiuel léuén, könyörge az WRnac és keseruesen sira.

11 [d] Es fogadáſt tön, ezt mondván: Ha meg tekinted az te leányodnac nyomorúſágát és én rólam meg emlekezel, és el nem feletkezel az te siolgáló leányodról, hanem ő néki férfiu magzatot adandasi, tehát én ötet tellyes çletében az WRnac vallom, és soha borotua az ő feiére nem siáll.

12 Lön pedig hogy mikor siüntelen könyörgené az WRnac, az Eli pap figyelmezic, vala az ő száſára.

13 Mert az Anna czac siiuében könyörög vala, az aiaka mozog vala, de sauát nem hallyác vala, és az Eli pap ötet részegnec alíttya vala.

14 Monda azért néki az Eli pap: Vállyonſ-meddíg részegeſkedel? Hagy békét az bor italnac.

15 Felele azért Anna, és monda: Nem vagyoc Wram részeg, hanem keseredett siiuü asſsioni állat vagyoc, sem bort sem egyéb részegítö állatot nem ittam, hanem az én siuemnec kéuánſágat öntöttem az WR eleibe.

16 Ne haſonlicz az te siolgáló leányodat valamí istentelen asſsioni állathoz, mert az én nagy keserüſségemből és búſúláſomból siolottam ez ideig.

17 Kinec felele az Eli pap, és monda: Meny el békeſséggel, és az Izraelnec Istene adgya meg az te kéuánſágodat mellyet ő tőle kértel.

18 Ő pedig monda: Légyen kedues te előtted az te siolgáló leányod, és el méne az asſsioni állat az ő vtára, és nem vólt többé az ő siuében búſulás.

19 Es fel keluén reggel imádkozánac az WRnac, és annac vtánna meg téruén ménénec az ő házokhoz Ramaba, és esmeré Elcanah az ő feleſégét Annát, és meg emlekezéc ő róla az WR.

20 Lön pedig idö forgáſában, minec vtánna az Anna méhében fogadott vólna, siülé fiu magzatot, és neuezé ötet Samuelnec, [e] mert (monda:) az WRtól kértem ötet.

21 Fel méne pedig Elcanah minden haza népéuel, hogy az WRnac az esztendönként való áldozatot fel vinné és fogadáſát meg tellyesitené.

22 Az Anna pedig nem méne el,

c: Anna aſsſsony könyörög Istennec az ő méhenec megnyiſtásáért.

d: Anna aſsſsonnac fogadaſſál való kötéleſsége, ha az Isten néki fiát adgya.

Samuel fiúlétie.

e: Samuel, az Istentől kéretteték.

ne el, hamen azt monda az ő Wránac: El halaztom az fel menéſt, miglen az gyermeket el válaztom, és az után fel viſiem velem, hogy az WR előtt foroguán, ott maradgyon mind örőcké.

23 Monda azért néki az Elcanah az ő ferie: Czelekedgyél úgy az mint te néked tettzic, maradgy honn míg el nem válaztod, czac hogy az WR tellyteſe meg az ő beſédét, meg marada azért az aſſioni allat, és ſioptatá az gyermeket míglen el kelletec válaztani.

f Tudni illik az mellyet mondott Eli pap által, vagy az mellyet te mondottal.

24 Es fel viué őtet minec vtánna el válaztotta vólna három tulockal és egy mértec liztuel, és egy tömlő borral, és bę viué az WRnac házába Silohba, az gyermec pedig igen kiczin vala.

25 Es meg ölécz az tulkot mikoron az gyermeket Eli pápnac vinnéc.

26 Ő pedig monda: Kérlec Wram, iuſson eſſedbe, mert miképpen Wram hogy te élſ, ſsinte olly bizonnyal én vagyoc amaz aſſioni állat, ki te veled itt állottam, könyörőguén az WRnac.

27 Ezért ez gyermekért könyörgöttem, és meg adta az WR énnékem az én kéuánſágomat, mellyet ő tőle kértem.

g Az az, miképpen hogy iſten attavolt adta nékem, azonképpen az vrfiontag, néki attamés ſzenteltem hogy ővé legyen mig él.

28 § Enis azért az WRnac, adtam őtet tellyes élctében, míg az WRnac ſzenteltetet légien és ott az WR előtt térdre eſſénec.

11. Réſz.

Az Anna aſſony hálá adó éneket énekel az Iſtennec. Az Eli pap fiai gonoſul élnec az ő papi rizzeckel, és az Iſtennec népét el idegenitic az ſzent Ceremoniaktól, melly dologért az Eli nem feddi meg őket, vgy az mint kellene. Azért az Iſten megfeddi őtet, és iőuendőt mond néki, mind ő magának mind maradékának veſzedelmérőli, Prophera által.

1 IMátkozéc azért ackoron az Anna, és monda: Őrűl az én ſiiuem az WRban, fel magaztaltatott az én ſiaruám az WRban: Az en ſzáiám meg nílatkozott az én ellenſégim ellen, mert én őruendec az te ſiabadîtáſodban.

2 Ninczen ſenki ollyan ſient mint az WR, ſőt ninczen ſenki te kiuőlled, és ninczen ſenki ollyan erős mint az mi Iſtenünc.

3 Ne ſióllyatoc azért ennec vtánnna keuély ſzókat, és ſzátokból ne ſzármazzéc kérkedékén ſzó, mert mindent túd az WR, és minden czelekedetit véghöz viſi.

4 Az kęz îues erős emberec meg rontatnac, és az erőtlenec fel epîtetnec hatalommal.

5 Az bę töltöc az kenyér kereſésbén foglalatoſoc, az ehezőc pedig az kereſéſtől meg ſiüntenec, vgy annîra hogy az magtalan hęt gyermekeket ſiült, és az kinec gyermeki feleſsen valánac megfogyatkozot.

Deut: 32. Tob: 13. Sap. 16.

6 Az WR meg öl és esmét meg eleuenît, pokolra alá vét, és esmét fel hoz.

7 Az WR siegénnyé tésien és meg gazdágit, meg aláz és fel magaztal.

8 Fel emelli az porból az siegént, és az gáneiból az siükölködöt, hogy ültése az feiedelmec közzé, és az diczőségnec siękibe, mert az WRé az földnec kerekségi, és azoknac határt vetett.

8 Az ő hiueinec lábokat meg óltalmazza, de az istentelenec az setétségben meg némúlnac, mert az embernec nem lehet bizodalma az ő ereiében.

10 Az WRnac ellenségi meg töretnec, ő ellenec menydörgés lésien, az WR az földnec határit meg itéli, és az ő királyának hatalmat ád, és fel emeli az ő meg kent királyának siaruát.

11 El méne azért Elcanah Ramahba az ő házához, az gyermec pedig siolgál vala az WRnac az Eli pap előtt.

12 Az Eli pap fiai pedig valának[a] Belialnac fiai, és az WRat nem esmeric vala.

a: Az az, igen gonosznac, álnokoc valának.

13 [b]Mert az papoknac illyen siokáſoc vala az kösség között. Ha mikor valaki áldozatot tésien vala, el iö vala az pap siolgáia mikoron az húst föznéc, három ágú villaczkáual.

Eli Pap fiainac gonoſságoc.

b: Első részkec az Eli pap ſiainac hogy az istentől nékic rendeltetet részſzel nem elégnec meg.

14 Es bę üti vala az serpenyőbe, vagy az üstbe, vagy az vas fazékba, és egyęb fazékakba, és valamit az villaczkán ki hozhat vala, az pap mágának vésii vala, így czelekesinec vala az egész Izrael népéuel, kic oda mennec vala Silohba.

15 [c]Es minec előtte meg az kőuérit meg nem áldoztac vólna, el iö vala az pap siolgáia, és azt mondgya vala az embernec az ki áldozatot akar vala tenni: Adgy húst ide hadd süsſem meg az papnac, mert nem veſien te töled főtt húst hanem nyerſet.

c: Mássáirnékec, hogy minec előtte az barcanac kőuéri meg áldoztatnec az Isten parancolattya ſzerint, annac előtte vét tec ki abból az ő részecskéjét, melly dolog nem ſzabad volt.

16 Ha pedig azt mondgya vala az ember néki: Hadd áldozzam meg előſſer az kőuerit, az után vedd el az mint ſzinte ſziuednec kéuánſága: Ő azt mondgya vala: Semmiképpen nem, hanem moſt adgyad, mert ha nem adod erőuelis el véſiem.

17 Nagy vala azért az ſzolgáknac véktec az WR előtt, mert az embertec meg vtállyác vala az WRnac áldozattyát.

18 Az Samuel pedig siolgál vala az WR előtt gyermec léuén, fel öltöztetuén gyólczból czinált Ephod köntöſsel.

19 Az Annais pedig kiczin köntöſt czináltat vala néki és esitendőnként néki viſii vala mikor az Wraual fel menné, az esitendőnként való áldozatnac meg áldozására.

20 Meg álda pedig Eli pap az Elcanát és az ő feleséget, és monda: Adgyon az WR Isten te néked

ked ez asſiſony állattól magzatot, miuel hogy az WRnac tött fogadáſa ſierint ezt meg ada, és el haza ménének.

21 Meg látogatá azért az WR az Annat, melly az ő méhében fogada, és ſiüle három fiat és két leáńt, és az Samuel fel neuekedéc az Wrnál.

22 Az Eli pap pedig igen vén ember vala, és meg hallá mind azokat az mellyeket az ő fiai az egéſi nemzetſéggel czelekeſznec vala, és miképpen hálnának az asſiſoni állatockal [d] kic ſereggel gyülnec vala à gyülekezetnec ſátorának aytaia eleibe.

23 Mondgya vala azért nékiec: Miért miuelitec ezt? Mert hallom én az ti gonoſi czelekedetteket mind az egéſi néptől.

24 [e] Ne miuellyetec aztió fiaim, mert nem ió hîr ez à kit halloc, hogy az WRnac népét vétkeztetitec.

25 Ha éggyic ember az máſic ellen vét, az biró itéletet téſien közöttöc, de ha valaki az WR ellen vét, vallyon ſ-ki léſien közbe iáró? Es nem fogadác az ő Atryoknac ſiauát, mert az WR meg akara öket ölni.

26 Az gyermec Samuel pedig neuekedten neuekedic vala és kedues vala az WR előtt, mind pedig emberec előtt.

27 [f] Iöue pedig az Iſtennec embere az Elihöz, és monda néki: Azt mondgya az WR, vallyon ſ-nem ielentettemé meg magamat nilluan az te atyád házának, mikor Ægyptusban az Pharao házában valának.

28 El válaztám ötet az Izraelnec minden nemzetſégi közzül én magamnac az papſágra, hogy az én óltáromon áldoznéc, hogy temiénezné, és az Ephodot én előttem viſelné, és minden tüzre való áldozatnac maradékát, az te Atyádnac háza népének engedtem.

29 Miért hogy meg tapodtatoc az én áldozatimat, és az én Minhámat, mellyet paranczoltam hogy légyen az én ſátoromban? Es inkáb böczüllötted à te fiaidat hogy nem mint engemet, hogy ti magatokat hizlalnátoc az én népemnec az Izraelnec minden áldozatinac ſiépéuel.

30 Azért azt mondgya az Izraelnec WRa Iſtene: Azt mondottam vala hogy az te házad, és az te atyádnac háza én előttem járna mind öröcké, de moſtan azt mondgya az WR, táuól légyen az én tőlem: Mert az kic engemet tiztelnec, azokat meg tiztelem, de az kic engemet meg vtáltnac, meg vtáltatnac.

31 Imé el iönec az napoc, és én el vágom az te karodat, [g] és az te atyád házának kariát, hogy ne találtaſſéc vén ember az te házadban.

32 [h] Es meg látod az Iſten házának keſerüſégét, az ióc, helyett, mellyeket az WR czelekedett vólna

d: Karmadis vétkec az Eli papfiainac, hogy bolot feleſegec vólt, és az Iſten ſátoránál való aſsſioni állatockal ſertelmeskedtec, és az Iſten ſátorátis meg fertöztetec.

e: Eli pap meg feddi az ő fiait, de igen lágy beſzéddel.

f: Meg feddi az Iſten Eli papot az ő fiainac gonoſſágokért.

g: Az karon érti az papi méltoſágot, mint ha azt mondána, el vészem az papi méltoſágot tőled és à te házad népitől, &c.

h: Ezt akarja mondani az Iſten az Elinec. Azt melly iókat akartam czelekedni az Izraellel, ha te és az te fiaid az Iſteni ſzolgálatban igazán és hiuen forgolodtatoc vólna, azokért az iokért, és azoc helyébe veſzedelmet bozoc, és te meg látod az Iſten ſátorának keſrüſégét, tudni illic mikor à Philiſteusoc el ragadgyác az Iſten ládáit. Láſd meg, Capi 4.

vólna az Izraellel, és vén ember nem léſien házadban ſoha.

i: Az az, Nem azért hagyoc meg az te házad népében hóg te veled iól tegiec hac nem hogy láſſad az te házad népének nyomorúſágot, és keſerűſéggel illetteſſel.

33 i És (mind az által) az én óltáromtól, el nem fogyatom az te házad népe közzűl való férfiat, hogy az te ſiemeidet meg emészſiem, és az te lelkedet keſerűſéggel illeſſem, de minden te házad népe ember korokban halnac meg.

34 Es ez légyen te néked ielől, melly következic az te két fiadra, az Hophnire, és à Phineesre, mert mind ketten egy nap meg halnac.

k: Az az, Azt mivelom hogy az papi méltóſág állando légyen az ő maradékánál, ſzal pedig az ſádokrul, ki az Dauid és Salomon idejében vólt pap, 1. Paral: 29.

35 k És támaztoc magamnac hiwſéges Papot, ki az én keduem és akaratom ſierint czelekeſſic, és eppítec néki állándó házat, és iár az én meg kent királlyom előtt tellyes élete napian.

36 Es léſien hogy valaki meg marad à te házadban elö iö és tęr det feiet hayt añac egy ézűſt penzért, és egy darab kenyerért, és azt mondgya: fogadgy bę kérlec engemetis az papoc közzé valami tiztre, hogy ehelſſem valamifalat kenyeret.

III. Réſz.

Az Iſten meg ielenic Samuelnec, és meg ielenti néki az Eli papnac háza népének veſzedelmèt, mellyet az Samuel meg ielent az Eli papnac. Az Iſten pedig az Samuelnec ſerez méltóſágot mind az egéſz Izrael nemzetſége előtt.

1 AZ gyermec Samuel pedig ſiolgál vala az WRnac az Eli Pap előtt: Es az WRnac Prophetac által való ſioláſa ackor az időben igen ritka vala, és nem vala látható ielenés.

2 Lön pedig ackor az időben Eli Pap aluſiic vala az ő ſiokott helyén, és imár az ő ſiemei meg kezdettec valahomyáloſodni, és nem láthat vala.

3 Es minec előtte az Iſtennec ſiöuednekit meg óltottac vólna, és az Samuelis alúnnéc az WRnac Templomában, az mellyben az Iſten ládáia vala.

4 a Ackor ſiólitá az WR Samuelt, ki monda: Im hól vagyoc én.

4: Az Iſten meg ielenic az gyermec Samuelnec etzakat, és megielenti néki az Eli papnac és az ő maradékinac büntetéſeket.

5 Es futamodéc az Eli paphoz, és monda: Im hól vagyoc én, mert te hiuál engemet, és monda: Nem hittalac, meny viſſia aludgy el, el méne azért ő és el aluuéc.

6 Szolitá eſmét az WR Samuelt: Es fel kele az Samuel, és méne Eli paphoz, és monda: Im hól vagyoc én, mert hiual engemet. Es monda: nem hittalac édes fiam, meny el aludgy el.

7 Samuel pedig még nem ſiokot vala az WR ſiauához, és még nem tudgya vala az WRnac beſiédét.

8 Szólitá azért mégis harmadſior az WR Samuelt, és fel kele és méne Eli paphoz, és monda: Im hól vagyoc én mert hiual engemet. Ackor eſiébe vöué az Eli pap, hogy az WR hijna az gyermeket.

9 Monda azért az Eli pap Samuelnec: meny el aludgy el, és ha ſolſt tégedet, azt mondgyad: Szóly WRam, mert iól hallya az te ſiolgád: Fel méne azért Samuel, és az ő helyén el aluuéc.

10 El

10 El iöue esmét az WR, és meg állá, és szólitá esmét mint annac elötte, és monda: Samuel, Samuel. Felele Samuel, és monda: Szóly, mert iól hallya az te szolgád.

11 És monda az WR Samuelnec: Imé én czelekedem neminemü dolgot Izraelben, mellyet valakic hallanac, mind az két fülöc meg czendül belé.

12 Ackor az idöbe, mind azokat mellyeket meg mondottam az Eli Pap ellen, és az ö háza népe ellen, véghöz viſiem, el kezdem és el végezem.

13 Es meg jelentem ö néki, hog én meg itélem az ö házát mind öröcké az hamisságért, mellyet iól túd, mert az ö fiai mikor magokat vtálatoſocká téſiic vala, nem tiltá meg öket.

14 Es annac okaért meg eskütem az Eli háza ellen, hogy az ö háza népénec hamisſága, ſoha öröcké, ſem áldozattal, ſem Minháual el nem töröltetic.

15 Aluuéc azért à Samuel mind reggelig, és meg nita az WR házának aytaiát, és nem meri vala meg jelenteni Eli papnac ez látáſt.

16 Szólitá azért Eli Pap az Samuelt, és monda: Samuel fiam. Ki monda: Im hól vagyoc én.

17 Es monda: Mi lön az ſió az mellyet néked mondá? Kérlec ne titkold el tölem, az WR vgy czelekedgyéc veled és vgy adgyon iót, hogy czac egy igétis nem titkolſi el én tölem valamit ſiólott.

18 [b] Meg monda azért à Samuel mind azokat az beſiédeket, és nem titkolá el töle. Es monda az Eli pap: ö az WR, és czelekedgyéc vgy az mint néki iobnac tettzic.

19 Fel neuekedéc azért Samuel, és az WR vala ö vele, vgy annira hogy ſemmi beſzédét [c] az földre nem hadgya vala eſni.

20 Es eſiébe vöué az egéſi Izrael népe, Dan városától fogua, Berſebaig, hogy az Samuel az WRnac hiwséges Prophetáia vólna.

21 [d] Es kezde esmét az WR meg jelenni Silohban, mert meg jelentette vala magát az WR Silohban az Samuelnec, az WRnac beſiéde által.

b: Samuel meg mondgia Eli papnac à mit neki Iſten mondott.

c: Az az, Semmit nem ſzolott olyat az Samuel, mellyet bé në tellyeſitett volna az Iſten.

d: Az az, tollebet ſoc ideiglen nem volt Izraelben Prophéta es iſmi jelenes, mind az által az Samuel lön Iſten Prophetáia, kinec gyakorta meg jelenie vala.

IIII. Réſz.

Az Izraelitác mikor az Philiſtęuſoktol meg veretettetec vólna, az Iſten Ládáiát az táborba vitetic, De vgyan meg veric esmét az Philiſtęuſoc az Izraelitákat, az Eli papnac két fiát meg ölic, az Iſten Ládáiát el nyeric, mellyet mikor Eli pap meg hallott volna, hátra eſic ſzékiben, es meg hal.

1 MEg tellyeſedéc azért az Samuelnec beſiéde az egéſi Izraelen, mikor ki méne az egéſi Izrael az Philiſtęuſoc ellen hartzolni, és tábort iárának az helynél, melly Eben Haezernec mondatic, az Philiſtęuſoc pedig tábort iárának Aphekben.

2 Sereget rendelének azért az Philiſtęuſoc az Izrael népe ellen, és meg ütközének, és az Izrael népe meg veretéc az Philiſtęu-

SAMVEL az Izraelt iteli es biria 40. extendeig es SAVL Királlyal együt.

liſtęuſoktól, és vágánac le ő közülőc az mezőn vgy mint négy ezer embert.

3 Mikor azért az nép az táborba viſiſia iött vólna, mondánac az Izrael népe között való öreg emberec: Mi az oka hogy az WR meg veré ma minket az Philiſtęuſoc által? Vegyüc hozzánc Silohból az WR frigyénec Ládáiát, hogy mi közöttünc léuén ſiabadîtſon meg minket az mi ellenſégünc kezéből.

4 Bę küldé azért az nép Silohba és ki hozác az Seregeknec WRanac Ládáiát, ki ül az Cherubimokon, a ott valánac pedig az Iſten frigye Ládáiánál az Eli Papnac kęt fiai Hophni és Phinees.

5 Lőn pedig hogy mikor az WR frigyénec Ládáia az táborba iutott vólna, Meg ſiualkodéc az egéſi Izrael népe nagy kiáltáſſal, és meg zendülé az egéſi föld.

6 Haluán pedig az Philiſtęuſoc az nagy kiáltáſt, mondánac: Miczoda nagy kiáltás ez az Sidóc táborában? És meg ęrtéc hogy az WRnac Ládáia iutott vólna az táborba.

7 Meg félemlénec azért à Philiſtęuſoc, mert meg ęrtéc hogy az Iſten iött az táborba. Es ezt mondác: Iay mi nékünc, mert nem eſett ez előtt illyen dolog.

8 Iay mi nékünc, Kiczoda ſiabadît meg minket ezeknec az erős Iſteneknec kezekből, ezec azoc az Iſtenec, kic az Ægyptumbélieket minden fęle nyomorúſsággal meg veréc az puztában.

9 Nó azért legyetec bátor ſiiuel, és emberkedgyetec Philiſtęuſoc, hogy valami módon ne ſiolgallyatoc az Sidóknac, mint hogy ők ſiolgáltanac mi nékünc, nó azért legyetec emberec és erőſſen vijatoc.

10 Meg ütközénec azért à Philiſtęuſoc, és meg veréc az Izrael népét, és ki ki ſialada az ő ſátorába, és igen nagy veſiedelem lőn, vgy annîra hogy az Izrael népe közzül harmintz ezer gyalog veſze.

11 b És el nyeréc az Iſten Ládáiátis, és az Eli papnac kęt fiais meg hala, az Hophni és Phinees.

12 El ſzaladuán pedig egy ember az Beniamin nemzetſégéből, iuta Silohba azon nap, ruháiát meg ſiaggatuán, és port hintuén feiére.

13 El iutá azért az, és Eli pap ül vala ſiękiben az út fęlen várakozuán, mert az ő ſiiue nagy röttegésben vala az Iſten Ládáia miatt, mihelt pedig bę iuta az ember hogy hîrt mondaná az városban, meg zendüle az egéſi város.

14 Haluán pedig Eli Pap az nagy kiáltáſt, monda: Miczoda nagy kiáltás ez? Az pedig az ember nagy ſietſéggel el jöue, és meg mondá Eli papnac.

15 Vala pedig az Eli pap kilentzuen nyóltz eztendős, és az ő ſiemei meg homályoſodtac vala, és nem láthat vala.

16 Mon-

a: Cherubimoc között mondatic lênni az Iſten, melly Cherubimoc az Iſten ſátorában az Láda felett valánac, mert az Iſten onnét ſzokott vala ſzolani, es onnet ielenti vala meg akaratiyát, Exód. 25. verſ. 22.

b: Az Iſtennec Ládáiat el nyeric az Philiſteuſoc, az Eli papnac keet fiatis meg ölic.

16 Monda azért az ember Eli papnac: En az hartzról iövec, onnét ſialadtam ma. Es monda: mint lön az dolog ió fiam?

17 Felele az követ, és monda: Meg futamodéc az Izrael népe az Philiſtęuſoc előtt, és igen nagy kár lön az népben, az te kęt fiadis meg hólt, az Hophni és Phinees, az Iſten Ládáiátis el nyertec.

c: Eli papnac nyaka ſzakad minec vtánna az Izraelt 40. eztendeig itélte volna.

18 c Mikor azért az Iſten Ládáiát emlitette vólna, hátra eſéc az ſzękből az kapu fęlen? és meg ſiegéc az nyaka, ſ-meg hala, mert immár igen vén és nehez ember vala, és az Izraelt itélte vala negyuen eztendeig.

19 Touábba az Menye az Phinees feleſége várándós vala, és hallá hirét hogy az Iſten Ládáiát el nyertec vólna, és az ő Ipais meg hólt vólna, mind pedig az ő wra, le hayla azért és ſzülé, mert ſoc keſerűſég ſiállot vala reáia.

20 Mikor pedig meg akar vala halni, mondgyác vala ő néki az kic ott állanac vala: Ne fély mert fiad vagyon, de nem ſióla ſemmit, és czac eſtébe ſem vętué.

d: Icabod, az az, ninczen dicziőſęg.

21 Es ő neuezé az gyermeket Icabodnac, d monduán: El vétetett az Izraeltől az diczőſęg, mert hallotta vala hogy el nyertec az Iſten Ládáiát, és meg hólt vólna mind Ipa mind wra.

22 Monda azért: El vétetett Izraeltől az diczőſęg, mert el nyertec az Iſten Ládáiát.

V. Réſz.

Az Iſten meg haragußic az Philiſtęuſokra az ő Ládáiáért, annac okáért az ő báluány Iſtenéket meg rontya, es az föld népét nagy czapáſſal meg veri, ezaniczkoznac az Philiſtęuſoc az Ládánac haza küldéſérűl.

1 AZ Philiſtęuſoc pedig fel vőuéc az Iſten Ládáiát, és el viuéc az Eben Hezertől Aſdod városába.

2 Holott véuén az Iſten Ládaiát, bę viuéc az e Dagon Templomába, és helyheztetéc az Dagon báluány mellé.

e: Az Philiſtęuſoc az Iſten Ládáiát á Dagon báluány mellé teſſic, melly báluánnac az dereka emberi forma volt és vtolya hal forma. De az Dagon nem maradhat meg az Iſten Ládáia mellet.

3 Es mikor máſod nap fel kőltenec vólna az Aſdodbéliec, imé az Dagon báluány az földre artzal le eſett vala az WRnac Ládáia előtt, és fel véuén à Dagont, eſmét helyére állatác.

4 Es mikor eſmét máſod nap fel kőltenec vólna, imé eſmét látác hogy az Dagon artzal le búrúlt az földre az WR Ládáia előtt, és az Dagonnac feie és kęt keze feie el ſiakadott à kűſiőben, és tſac az hal képe maradott vala meg benne.

5 Ennec okáért az Dagon papiai, és valakic bę mennec az Dagon házába, nem hágnac az kűſiőbre Aſdod városában mind ez mai napîglanis.

6 f Meg nehezedéc pedig az Aſdod városbélieken az WRnac keze, és puztíttya vala őket, és meg veré őket alfęlekben való ſűllel, az Aſdod városit és minden határit.

f: Megveri az Iſten nagy czapaſſal az Philiſteuſokat az ő Ládáiáért.

7 Látuán pedig az Aſdodbéliec mint vólna az dolog, mondánac: Ne maradgyon mi nállunc az Izrael Iſtenénec Ládáia, mert igen kemény az ő keze mi ellenünc, és az mi Iſtenünc ellen', az Dagon ellen.

8 El küldénec annac okaért, és bę gyűytéc à Philiſtęuſoc között való fő embereket, és mondánac: Mit tegyünc az Izrael Iſtenénec Ládáiánac? Felelénec: viteſſéc Gadba az Izrael Iſtenénec Ládáia, és alá viuéc az Izrael Iſtenénec Ládáiát.

9 Lőn pedig hogy minec vtánna alá ſ-fel hordoztác vólna, az WR keze az városnac felőtte igen nagy nyomoruſágára lőn, és meg veré à városnac népét kiczíntől fogua nagyîg, és az ő alfeleken nagy ſűlyöc neuekedénec.

10 El küldéc azért onnatis az Iſten Ládáiát Ecronba, és mikor el iutot vólna az Iſten Ládáia Ecronba, Fel kiáltanac az Ecronbéliec, monduán: Imé reánc hoztác az Izrael Iſtenénec Ládáiát, hogy meg öllyenec mind engemet, mind az népet.

11 Añac okaért köueteket külduén, bę gyűytéc az Philiſtęuſoc között való fő népeket, és mondánac: Boczáſſátoc el az Izrael Iſtenénec Ládáiát, hadd mennyen el az ő helyére, ne öllyen meg mind engemet ſ-mind népemet, mert nagy keſerues halál vala az egéſi városban, és felőtte igen nehez vala az helyen az Iſtennec keze.

12 Az melly emberec meg nem halnac valais pedig, ſűllel veretetnec vala meg, és az városnac kiáltáſa mind az Eegîg fel hatt vala.

VI. Réſz.

Az Philiſtęuſoc az Papoc tanáczából, hęt hólnap után fekerre ſtéuén az Iſten Ládáiát, aiándékokkal egybe haza boſſátyák, mellyet mikor az Bethſemes városbéliec meg nem tudtac volna bőczűlleni, igen meg bűntettetnec az Iſtentől, el küldic azért onnét az Ládát Ciriathiarimba.

1 Lőn pedig az WR Ládáia az Philiſtęuſoc birodalmában hęt Hólnapîg.

2 Szólîtuán pedig az Philiſtęuſoc à Papokat és varaſlókat, mondánac: Mit czelekedgyünc az WR Ládáia felől? Mondgyátoc meg mi nékünc mi módon küldgyüç haza az ő helyére?

3 Felelénec azoc: Ha meg küldítec az Izrael Iſtenénec Ládáiát, üreſſen ne küldgyetec meg, hanem áldozatot adgyatoc néki az ti bűnötekért, ackor meg gyógyúltoc, vagy pedig meg tudgyátoc mi oka légyen hogy az WR-nac keze el nem ſiál ti rólatoc.

4 Es mondánac: Miczoda áldozatnac kell lenni, mellyet à mi bűnünkért kell néki adnunc? Felelénec azoc: Az Philiſtęus fő embereknec ſiámoc ſierint, aranyból czinált öt alfelec, és öt arany egér, mert azon nyomoruſág egy arant vagyon mindeneken, az ti feiedelmitekennis.

5 Czinállyátoc meg azért az ti alfeleteknec formáiát, és az ti Egereiteknec képét, kic el puztîtottac

tottac az földet, és így adgyátoc meg az Izrael Istenének dicsőséget, netalám meg könnyebül az ő bűntető keze raytatoc, az ti istenteken, és az ti földeteken.

6 De miért keménititec meg az ti siiueteket, miképpen az Ægyptusbéliec és àPharaó meg kemenîtéc az ő siiuecket? Auagy nem el boczattáké őket hogy el ménnéñec minec vtánna czudákat tőn közöttöc?

7 Mostan azért gyorsan késîtsetec egy wy siekeret, és sierezzetec két bornyús ünőt, kinec à nyaka męg járomban nem vólt, és fogiátoc bę à siekérbe az ünőket, és az bornyúkat mellyec vtánnoc iárnac, vigyétec házatokhoz.

8 Es fogiatoc az WRnac Ládáiát és tegyétec az siekerre, és az arany sierſámokat mellyeket adtoc ő néki bűnötekért, tegyétec az óldalon való táskába, és boczassátoc el azt, hadd mennyen el.

9 Es nézzetec vtánna, ha az vton melly az ő határokra visien, Bethsemesre tart fel, nîluán mind ő czelekedte velünc ezt az soc nyomoruságot, Ha pedig más felé tart, meg tudgyuc hogy nem az ő keze bűntetet minket, hanem czac történet, az mi esett raytunc.

10 Vgy czelekedénec azért azoc az emberec, és hozánac két bornyús ünőt, kiket az siekęrbe fogánac, és azoknac bornyúiokat othonn bę rekeztéc.

11 [a] Es fel téuéc az siekęrre az WRnac Ládáiát, és az táskátis az arany egereketis, és az ő alfeleknec képét.

a: Az Philisteusoc hazá küldic az Istn ládáiát.

12 Es el igazodánac az ünöc az vton, àBethsemes felé való vton, mind azon egy vton mennec vala nagy bögéssel és sietséggel, és sem iob felé, sem bal felé az vtból ki nem tęrénec, és az Philistęusoc között való fő emberec vtánnoc mennec vala, mind az Bethsemes városnac határáig.

13 Az Bethsemes városbéli emberec pedig egy völgyben aratnac vala, és szemeket fel emelvén meg látác az Ládát, és igen örülénec hogy látác.

14 [b] El iuta pedig az Láda Bethsemes városbéli Iosuenec földére, és ott meg álla. Vala pedig ott egy nagy kő, és fel vagdalác az siekęrnec fáiát az Bethsemes városbéliec, és az ünöket meg áldozác az WRnac.

b Hogy az Bethsemes városbéliec áldoznac, holott nem volt szabad áldozni az Istn sátora kiuől, meg menti azokat ez, mert az Istn Ládáia ott volt, más az, hogy Leuitác voltac azoc.

15 Touábba az Leuitác le vöttéc vala az WRnac Ládáiát, és az táskátis melly vęle vala, és mellyben az arany sierſámoc valának, és töttéc vala az nagy kőre. Az Bethsemes városbéliec pedig, egésilen meg égetet áldozatot tönec, és egyęb áldozatualis áldozánac az napon az WRnac.

16 Mellyet mikor láttác vólna az Philistęusoc fő emberei, visiia tęrénec Ecron városba az napon.

c. Az Philistęusoc aián doka, mellyel azt akariác megh ielentesni munénk ostorral ostorozta volt meg Istn őket, tudni illic szűkel az sokságual,

17 [c] Az arany alfelec pedig mel-

ő alfeleket, es az ő nyuzeieket egereknec

lyeket adánac az Philiſtęuſoc az WRnac az ő bűnöknec el törléſéért való áldozatúl, ezec tudni illic Aſdod városért egy, Azzah városért egy, Aſcelonért egy, Gáthért egy, és Ecron városért egy.

18 Az arany egerec pedig valánac az Philiſtęuſoknac minden városoknac ſiáma ſzerint, az öt fő embereknec ſzámoc ſzerint, es minden kerítet és kerítéſnélkül való városoknac és faluknac ſzáma ſzerint, mind amaz nagy kőig, mellyre az Ládát le töttéc vala, melly az Bethſemesbéli Ioſue földén vagyon mind è mai napſiglan.

19 [d] Meg veré pedig ſokat (az WR) az Bethſemes városbéliekben, ennec okaért hogy belé tekinténec az WR Ládáiaba, miképpen meg vert vala az Philiſtęuſokban ötuen ezer és hetuen embert, és ſirá az nép hogy meg verte vólna az WR az népet nagy czapáſſal.

20 Mondánac azért az Bethſemes városbéliec, vallyon ſ- kiczoda álhat meg az ſient WR Iſten előtt? Es vallyon houá mennyen el mi tőlünc.

21 Köueteket küldénec azért az Ciriathiearimba lakozókhoz illyen izenettel: Meg holztác az Philiſtęuſoc az WRNAC Ládáiát, időjetec alá, és vigyétec oda hozzátoc.

VII. Réſz.

Bethſemesből el vitéc az Iſten Ládáiát az Ciriath Iearim városbeliec, holott egéſz húſz eztendeig all az Abinadab házánál. Az Samuel Prophetánac intéſéből az Izraeliták meg tęrnec az Iſtenhöz, es vęle meg békellénec. Az vrac megveric az Philiſtęuſokat, es meg ſabadityác az városokat mellyeket azoc el vöttec vala az Izraeltől.

1 EL iöuénec azért az Ciriath Iearim városbéliec, és el viuéc az WRnac Ládáiát, és bę viuéc az Abinádabnac házába, ki fenn az dombon lakic vala, és az Eleázárt az ő fiát rendeléc hogy őrizné az WR Ládáiát.

2 Lőn pedig hogy míg az Láda Ciriath Iearimban álla, ſoc idő múléc el, tudni illic húſz eztendő, és nagy ſiráſt tön az egéſz Izrael népe, és meg tęre az WRhoz.

3 [a] Mert az Samuel meg mondotta vala az egéſz Izrael népénec illy ſzóual: Ha tellyes ſiiwből akartoc meg tęrni az WRhoz, gyomlállyatoc ki közzületec az idegen iſteneket, és az Aſtharot báluáſt, és készîczetec az ti ſziueteket az WRnac, és ő néki egyedül ſiolgállyatoc, ſgy meg ſzabadîc titeket az Philiſtęuſoknac kezekből.

4 El hányác azért az Izrael fiai az idegen iſteneket, és az Aſtharot báluáſt, és ſzolgálánac egyedül czac az WRnac.

5 Monda pedig az Samuel: Gyüytſétec bę az egéſz Izrael népét Miſpahba, és imádkozom érötetec az WRnac.

6 [b] Bę gyülénec azért Miſpahba, és vizet merétnec, és kiönténec azt az WR előtt, és böiténec azon napon, és mondánac ott: Vétkeztünc az WR ellen. Es biráia vala az Samuel az Izraelnec Miſpahban.

7 Es hallánac az Philiſtęuſoc hogy ſeregbe gyültenec az Izraelitác Miſpahban, és felmenénec az Philiſtęuſoc az Izraelre. Es hallánac az Izraelitác, és felelémkedénec az Philiſtęuſoktól.

8 Es mondánac az Izraelitác az Samuelnec: Ne ſzünyedgy el mi érettünc, hogy ne kiáltſ az WR Iſtenünkhöz mi érettünc, hogy megtartſon minket az Philiſtęuſoc kezétől.

9 Vőn azért az Samuel egy tejes bárányt, és áldozá azt egészen égőáldozatúl az WRnac, és kiálta az Samuel az WRhoz az Izraelért, és meghallgatá őtet az WR.

10 Es lőn hogy mikor áldozik vala az Samuel az égőáldozatnac, az Philiſtęuſoc közelgéténec az Izraelre hogy harczolnának. De az WR nagy mennyekből való menydörgéſt tőn azon napon az Philiſtęuſokra, és megháborítá őket, és megvertetének az Izraeltől.

11 Es kimenvén az Izraelitác Miſpahból, kergetéténec az Philiſtęuſokat, és vágáſnác vala őket Bethcar alatt.

12 Vőn azért az Samuel egy követ, és helyheztéte azt Miſpah és Sen közöt, és nevezé annac nevét Ebenezernec, mondván: Mind eddig ſegétett minket az WR.

13 Es megalázának az Philiſtęuſoc, és nem jöttenec többé az Izrael határára, és az WR keze vala az Philiſtęuſok ellen az Samuel napiglan.

14 Es megadánac az Izraelnec az városokat, mellyeket az Philiſtęuſoc el vöttec vala az Izraeltől, Ekron és Gath közöt valókat, és az határokat is megmentéténec az Izrael az Philiſtęuſoc kezéből. Es békeſségben vala az Amorreus is az Izraellel.

15 Es biráia vala az Samuel az Izraelt minden napiban.

16 Es járá minden eſztendőben Bethel, Gilgal és Miſpah körül, és biráia az Izraelt minden helyeken.

17 Es viſſzatére Ramába, mert ott vala az ő háza, és ott biráia az Izraelt, és építe ott az WRnac oltárt.

[a] Az Iſtri Samuel az nemzet az igaz penitentiara, mellynec az haſſnálás meg mondgya.

[b] Az vizzel meritéſét es ki öntéſét ſoc képpen magyarázzác az böltzec, Nemellyec azt mondgyác hogy a bűnnec bocza natiyanac bizonſágáért mutatnac, tudni illic hogy mint az viz el moſſa az ſzennyet, az képpen bűnéc hogy az ő bűnöket az Iſten kegyelme el tűrlene Nemellyec azt mondgyác hogy az ő előbbi gonoſſagoki at el változtatnác akarnac lenni Nemellyec igy magyarazzác hogy ſirtac, es az ő könyv hullatáſoc fołt mint az viz viſſzafolyo ig is magyarázzác, hogy az ő ſziueket Iſten előtt amára ki tselentettec mint ha vizet töltöttec volna ki, es hogy semit nem tétettec, hanē az ő ſziuenec gonoſſagat ki tselentettéc, &c.

ba, holott vizet merîtuén, ki öntéc az WR elött, és böytelénec az napon, és mondánac ottan: Vetkeztünc az WR ellen. Es ezkeppen itéle Samuel az Izrael fiait Mîspahban.

7 Meg értuén pedig az Philiſtęuſoc hogy Mîſpahba gyűltenec vólna az Izrael fiai: Az Philiſtęuſoc fő Hadnagyi reáioc indulánac az Izrael fiaira, mellyet mikor meg hallottác vólna az Izrael fiai, igen meg remülénec az Philiſteuſoktól.

8 Mondánac azért Samuelnec az Izrael fiai; Ne ſzünnyel meg az mi WR NAC Iſtenünkhöz való kiáltáſtól, hogy ſzabadîtſon meg minkęt az Philiſteuſoknac kezekből.

9 Hozá annac okaért az Samuel egy gyermekdid Báránt, és azt éppen meg áldozá az WR NAC, és fel kiálta Samuel az WRhoz az Izraelért, és meg halgatá ötet az WR.

10 Es lőn hogy mikor az Samuel áldoznéc, hirtelenſéggel az Philiſteuſoc ütközethöz keſzülénec az Izrael népe ellen. Az WR pedig menydörgéſhöz haſonló ſzóual kiáltáſt tőn azon az napon az Philiſteuſoc ellen, és meg rontá öket, és meg veretének az Izrael népe előtt.

11 Ki ménuén pedig az Izrael népe Mîſpahból, meg kergetéc az Philiſteuſokat, és mind az Beth-char köw ſzikla alatt való hegyig vágác öket.

12 Fel vőn pedig Samuel egy köuet, és fel áſa Mîſpah és az Sechem köw ſzikla között, és neuezé azt illy nęwel, Eben Haezer: és azt monda: Mind eddig ſegitséggel vólt mi nékünc az WR. c: Az az Segitſégnec köue.

13 Meg gyaláztatánac azért az Philiſteuſoc, és nem ménénec többé az Izrael határára, és az WR NAC kezt lőn az Philiſteuſoc ellen, az Samuelnec tellyes életében.

14 Es viſzſza vőuéc az Izrael fiai az városokat, mellyeket az Philiſteuſoc az Izraeltől el vöttec vala, Ecrontól fogua mind Gath városig, és az ő határát meg ſzabadîta az Izrael népe az Philiſteuſoknac kezekből, és békeſség lőn az Izrael között és az Emorręuſoc között.

15 Az Samuel pedig életének minden rendiben, itéle az Izrael fiait.

16 d El mégyen vala pedig eſztendönként, és bę iária vala Bethel, Gilgal és Mîſpah városit, és mind ez helyeken töruényt ſzolgáltat vala az Izrael népének. d. Samuel io ſéltedelemnec es birónac peldaia.

17 Annac vtánna viſzſza tęt vala Ramah városába, mert ott vala néki háza, és ottis itéletet tészen vala az Izrael fiai között, és rakattata ott e az WRnac Oltárt. e: Tudni illic az holott az Láda vala Ciriathlearumban.

VIII. Rész.

Az Samuel az ő fiait részi ő maga helyébę birackà az Izrael népén. Kic mikor

az 8 Attyoknac nyomát nem kőuetnéc, és az Iſten nepét nem ról birnac, az kőſſeg abból alkomaroſſagot veten hogy az Samuel ekől királt k ınenec, Meg mondgya nékic Samuel az Királynac iuſſat, az az, igaſ ſagát.

1 MIKOR pedig meg vénhődett vólna az Samuel, itélő Birácká válaſztá az ő fiait az Izrael népe között.

2 Vala pedig az elsö fiának neue Ioel, az máſiknac Abiah, kic Beerſebaban lönec birácká.

3 Nem iárának pedig az ő fiai az ő útaiban, hanem az telhetetlenſég után indulának, és aiándékot vönec, és el fordîtác az igaz itéletet.

4 Egybe gyülének azért az egéſi Izrael fiai között való vén népec, és ménének Samuelhöz Ramahba

5 * Es mondának néki: Imé te meg vénhödtél, és az te fiaid nem iárnac az te útaidban, azért moſtan válaſſi királyt az ki minket itéllyen, miképpen egyéb nemzetſégekis.

6 Nem tettzéc pedig ez az ſió az Samuelnec, hogy azt mondác, adgy királt mi nékünc hogy itéletet tégyen mi közöttünc, és könyörge az Samuel az WRnac.

7 Monda pedig az WR az Samuelnec: Fogadd ſiuát mindenben az népnec valamit néked mondanac, mert nem tégedet vtáltác meg hanem engemet vtáltanac meg, hogy ne wralkodgyam ő raytoc.

8 Mind az ő elöbbi czelekedetec ſzerint, az mint czelekedtenec én velem, az időtöl fogua hogy ki hoztam öket Ægyptuſból mind ez mai napig, mikoron el hagyának engemet és ſzolgáltanac idegen iſteneknec, te veledis az ſzerint czelekednec.

9 Moſtan azért fogadd meg az ő ſzauokat, de mikoron ő ellenec bizonſágot téſzeſi, meg ielenczed az királynac hatalmát ő raytoc, az ki wralkodni fog ő közöttec.

10 Meg mondá azért Samuel az népnec, az WRnac minden ſiauát, azoknac az kic ötöle királt kérnec vala.

11 ‡ Es így ſzóla: Ez léſzen az Királynac igaſſága az ki wralkodni fog ti raytatoc: Az ti fiaitokat el veſzi és ſzekér vezetöi léſſenec néki és ſouagiai, és az ő ſzekere elött futnac.

12 Es válaſzt közzülöc ezer ember elött iáró hadnagyokat, és ötuen ember elött iárókat, és hogy néki ſzántſanac, gabonaiát bę araſſác, hadakozó ſzerſzámokat, és ſzekérhöz való ſierſiámokat çzinállyanac.

13 Az ti leánjtokat viſiontag el viteti az kenegetéſre, ſiakatſágra és kenyér ſütéſre.

14 Touábba élő földeteket, ſiölöteket, olay termö kerteteknec az iauát el véſzi, és ſzolgainac adgya.

15 Es az ti veteméntekből, ſzölötekből dęzmát véſien, és az ő hopmeſterinec és egyęb ſzólgainac adgya.

16 Az ti ſzolgátokat és ſzolgaloto-

a: Az Izrael fiai királt kernec a Samueltől, melt dolog lött az mint nemelyec mondgyác, Samuel birodalmanac 30. eztendeiében, es ezec Saul kiraſſaganac ezac tiz ezendöt tulayadnutanac.

b. Meg mongya Samuel az kiralnac iuſſat es hatalmat az kőſſegen, hogy ollyan modon el rátentſe öket a kiraly kéreſtől, de azoc nem akarnac egyebet teni. Deut. 18 & 16, 17, 18

lotokat, és közöttetec való iffiu népet, és ſzamártokat el véſſi, hogy azokon az ö dolgát tegyéc.

17 Az ti barmotokból dezmát véſſen, és ö néki fiólgai léſſtec.

18 Es ackor kiáltani fogtoc az király miatt à kit válaztotoc magatoknac, de nem halgat meg az WR az napon.

19 Nem akará pedig meg hallani az köſſég az Samuelnec ſiauát, hanem mondánac: Semmiképpen nem akariuc, hanem király wralkodgyéc mi raytunc.

20 Es mijs ẏgy legyünc mint egyęb nemzetlégec, és az mi királyunc itéllyen meg minket, és ö elöttünc mennyen, és viſellye az mi hadunkat.

21 Meg hallá azért az Samuel az népnec minden ſiauát, és meg mondá az WRnac.

22 Es monda az WR az Samuelnec: Fogadd meg az ö ſiáuokat, és emely királyt ö nékiec. Monda azért Samuel az Izrael népénec: Mennyetec el haza kiki az ö városába.

IX. Réſz.

Az Saul Cíſnec fia kereſi az ö Atryának el veſett Szamarit, Samuelhöz mégyen hogy azoc felöl ſzóle tudakozzec, és Samuel meg mondgya néki hogy Iſtentöl az királyſágra válaztatott vólna. Meg vendégli Samuel az Sault, az vtan többet ſzól vęle az királyſág felöl.

1 VAla pedig egy ember az Beniamin nemzetſégéből, kinec neue vala Cis, Abielnec fia, ki vólt Serornac fia, ez pedig vala Bechorath fia, melly Bechorath vólt az Aphiaphnac fia, ki vólt az Iemini házából való ember, ez igen erös ember vala. Iemini.

2 Ennec (az Cíſnec) vala egy fia, kinec neue vala Saul, tekintetes és igen ſzép, és nem vala ſenki az Izrael fiai közöt ſzépb annál, és vallasb ſ-magasb vala az egéſi Izrael népénél.

3 El veztenec vala pedig az Cíſnec az Saul attyának ſiamári, és monda Cis az Saulnac az ö fiának: Végy melled eggyet az ſzólgác közzül, és kely fel, menyel kereſd meg az ſiamárokat, által méne azért az Ephraim hegyén.

4 Altal méne az vtán az Saliſa földére, és nem találtác meg, áltat ménénec touábba az Saalim földénnis, és męg ſem valánac az ſiamároc, által méne az vtán az Ieminnec földére, és męg ſem találác meg.

5 Mikoron pedig iutottac vólna az Suph földére, és męgis nem találtac vólna meg, monda Saul az ö ſiólgaiának az ki vęle vala, Iere mennyünc viſſſa, mert netalám eddig el feleytette az Atyám az ſiamárokat, és minket félt inkáb.

6 Monda pedig az ö néki: Imé moſtan az Iſtennec embere ez városban vagyon, és az az ember igen beczülletes ember, valamit meg mond, meg tellyeſedic, mennyünc oda, netalám meg ielenti az mi vtunkat mellyre mennyünc.

7 Felele Saul az ö ſiólgaiának:

Bátor mennyünc el, de mit vigyünc az embernec? mert az kenyér el fogyott tarisinyánkból, és nintsen mit vigyünc aiándékon az Isten emberénec. De vagyoné valami nálunc?

8 Szóla esmét erre az siólga Saulnac, és monda: Imé vagyon én nállam egy ezüst Siclusnac negyed résie, mellyet én néki adoc az Isten emberénec, hogy megmondgya nékünc az mi útunkat.

9 Régen az Izrael népe között, mikor valaki az Istenhöz ménygyen vala tanácz kérdeni, minden azt mondgya vala, Iertec mennyünc az nézöhöz, mert az kit mostan Prophétának mondanac, azt hijác vala[b] nézönec.

[b] Vagy: látónac.

10 Monda azért à Saul az ö siolgaiának: jó ez à mit mondasz: ere mennyünc el. El ménénec azért az városba az holott vala az Isten embere.

[a] Az bethlehemben így vagyon ma az nepnec aldozattya lészen. De mivel hogy az Istennec törvénye szerint nem volt soha egyebüt sabad áldozni hanem az holott az Isten sátora es az Lúda volna. Leuit 17 Deut 12. Azért azt mondgya a böltz emberec hogy az áldozatnac nevém czac lakodalmat kell értem, mint alá Cap. 10. vers: 3.

11 Mikor pedig az városnac hágóján fel meñénec, találánac valami leányokat, kic víz meritenimeñec vala ki, és mondánac néki ec: Itté az nézö?

12 Kic felelénec nékiec, és mondánac: Itt vagyon czac elötted, sies gyorsan, mert tsac ma jött bé az városba, mert ma az népnec [a] lakodalma léßen imez helyen.

13 Mihelt bé iuttoc az városba, mindgyárt meg talállyátoc minec elötte à hegyre fel menne az lakodalomba, mert nem éßic addig az kößég mig fel nem ménygyen, mert ö áldgya meg az lakodalmat, annac vtánna éßnec az kic hiuataloßoc, azért most mennyetec fel, mert mostan ez órában találhatryátoc meg.

14 Fel ménénec azért az városba, és mikor az város közepin ménnénec, imé Samuel ßinte eleikbe jöue, akaruán fel menni az hegyre.

15 Az WR pedig meg jelentette vala az Samuelnec füleiben, az elött egy nappal, minec elötte Saul oda menne, ezt mondván:

16 Hólnap illyenkor küldec tehozzád egy embert az Beniamin nac földéröl, kit az én népem elött az Izrael elött való hadnágyßágra fel kenny, és az meg ßzabadíttya az én népemet az Philißteusoc kezéből, mert meg tekintettem az én népemet, és fel hatott az ö kiáltása én elömbe.

17 Az Samuel pedig meg tekinté az Sault, és az WR meg szólítá ötet: Imhól ez az ember az kiröl sióltam te néked, ez fog wralkodni az én népemen.

18 Saul pedig az kapu közibe méne az Samuelhöz, és monda: Kérlec mond meg nékem hól vagyon háza az nézönec.

19 Es monda Samuel az Saulnac: En vagyoc az nézö, menny fel elöttem az hegyre, és ma én velem egyetec, annac vtánna el boczátlac téged reggel, és valami ßiuedben vagyon meg jelentem te néked.

20 Tud-

20 Tudni illic az szamárocfelől, mellyec tőled el veſztenec harmad nappal ez előtt, ſemmit ne bánkodgyál, mert megtaláltac. [b]De vallyon az Izrael népénec kihöz vagyon minden kéuánſága, vallyon ſ-nem te hozzádé, és az te Atyádnac egéſi háza népéhöz.

b. Az az, tőle tudod hóg az Izraelitác kéuánſága es hogy királyoc légyen nékic kinec adgya azért Iſten ez méltoſágot hanem néked es à te Atyádházának. Nemellyec igy fordittyác: Vallyon kiz az Izraelnec kéuánatos gazdagſága.

21 Felele pedig Saul, és monda: Auagy nem Iemini fia vagyoké én, az Izrael nemzetſége között az leg kiſſebbic nemzetſégből való? Es az én nemzetem az egéſz Beniamin nemzetſége közöt leg kiſſeb, Mi dolog azért hogy énnékem illyen képpen ſiólaſſ.

22 Foguán azért Samuel az Sault és az ő ſiolgáiát, bę viué őket az vaczoráló házba, és ő nékic adá az fő helyet az hiuatalos vendég között, kic valánac vgy mint harmintz férfiac.

23 Monda pedig Samuel à Siakacznac: Hozd elö amazt à réſit, az mellyet oda adtam vala, es az mellyről aſzt mondottam vala hogy el tegyed.

c. Az az, Az mi à tzimerhöz ragadott vala, mint az báránac vagy bornyúnac az mellye, vagy dereka.

24 Elö véuén azért az ſiakácz az tzémert mind az rayta valóual egybe [c]Saulnac eleibe téué, és monda Samuel: Im hól az mi meg maradott vólt, vedd elödbe és egyél, mert mind ez ideig te néked tartottuc, miólta meg mondottam (az ſzakácznac) hogy az nepet vendégſégbe hittam, euéc azért az napon az Saul az Samuellel.

25 Es minec vtánna alá iöttenec vólna az hegyről az varoſba, beſiélle az Saullal az [d] ház padgyán.

d. Az Siriaországban a házaknac padlási vagy teteie vgy czináltattac vala hogy ſzabadon tárhattac, tanáczkozhattac, es ſétálhattac rayta, az mint most az Olaſzoc ſzoktac, Deut: 22. ver. 8. Actor: 10. ver. 9.

26 Az vtán fel kelénec ió reggel, és lön hogy mikor az haynalfel iöne, Siólitá az Samuel az Sault az ház padgyán, monduán: Kely fel el boczátlac tégedet, és fel kele az Saul, és ki ménénec ketten, Samuel és Saul az városból.

27 Mikor pedig az város végére iutottác vólna, monda Samuel az Saulnac: Mond meg az ſzolgánac hogy mennyen el elöttünc, te pedig álly meg azon közbe, hadd mondgyam meg az Iſten beſiédét.

X. Réſz.

Samuel az Sault Iſten paranczolatyából királlyá kent, es az ő hiuatalát iegyecekel meg erősíti. Az vtan Miſpahban az ország nagy közönſéges gyülésében, elővet Iſten képében az nép előtt panaſolkodic, es minec vtánna nyl vetéſnec altala az királt kitalálták vólna, az nép eleibe állattya azt, kinec az kőſſeg Iſtentől tót keuán, &c.

1 ELö véuén azért az Samuel egy Szelentze olayt, az Saulnac feiére tölté, és meg czokola őtet, és monda: Auagy nem így kellé ennec lenni, holott az WR hadnagyá kent tégedet az ő örökſégén?

SAVL első Király Izraelben 40 eztendeig, de à Samuellel, mert Saul ő maga annit nem vralkodott.

2 Minec vtánna ma én tőlem el mégy, találſi két embert az Rachel koporſóiánál, az Beniamin határán az Selſahnál, kic azt mondgyác te néked: Meg találtác az ſzamárokat à kic kereſni mentél

mentél vólt, és imé az ſzamároc dolgát el hadta vala immár az Attyád, és titeket félt vala, ezt monduán: Mit kell tenném az én fiam felöl.

3 Onnét eſmét touáb ménuén, mikor az Thabor hegy alatt való ſikra iutſz, találnac ott tégedet három emberec, kic [a] Bethelbe mennec fel az Iſtenhöz, kiknec az eggyic háromgödölyet viſien, az máſic viſien három fonatos kaláczot, és az harmadic viſien egy tömlö bort.

4 És azot köſiönnec te néked békeſéggel, és két kenyeret adnac te néked, kit el végy az ö kezekböl.

5 Az után iutſz az Iſten [b] hegyére, holott vadnac az Philiſteusoknac ſtráſai, mikor pedig bé mégy oda az városba, elöl találod az Prophetáknac ſeregét, kic az hegyröl iönec alá, és ö elöttec léſien, Lant, Dob, Sip és Hegedü, és ö magoc prophetalnac.

6 És az WRnac Lelke te reád ſiáll, és vélec eggyütt prophetálſz, és úgy mint más emberré változol.

7 Mikor pedig ezec az ielec te raytad meg tellyeſednec, iáry el benne à mi az te hiuatalod, mert az Iſten veled vagyon.

8 Meny alá touabba én elöttem Gilgalba, és imé én alá mégyec hozzád, hogy égö áldozatot tégyec, és áldozzam hálá adó áldozatotis, hét napiglan meg váry mig hozzád mégyec, és meg mutatom mit kellyen czelekedned.

9 Lön pedig hogy mikor el fordulúan az Samuel elöl el menne, az Iſten az ö ſziuét el változtatá, és azon napon mind ezec az ielec meg tellyeſedénec.

10 És mikor iutottac vólna amaz hegyre, imé az Prophetáknac ſerege eleibe iöue, és ſzálla ö reáia az Iſtennec Lelke, és Prophetala ö közöttöc. [c]

11 Lön pedig hogy valakic ötet eſmértec vólna annac elötte, látuán hogy az Prophetackal eggyütt prophetalná, Monda az nép közzül eggyic az máſiknac: Mi lölte az Ciſnec fiát? Nem de az Saulis az Prophetac között vagyoné?

12 És feleluén egy közzülöc, monda: [d] Vallyon ſ-kiczoda az Prophetáknac Attya? Azért ez példa beſiédbe kele: Talám az Saulis az Prophetác között vagyon.

13 És el végezé az Prophetaláſt, és fel méne az hegyre.

14 Monda pedig az Báttya, ki az Attyáual egy vala, az Saulnac és az ö ſiolgáiának: houá mentetec vala? Felele: Az ſamároc kereſni, mikor pedig látnóc hogy meg nem találhattyuc, Samuelhöz mentünc vala.

15 Es monda Saulnac az Báttya: Kérlec beſiéld meg mit monda néktec az Samuel?

16 Mon-

a: Bethelbe az Iſten házához circathiarimbol, holott laz Iſten ládia vala akkor.

b: Iſten hegyének monnya az Gibea városát, es annac az hegyen való réſzét, holott Sinagoga, ez az, Prophetáknac gyülekezetec vala, mint egy ſkola, Emlékezic pedig az Philiſteusoc ſtrafaiáról, mert azoc annyira megronttattac vala, hogy hadnal nem mernec vala menni Izraelre, hanem ezec az határba állanac vala ſtráſát, Sup. cap. 7. v. 12.

c: Saul prophetal eſ több prophetac közt.

d: Mint ha azt monda: Nem ember által hanem Iſten által ſzolnac à Prophetac.

16 Monda Saul az Bátyánac: Níluán meg monda mi nékünc hogy meg találtác az ſzamárokat. De az királyſágnac dolgat nem ielenté meg nékie, miuel hogy az Samuel meg hadta vala.

17 Egybe hiuá azért Samuel az népet Miſpahba az WRhoz.

e. Az ſoR-hoz mongya hogy gyülte-nec, miuel I ez Iſten a-zátt oda hoz. rta va-la, t az fő pap tis az Vr...mal es Thummmal oda huatta vala, hogy az Iſten elött niſ-lat vetnének, es az iſtentől tanáczot kérdenének.

18 Es monda az Izrael fiainac: Ezt mondgya az Izraelnec WRa Iſtene, En hoztam ki az Izraelt Ægyptusból, és meg ſabadítottalac téged az Ægyptumbéliecknec kezekből, és minden orſiágoknac kezekből, kic titeket nyomorgattanac.

19 Ti pedig ez mai nap meg vetettétec az ti Iſtenteket, az ki óltalmaz titeket minden gonoſi ellen, és nyomorúſág ellen, és ezt mondottátoc néki: Adgy királyt mi közinkbe. Moſtan azért állyatoc meg az WR elött az ti nemzetſégtec ſierint és hadnagyſágtoc ſierint.

20 Es mikor elö állatta vólna à Samuel az Izraelnec minden nemzetſégit, találác ki (ſors által) az Beniamin nemzetſégét.

21 Az után az Beniamin nemzetſégét elö állatá, mindent az ö háza népéuel, és találác ki venni az Matri nemzetſégénec ſorſat, és azoc közzül találác az Sault az Ciſnec fiát, és kereſéc ötet, és nem találác meg.

22 Meg kérdéc azért az WRat, hogy ha még el iöne oda az az ember, és felele az WR: Imé à-ból az ſoc hólualó között rőytezett el.

23 Futamoduán azért elö hozác onnét ötet, és meg álla à nép között, és magaſſab vala mind à ſokaſágnál, az vállától fogua oda fel.

24 Láttyátoké, monda az Samuel, az kit válaztott az WR, hogy ninczen ö hozzáia haſonló az egéſi nép között, és felkiálta az egéſi köſſég, és mondánac: Eellyen az Király.

25 Es még mondá Samuel az népnec, az királynac iuſſat, és bę irá egy könywbe, és le téué az WR elött, és el boczátá Samuel az egéſi népet, mindent az ö házához.

26 El méne pedig Saulis az ö házához Gibeahba, és méne ö vęle nagy ſereg, az kiknec Iſten az ö ſiuöket fel indította vala.

27 Az álnokſágnac fiai pedig ezt mondgyác vala: Mitől ſiabadíthat ez meg minket? és ſemminec alítác ötet, és ſemmi aiándokot néki nem adánac, f ö pedig mind ezekre mint egy ſiket czac ollyan vala.

f. Az az, Vgy tęteti ma la mint ha nem hallana azokat, nem gondol vala azoknac ſzauokkal, &c.

XI. Réſz.

Az Ammonitác feiedelme Nahas meg ſállya az Iabes Gilead városát, meg ſegiti azokat az Saul, es meg vert az ellenſeget, azért az nép vnjonnan meg confirmállya Saulnac az királyſágot.

1 REáioc iöue pedig az Nahas az Ammonitáknac feiedelme, és tábort iártatá az Iabes Gilead városa ellenébe, és mondánac mindnyáián az Iabesbéliec à Nahaſnac: Tégy friſgyet velünc, és mi ſiolgálunc te néked.

2 Mon-

2 Monda pedig nékiec az Nahas Ammonita: Igy frígyet vetec veletec, hogy mindeniteknec az iob ſiemét ki vaijaſſam, és ezt ez gyalázatot veſſem az egéſi Izrael népére.

3 Kinec mondánac az Iabesbéli vén emberec: Engedgy mi nékünc hęt napot, hadd küldgyünc köueteket az Izrael orſiágának minden határára, és ha ſenki nem léſien ki meg ſiabadîtſon minket, ki mégyünc hozzád.

4 El iutának azért az köuetec az Saul lakó helyére Gibeaba, és meg mondác az köuetſéget à köſſégnec hallaſára, és fel emelé az egéſi köſſég az ő ſiauát és ſirának.

5 Azon közbe pedig az Saul az mezőről iö vala az ökröc után, és monda Saul: Mi lölte az népet hogy ſirnac? Es meg beſiélléc néki az Iabesbéli köueteknec ſiauát.

6 Ackor az Iſtennec lelke ſiálla az Saulra, mikoron hallotta vólna ez ſiókat, és az ő haragia igen fel búſula.

7 Es kęt ökröt hozatuán darabonként vagdalá, és az Izrael népének minden határára el küldé köuetec által, ezt monduán: Valaki Saul és Samuel után az hadba nem iö, ezt czelekedic az ő ökröiuel. Es az WRnac félelme ſiálla az népre, és ki ſiállának mind egy akarattal.

8 Meg ſiámlálá azért öket Bezekben, és lön az Izrael népe három ſiáz ezer, és az Iudah nemzetſégéből való emberec harmintz ezeren.

9 Es mondának az köueteknec az kic iöttenec vala: Ezt mondgyátoc az Iabes Gileadbélieknec, hólnap ti néktec ſiabaduláſtoc léſien, mikor az Nap fel melegedic, és el ménénec az köuetec, és meg mondác az Iabesbélieknec, és igen örülénec.

10 Mondának azért az Iabesbéliec az Ammonitáknac: Reggel ki mégyünc hozzátoc, hogy valamint tettzic ſiemeteknec, úgy czelekedgyetec mi velünc.

11 Máſod Nap pedig Saul az népet három réſire ozta, és az táborra üténec ſiinte haynalba, és igen vágác az Ammonitákat, mind addîg mîg az Nap fel melegedéc, az kic pedig meg maradtac vala, el ſieledénec, hogy tſac kettöis ö közzülöc éggyüt nem vala.

12 Es monda az nép Samuelnec: Kiczoda az à ki azt mondgya vala: Saul fogę mi raytunc wralkodni? Adgyatoc kezünkbe azokat az embereket, és ezennel meg öllyük.

13 Es monda az Saul: Senkit ma meg nem ölnec, mért ez mái napon az Iſten nágy győzedelmet adott Izraelnec.

14 Monda pedig Samuel à népnec: Iertec el mennyünc Gilgalba, hogy ott wijczüc meg az feiedelemſéget.

15 El méne azért mind az ſokaſág Gilgalba, és Királlyá válaſitác à Sult Gilgalban az WR elött, és ott áldozának hálá adó áldozatokat az WR elött, és igen örueu-

a: Az ÚR elött mongya hogy áldoztanac. mert az Iſten Ládája ott volt, mert à nagy gyülekezetekbe oda ſzoktac vala vinni az papoc à Ládát.

uende ott az Saul, és az egéſi Izrael népe.

XII. Réſz.

Miner vtanna az ſokaſag Iabes Gileadtol Gilgalba gyűlt volna, Samuel mind az egeſz ſokáſag előtt, es mind az király előtt emlekezic az ő ártatlan életéről, mellyet vitſele, es gond viſeléſéről tellyes biroſáganac idciében. Az vtán feddi az népet az Iſtennellen való hála adatlanſágarol, es őket megrőtsenti mennyei tegyuel. Az vtán inti őket pœnitentiara, es az Iſteni tiszteletben valo alhatatoſſágra.

1 MOnda pedig az Samuel az egéſi Izrael népének: Imé meg halgattam az ti ſzótokat mindenben, valamit én nékem mondottátok, és ti előtökbe királt válaztottam.

2 És moſtan imé a király előttetek jár, én pedig megvénhödtem, és megőſzültem; és az én fiaim imé veletek vadnak, én pedig ti előttetek jártam, iffiuſágomtól fogua mind ez mai napiglan.

3 Imhol azért tegyetek bizonſágot én ellenem az WR előtt, és az előtt az kit ő megkenetett, ha én valakinek ökrét el vöttem, vagy ſzamárát, és ha valakin erőſzakot czelekedtem, ha valakit megrontottam, vagy valakinek kezéből iutalmat vöttem, hogy azért ſzememet ő róla el fordîtottam vólna: és viſſza adom ti néktek.

a: Ioer Iſten fellé feredelemnec peldaia, az Samuelhöz haſonlo nemſenmoſtan.

4 Es felélének néki: Nem czelekedtél mi raytunc erőſzakot, ſem megnem rontottál minket, ſem pedig valamit más kezéből el nem vöttél.

5 Es monda: Bizonſágom énnékem az WR ti ellenetek, és bizonſágom az ő megkent királya ez mai nap, hogy ſemmit az én kezemben nem találtatoc: És monda az nép: bizonſágod vagyunc.

6 Es monda Samuel az népnec: Az WR (ebben bizonſág) hogy hiteſſé tötte a Moſeſt és az Aaront, és az ki ki hozta az ti atyátokat Ægyptusból.

7 [b]Moſtá azért álljatoc elő hadd fedgyem ti veletec az WR előtt, az WRnac minden igaſſági felől, mellyeket czelekedett ti veletec és az ti Atyaitockal.

b: Samuel az Iſtennec előbbi io tettemenyeinec elő ſzámlálaſával akaria az népet pœnitentiara fel inditni.

8 Mikor bę ment vólna Iácob Ægyptumba, fel kiáltának az ti Atyaitoc az WRhoz, és el boczátá Moſeſt és Aaront, kic ki hozác az ti Atyaitokat Ægyptusból, és ité ez helyen lakoſſá téuéc. *Exod: 3.*

9 Es el feletkezének az ő WRokról Iſtenekről, és adá őket az Siſeranac, az Haſor ſeregének Hadnaggyának kezébe, és az Philiſteuſoknac kezekbe, és az Moabitác király kezébe, az kic hadakozának ő ellenec. *Iudic: 4.*

10 Es kiáltának az WRhoz, és azt mondác: Vétkeztünc, mert el hadtuc az WRat, és ſzólgáltunc az Bealim és Aſtharot báluányoknac, moſtan azért ſzabadits meg az mi ellenſéginknec kezekből, és te néked ſzolgálunc.

11 Annac okaért el boczátá az WR Ierubbaalt, és Bedant, és Iephtét, és Samuelt, és meg ſzabadîta tégedet az te ellenſéged kezéből minden felé, és nagy bátorſágban laktatoc. *Iudic: 6.*

Supra cap. 8. 11.

12 És láttátoc miképpen az Nahaz az Amon fiainac királlya iöue ti ellenetec, és ti azt mondottátoc énnékem: Semmiképpen egyebet nem akarunc, hanem király wralkodgyéc mi raytunc, holott az ti WRatoc Istentec vólna ti néktec királyotoc.

13 Mostan azért imhól à király az kit válaſitottátoc, és az kit kéuántátoc, és imé az WR királlyá tötte ötet ti raytatoc.

e: Igérettel és fenyegetéſſel indítja Samuel az népet pœnitentiara.

14 e Hogy ha félitec az WRat és ſiólgáltoc ö néki, és engedelmeſec léſitec az ö ſiauának, és az WR ſiáiából tett paranczolatoc ellen nem rúgodoztoc, mind ti mind az ti királyotoc ki ti raytatoc wralkodic, meg maradtoc, köuetuén az WRat.

15 Hogy ha pedig az WRnac ſiauát nem fogadgyátoc, hanem az ö ſiáiából ſiármazott paranczolatot által hágiátoc, az WRnac keze ti ellenetec léſien, miképpen az mi Aryainc ellenis.

16 Es moſtannis állyatoc meg, és láſſátoc ezt az ezuda dolgot, mellyet az WR czelekedic az ti ſiemetec elött.

17 Auagy nem Búza aratáſnac ideie vagyoné moſtan? Segítſégül hiuom az WRat, és menydörgéſt ád, és eſsöt ez mai napon, és tudgyatoc ſ-láſſátoc meg hogy az vétec nagy, az mellyet czelekedtétec az WR ſiemei-elött, hogy király kértetec magatoknac.

d Nagy ſédelét Samuel menydörgéſſel tehetſégeſ erősíti.

18 d Fel kiálta ázért Samuel az WRhoz, és ada menydörgéſt, és eſsöt azon az napon, és mind az egéſz ſokaſág felötte igen meg röttene az WRtól és az Samueltöl.

e Az nép az Samuel beſzéde által inditatic pœnitentiara, kiket a Prophéta bátorit es más féléimi, &c.

19 e És monda mind az egéſz ſokaſág az Samuelnec: Könyörög az te ſiólgaidért az te WRadnac Istenednec, hogy meg ne hallyunc, mert minden bünéinket ezzel öregbîtöttük, hogy királyt kértük magunknac.

20 És monda Samuel az néphez: Ne félliétec, iólléhet ti mind ezeket az gonoſſágokat meg czelekedtétec, de mind az által az WRtól el ne ſzakadgyatoc, hanem ſiolgállyatoc az WRnac tellyes ſiiuetekből.

21 És ne tęrietec az báluányoc után, kic nem haſználhatnac, meg ſem ſiabadîthatnac, mert báluányoc.

22 Mert nem hadgyael az WR az ö népét az ö nagy Neueért, mert az WR magának ö népéué akart titeket válaztani.

23 Táuól légyen én tölem, hogy vétkezzem az WR ellen, meg ſiünuén à ti éröttec való könyörgéſtöl, sőt inkáb meg tanitalac titeket az ió és igaz útra.

24 De mind az által félly étec az WRat, és ſiolgállyatoc ö néki igaſſágban, és tellyes ſiiwből, mert gondollyatoc meg, hogy nagy dolgokat czelekedett ti veletec.

25 Hogy ha pedig az gonoſi czelekedetben menten mentec, mind ti magatoc, mind à ti királyotoc el veſztec.

XIII. Réſz

XIII. Rész.

Saul es Ionathas meg veric az Philisteusokkal, Saul nem varia meg az Samuelnec aldozatra, hanem az Istennec paranczolattya ellen áldozic, melly dologért Istentől ötet megveretik, es Samuel meg mondgya az ő birodalmanac romlasát.

1 MIkoron imár az Saul esztendeig wralkodott volna, (mert két eztendeig wralkodéc az Izraelen.) *a*

2 Választa magának az Saul három ezer embert az Izrael népe közzül, és két ezere Saullal vala Michmasban, és az Bethel hegyén, az eggyic ezere vala Ionathassal az Beniamin városában Gibeában, az népnec pedig maradékát haza boczátá, mindenc az ő haylokába.

3 Meg veré azonközbe Ionathas az Philisteusoknac álló seregét, melly az hegyen vala, és ezt meg hallác az Philisteusoc, à Saul pedig trombitát futatá az egész földön, eszt monduán: hallyác meg az Sidóc. *b*

4 Es meg hallá az egész Izrael hogy ezt mondanác: meg verte Saul *c* az Philisteusoknac ereiét, kiért vtálatban vagyon az Izrael népe az Philisteusoc között, fel gyüle azért az nép Gilgalba az Saul után.

5 Az Philisteusoc pedig egybe gyülénec hogy meg vijnánac az Izrael népéuel, siekerec vala harmintz ezer, és hat ezer louagioc, az kösség pedig soc vala mint az tenger partyán való számlálhatatlan föuény, és fel iöuénec és tábort iárának Michmasban, Bethauen felöl Nap keletre.

6 Az Izrael népe pedig látuán hogy nehezen vólna dólga, mert igen meg siorítottác vála az népet, el röytezéc az nép az barlangokba és bokrokba, kő siklác között, várakba, és mély vermekbe.

7 Az Sidóc közzül touábbá, némellyec által ménénec az Iordán vizén, az Gad és Gilead földére, és mikor az Saul Gilgalban vólna, mind az egész ország fel induluán vtánna siet vala.

8 *d* És várakozéc ott heted napot, az idő sierint az mint Samuel meg hadta vala. Mikoron pedig az Samuel el nem iött vólna Gilgalba, el osilá az nép ő töle.

9 Azkor monda az Saul: Hozzatoc ide ezt az tüzre való áldozatot, és mind imez hálá adásra való áldozatot, és ő égő áldozatot tőn.

10 Es mikor el végezte vólna az áldozatot, imé az Samuel el jiuta, és ki méne Saul ő eleibe hogy köszöntene ötet.

11 Es monda az Samuel: Mit czelekedtél? Felele Saul: Miuel hogy láttam hogy el osilana tőlem az nép, és hogy te el nem iönél az hagyott napra, az Philisteusoc pedig fel gyültenec vólna Michmasba.

12 Mondom vala hogy imé az Philisteusoc reám iönec ide Gilgalba, és még az WRnac sine elött nem könyörgettem, meg bátorítám azért magamat és áldozatot teuéc.

13 Es monda az Samuel: Bolondúl czelekedtél, nem tartottad

a: Két eztendeig monda hogy wralkodot Saul az Izraelen, tudnillic, igaz törueny sserint, mielőtte az Istentől es az Lelketől el hagyatot volna, mert ez után meg vettetetvala, mikor Istennec az Amalechitác ellen való hadban nem engedet volna, infrà cap. 15.

b: Ezt azért mongya, hogy az Sidoc készüllyenec vsadalhoz.

c: Meg verte az Saul, tudnillic Ionathas által.

d: Az Saul mielőtte az ellenségre menne, áldozic. De muel hogy Istennec akaratyaelen czelekeszic, muel hogy nem az királyoc dolga vala az áldozat, más az, hogy nem várá meg az Samuelt, annac okáért felöttе igen vétközic, es ez dólogért az Istentől meg vettetic.

meg az te WRadnac Iſtenednec paranczolattyát, az mellyet te néked paranczolt. Imé moſtan az WR meg erősítette vólna az te birodalmodat az Izrael népén mind örőcké.

14 De immár az te birodalmad állandó nem léſien, kereſett az WR magának ſiiue ſierint való embert, kinec meg paranczolta az Iſten, hogy az ő népének hadnággya légyen, mert nem tartottad meg az mit az WR paranczolt.

15 Fel kele pedig Samuel és fel méne Gilgalból az Beniamin városába Gibeaba. Es meg ſámlálá Saul az népet à melly ő mellette találtatéc, és vala vgy minthat ſiáz ezer ember.

16 Az Saul azért és az ő fia Ionathas, és az nép melly ő vęlec vala, mulatnac vala az Beniamin városába Gibeaban, az Philiſteuſoc pedig tábort iártac vala Michmasban.

17 Es ki iöue az Philiſteuſoc ſeregéből három dúló ſereg, az eggyic ſereg az Ophrah város felé való vton mégyen vala az Shuhalnac földére.

18 Es az máſic ſereg mégyen vala az Bethoron felé való vton, az harmadic ſereg pedig mégyen vala azon az határ vton, melly vagyon az Seboim völgye ellenébe, az puzta felől.

19 Touábba e nem találnac vala kouáczot az egéſi Izrael földén, mert azt mondgyác vala az Philiſteuſoc, (nem akariuc) hogy az Sidóc valamiképpen ſiablyát és dárdát ezinállyanac.

20 Vgy annîra hogy mind az Izrael népének az Philiſteuſokhoz kellene menniec az ſzántó vas ęleſiteni, és kapáioc, feyſiec és áſójoc ęleſiteni.

21 Es reſielöiöc vala az ſiántó vaſnac, kapánac, három ágú villánac, feyſiénec és öztéhnec meg ęleſitéſére.

22 Az ütközetnec napián azért nem találtatic vala fegyuer és dárda az egéſi ſokaſágnac kezében, az ki Saullal és Ionathaſſal vala, hanem czac Saulnac és az ő fiának Ionathaſnac vala.

23 Ki ſiálla pedig az Philiſteuſoknac ſerege az Michmaſnac ſio roſſára. f

f: Mellyet minec vtánna az ellenſég el foglalt-mennetele volt az Beniamin földere.

XIIII. Rſęz.

Az Ionathas iſtentől inditatuan, mikor az ő Attya az Saul kefedelmeznec, az Philiſteuſoc raborár meg üti, es az ellenſeget meg rőtentt czac máſod magaual, Az Saul az ő Attya üzi az futó ellenſéget, es alkolmatlan tilalommal az diadalmat meg bantya, Az ő fiat az Ionathaſt akaria meg ölemi, mikor nem tudua az ő Attyának tilalma ellen czelekedett volna, de meg menti őtet az ſereg. Az után az Saulnac egyęb hadai fámlaltatnac elő.

1 TÖrtinéc pedig egy nemelly napon hogy mondaná à Ionathas à Saulnac fia az ő ſiólgáinak, ki az ő fegyuerét hordozza vala: Ier mennyünc által à Philiſteuſoc álló ſeregére, melly imez helyén túl vagyon, de az ő Attyának meg nem ielenté.

2 Saul pedig mulat vala kiuől az Gibeah város határán, az pomagranát fa alatt, az Migron neuő mezőben, az nép pedig à mell'

ő vęle

e: Azt akaria mondani, hogy miólta az Philiſteuſoc birtác az Sidókat, ęrta nagy gondot viſelt enec hogy à Sidóc meg foſztatnánac minden fegyuerektől

ő vęle vala, vala vgy mint hat ſiáz ember.

3 Az Ahijah viſeli vala pedig Silohban az Ephodot, melly az Achitobnac Icabod bátyánac fia vala, melly Icabod az Phineesnec az WR papia fiának, Eli fiának fia vala: az nép pedig nẽ tudgya vala hogy el ment vólna az Ionathas.

4 Az ſiorokakon pedig az hól által akar vala menni az Ionathas az Philiſteuſoc ſeregére, nagy hegyes kősſikla vala, mind innét az hól bę kel vala menni, mind pedig túl az hól ki kellene meñi, Az eggyic kősſiklának neue Botzetz, az máſiknac neue Sench.

5 Eggyic kősſikla vala ęſiakra Michmas ellenébe, és az máſic dęlre Gibeah ellenébe.

6 Es monda Ionathas az ő fegyuere hordozó ſiolgaiának: Nősſa mennyünc által ezeknec az környülmeteletleneknec táborokra, netalám vęlünc léſſen az Iſten. Mert nem nehez az WRnac ſoc vagy keués álral meg ſiabadîtani.

7 Felele az ő ſiólgája: Czelekedd meg valami ſiiuedbe vagyon, indúlly néki, imhól veled vagyoc én, kedued ſierint (czelekeſſem.)

8 Es monda az Ionathas: Imé mi által mégyünc az ellenſégre, és mutaſſuc meg magunkat nékiec.

9 Es ha azt mondgyác: Várjatoc meg míg oda ęrkezünc hozzátoc, állyunc meg à mi helyünkben, és ne mennyünc reáioc.

10 Ha pedig azt mondandgyác: Iertec ide hozzánc; Meñyünc el, mert kezünkbe adta az WR öket, és ez légyen mi nékünc ielünc.

11 Meg mutatác azért magokat ketten àPhiliſteuſoc ſeregénec. Es mondánac àPhiliſteuſoc: Imhól à Sidóc ki iődöknec az barlangokból, à mellyekbe rőytőztec vólt.

12 Es ſiolánac à ſeregből az emberec Ionathaſnac, és az ő ſiólgáiának, és mondánac: Iertec ide hozzánc, és valamit mondunc néktec. Ackor monda Ionathas àſiolgáiának: Iere vtánnam, mert az WR ezeket az Izraelnec kezébe adta.

13 Fel méne azért Ionathas mind kęzzel lábbal ſiparkoduán, és az ő inaſſais ő vtáña, Es igen húllanac vala az Ionathas előtt, és az ſiólgája is igen öli vala (azokat) ő vtánna.

14 Es ez elsö meg verés, mellyben az Ionathas és az ő ſzolgáia vgy mint húſi férfiat ölénec meg, lőn vgy mint egy ſiántó földnec felén, mellyet két ökör az mezőn meg ſiánthatna.

15 Vala azért nagy félelem az táborban, az mezőben és mind az nép között, és mind az álló, mind az hartzoló ſereg meg röttene, az földis meg indúla, és az Iſten előtt meg remüle.

16 Es meg látác az Saul ſtrafai àBeniamin városában Gibeaban, hogy az ſokaſág el ſielhedet vólna, és igen futna és vágattatnéc.

17 Monda pedig Saul à népnec az melly vęle vala, noſſa ſiámlállyátoc meg (az népet,) és láſſátoc meg kiczoda ment el mi közzülünc, és mikor meg ſiámlláltac vólna, imé az Ionathas az ő ſiolgaiával egybe találtatéc táuól lenni.

18 Monda azért Saul az Ahias papnac: Hozd elő az Iſten Ládaiát, mert ackor az Iſten Ládáia az Izrael fiainál vala.

19 Es lőn hogy mikor még Saul az pappal beſzéllene, az ſokaſág melly az Philiſteuſoc táborában vala, menten mégyen vala, és neuekedic vala az ő nyualyáioc, Azért monda Saul az papnac: hadd el à mit kezdettél.

20 Annac okaért Saul és mind az nép melly ő vele vala, egybe gyűluén el ménének az ütközetre, és imé kinec kinec fegyuere az ő társa ellen fordúlt vala, és nagy veſiedelem vala közöttec.

21 Az Sidókis pedig kic ackoronis valának az Philiſteuſockal mint az előttis, kic ő vélec fel iöttec vala à táborba, és ott körül valának, azokis viſiſia térének hogy az Izrael népéuel lennének, az kic Saullal és Ionathaſſal valának.

22 Añac felőtte, mind az Izrael népe közzül való férfiakis, kic el rőiteztec vala az Ephraim hegyé, mikor meg hallották vólna hogy futnának à Philiſteuſoc, azokis üzéc őket azon az hartzon.

23 Es meg ſiabadîtá azon à napō az WR az Izrael népét, és az viczezec mind Bethauenbe ménének.

24 Es az Izrael népe igen el epedet vala az napon, mert esküuéſſel kénſierîtette vala Saul à népet, monduán: Atkozott az ember valaki ezac kenyeretis éſiic eſtueig, miglen boſſúmat meg állom ellenſégimen. Azért kenyeret az egéſi ſokaſág nem koſtolá.

25 Mind az egéſi föld népe annac okaért iuta egy erdőbe, és az földnec ſiinén mez vala.

26 Bę méne pedig az nép az erdőbe, és imé az mez alá foly vala, és ſenki nem vala az ki ſiáiához merné az kezét vinni, mert fél vala az nép az esküuéſtől.

27 Ionathas pedig nem hallotta vala, mikor az ő attya az népet kénſierîte, és ki nyuyta az veſſiőt az melly kezében vala, és bę martá az mézbe, és az kezét ſiáihoz viué, és meg világoſodának az ő ſiemei.

28 Sióla pedig egy az nép közzül, és monda: Nagy esküuéſſel kénſieritette az te atyád az népet ezt monduán: Atkozott az ember az ki ma kenyeretis éſiic, és imé az nép el fogyatkozott.

29 Es monda Ionathas: Meg háborîtotta az én Atyám az népet, imhól láſſátoc hogy vgyan meg vilagoſodának az én ſiemeim, hogy az mezben egy kiſſ.nt meg koſtolác.

30 Es menuel inkáb [b] ha ma az nép ört vólna az ő ellenſégének prędáiából az mellyet talált? Es igy vallyon nē nagiob lett vólnaé az Philiſteuſoknac veſiedelmec?

31 Meg verác azért azon napon az Philiſteuſokat, Michmatól fogua, mind az Aialon városig váguán, és az nép fölötte igen megfárada.

32 Es az nép az prędánac eſéc, és fogánac iuhokat, ökröket, bornyukat, és az földön meg öléc, és meg éué az nép mind véreſtől.

33 Es

a: Az az, Meg erősödéc, meg vidamula az etel vtan

b: Az az, Ennekem az kiſſiny mezetől meg világoſodának az en ſzemeim, menuel inkáb meg világoſodott vólna ſzeme az ſokaſagnac ha ötteneé vólna.

33 Es meg mondác Saulnac ezt, illyen ſzóual: Imé az nép vétközic az WR ellen, hogy vérrel elegy éſic à húſt. Ki monda: Hozzatoc énnékem egy nagy kőuet.

34 Iſmét monda Saul: Meñyetec el minden felé az nép között, és ezt mondgyátoc nékic: Hozza ide én hozzám minden ember az ő ökrét, és minden ember az ő barmát, és itt öllyétec meg és úgy egyétec, és nem vétkeztec az WR ellen, és minden ember foguán kęzzel az ő ökrét, oda hozác és ott öléc meg.

35 Oltártis rakatá pedig ott az Saul az WRnac, és azt az óltárt eppité elősier az WRnac.

36 Es monda Saul: Ier mennyűnc vtánnoc éjel az Philiſteuſoknac, tegyűnc ſiakmáñt beñec, és czac egy embertis közzülöc ne hadgyunc. Kic azt mondác: Valami te néked tettzic azt miuellyed. De monda elősier à Pap: c Ier mennyűnc ide az Iſtenhöz.

37 Tanáczot kérde azért Saul az Iſtentől. El mennyeké az Philiſteuſoc után? Kezekbe adodé ők-et az Izrael népének? és nem felele meg néki azon az napon.

38 Monda azért az Saul: Iertec elő moſtan minden ſegeletből való népec, d és tudgyátoc ſ láſſátoc meg kiben vagyon à vétec.

39 Mert él az WR az ki óltalmázza az Izraelt, hogy ha ez à Jonathasban az en fiamban találtatikis, halálnac halálával kel meg halni. Es nem felele erre senki ő néki az egéſi nép közzül:

40 Monda añac felőtte az egéſi Izrael népének: Ti egy felől állyatoc. En pedig és az én fiam az Jonathas: más felől állunc. Es monda az nép Saulnac: Az mint néked tetezic, úgy czelekedgyél.

41 Monda pedig à Saul az Izrael WRánac Iſtenének: Siolgaltas igaſſágot, e és à Saulra és Jonathaſra eſéc, à nép pedig meg menekedéc.

42 Es monda Saul: Veſſetec ſorſot én közöttem és az én fiam között Jonathas között, és eſec Jonathaſra.

43 Es monda Saul az Jonathaſnac: Mond meg nékem mit czelekedtél? és meg mondá néki Jonathas: Az veſſő hegyin melly vala kezemben, egy kitſin męzet kóſtoléc meg, és azért kellé nékem meg halnom?

44 Felele à Saul: Bátor én velem tſelekedgyéc úgy az Iſten, és bátor nékem adgya à halált, ha halálnac halálával né halſ meg te Jonathas.

45 Es monda à nép Saulnac: A-uagy Jonathas hallyoné meg, à ki meg ſabadîtotta à nagy veſzedelemből az Izrael népét? Tánól légyen az, él az WR hogy ſac egy hay ſális nem eſic az földre az ő feiéről, mert Iſten által tſelekedte ő ezt ma. Es meg ſabadîta az nép Jonathaſt, és meg nem hala.

46 Meg tęre azért az Saul à Philiſteuſokról. à Philiſteuſoc pedig az ő házokhoz haza ménének.

47 Az Saul azért az Izrael népén való birodalomban meg erősedvén, minden felé hadakozéc az ő ellentégiuel, az Moabitác ellen, az

e. Az az, Engedgyed Iſten hogy az Sors eſſéc az bűnöſre.

c. Az az, Kérdgyünc tanáczot első Jser az Iſtentől

d. Vagy az, népnec ſzegeletből az, ſzedelmi.

f. Saul meg akarta Jonathaſt az ő fiát öletni, de meg ſzabadîtya ölet az nép. miuel hogy az Iſten ő általa adta vala az diadalmat.

Ammon fiai ellen, az Edomeuſoc ellen, és az Tzobeuſoc királyai ellen, és àPhiliſteuſoc ellen, és valamelly felé mégyen vala, emberül forgolodic vala.

48 Seregét gyüyté pedig és meg veré az Amalechitákat, és meg ſiabadîtá az Izrael népét, az ő koborlóinac kezekből.

49 Valánac pedig àSaulnac fiai: Ionathas és Iiſui, és az Malchiſua, az ő két leányánac pedig neue, az elsönec Merab, à kiſſebiknec pedig neue Michal.

50 Az Saul feleſégénec pedig neue Achinoham, Achimaſnac leánya, az ſereg előtt való hadnággyánac pedig neue Abner à Nernec fia, ki àSaul attyáual egy vala.

51 Az Saulnac pedig Attya Kis vala, és Abnernec Attya Ner, ki Abiel fia vala.

52 Erös hadac lönec azért àPhiliſteuſoc ellen az Saulnac tellyes életében, és valakit lát vala Saul hogy erös ember vólna, és hogy vaſtag vólna, azt magához válazrya vala.

XV. Réſz.

Paranczolya Iſten az Saulnac, hogy az Amalechitákra menyen, es azokat egyetlen egyig le vagaſſa mind barmoſtol. Saul nem tartya meg az Iſten paranczolattyat, mert eleuenen meg tartrya az királyt, es az baromnac iobiát. kiért Iſten őtet meg vetti, es Samuel altal meg ielenti, hogy az országot maſnac adgya.

1 Monda pedig Samuel àSaulnac: Engemet boczátot vala el az WR hogy tégedet királlyá keñyelec az ő népe előtt, az Izrael népe előtt; moſtan añac okaért halgaſd meg az WR beſiédét.

2 Ezt mondgya az Seregeknec WRa: Iól emlekezem róla mit czelekedéc az Amalech az Izrael népéuel, hogy leſt hánya néki az útban, mikoron fel iöue Ægyptusból.

3 Moſtan azért menny el és verd meg az Amalechet, és valamié vagyon mindent el veſieſſetec, és ſemmit néki ne keduezz hanem meg öllyed, férfiat, aſſiſoni állatot, gyermeket, czets ſiopókat, ökröket, juhokat, teuéket, ſiamárokat.

4 Es egybe gyuyté Saul az népet, és meg ſiámlálá öket Telaimban, úgy mint két ſzáz ezer gyalogot, és az Iudah nemzetſégéből tíz ezer embert.

5 El méne azért Saul mind az Amalechnec városáig, és meg ütközéc ott egy völgyben.

6 Monda pedig Saul az Kenęus nemzetſégénec: gyorſan menyetec el ſél felé, mennyetec ki az Amalechitác közzül, hogy ő vęlec éggyüt valahogy titeketis el ne veſeſſelec, mert ti irgalmaſſágot Exod: 18. czelekedtétec mind az Izrael fiaiual, mikoron ők fel iöttenec Ægyptusból, Ki méne azért az Kenęus nemzetſége az Amalechitác közzül.

7 Es meg veré Saul az Amalechitákat (kic lakoznac) Hauilahtól fogua mind addîg az mellyen mennec Surba, melly Ægyptuſnac ellenébe vagyon.

8 Meg fogá pedig eleuenen az Amalechitác királlyát az Agagot, és mind az több népét fegyuerrel vágatá le.

9 Es

9 Es meg kegyelmeze Saul és mind az nép az Agagnac, és az iuhoknac az iauánac, és az ökröknekis az kőuerinec, és à meg hizlaltattaknac, és mindeñec valami iõ vala, és nem akarác azt el vezteni, hanem az mi hituán és alá való vala tſac azt veztéc el.

10 Sióla pedig Samuelnec az WR illyen ſióckal:

11 Bánom én hogy az Sault királyá tõttem, mert el táuozott tõlem, és az én beſiédemet meg nem tellyeſitette. à Samuel pedig igen meg háborodéc, és fel kiálta az WRhoz mind egéſi etſaka.

12 Es fel kele reggel à Samuel hogy eleibe meñyen à Saulnac, és meg mondottác vala az Samuelnec illyen módon: Meg iutot vala Saul Charmelbe, 'holott meg állott vala (az ſereggel,) de onnét el tẽr uén Gilgalba méne.

13 El iuta azért Samuel a Saulhoz, és monda néki az Saul: Aldott vagy te az WRtól, imé én meg tellyeſitettem az WRnac ſiauát.

14 Samuel pedig monda: Mitſoda nagy barom riuás tehát ez az ki fülembe iõ, és miczoda ökröknec bögéſe à mellyet halloc?

15 Felele Saul: az Amalechitác közzül hoztác azokat, mert az iuhoknac az jauánac keduezet az nép, és az ökröknekis, hogy meg áldozzác az te WRadnac Iſtenednec, a többit pedig el veſitettüc.

16 Es monda az Samuel Saulnac: Engedd meg és imé meg mondom te néked az mit az WR ſióllott énnékem ez éijel. Es monda az király nékie: mõnd el.

17 Monda azért Samuel: Auagy az Izrael nemzetſégének nem fe-ie valálé te, noha az te magad itéleti ſierintis méltatlan vólnál, és tégedet az WR az Izrael népén auagy nem királlyá kenneié?

18 Es el boczáta tégedet az Wr az vton, és monda néked: Menyel veſſeſd el az Amalechitákat kic vétkeztenec, és hadakozzál õ ellene, mîglen az te néped õket el nem vezti.

19 Es miért nem engedtél az WR beſiédének, hanem az prẽdánac örülvén gonoſſágot czelekedtél az WR ellen?

20 Felele Saul a Samuelnec: Sõt inkáb igenis engedtem az Vrnac ſiauánac, és abban az vtbã iártam az mellyben engemet az WR el boczáta, és el hoztam az Amalechitáknac királlyát az Agagot, és az Amalechitákat el veztettem.

21 Az nép pedig az baromnac az iauát, és az veſiedelemre rendeltetett ökröknec ſiépét el hozta, hogy meg áldozza az te WRadnac Iſtenednec Gilgalban.

22 Monda pedig az Samuel: Vallyon az áldozatokban nagyob gyönyörüſége vagyoné az Iſtennec, hogy nem mint az õ ſiauához való engedelmeſſégben? Imé az engedelmeſſég iob az áldozatnál, iob az õ ſiauánac meg fogadáſa, hogy nem mint az koſoknac köueri. Oſee 6. Matth. 9. 13.

23 Mert minẽmũ nagy vétec az varaſlás, ollyan az Iſten ellen való rúgodozás, és az õ ellene va-

Lásd meg mint kell értenni, Gen. 6. vers 6.

Charmel város nac neue itt.

ne való keménfség, ollyan vétec mint az báluány imádás. [a] Azért miuel hogy te meg vetetted az WRnac beſiédét, ðis el vetett tégedet hogy ne légy király.

a: Meg veti az Iſten az Saul király az engedetlenſégért.

24 Ackor monda Saul az Samuelnec: Vétkeztem, mert meg vetettem az WRnac ſiauát és az te ſiódat, mert féltem az néptől, és azért engedtem az ő ſiauoknac.

25 Moſtan azért kérlec engedgy meg az én vétkemnec, és tęry viſi ſia velem, és imádkozom az WRnac.

26 És monda Samuel az Saulnac: Nem mégyec viſſia te veled, mert meg vetetted az WRnac ſiauát, añac okáért meg vetett tégedetis az WR, hogy ne légy király az Izraelen.

27 És mikor el fordúlt vólna Samuel hogy el menne, meg ragada Saul az ő köntöſének ſielit, és meg ſiakada.

28 Ackor monda néki Samuel: El ſiakaztotta ez mai napon az WR te tőled az Izraelnec orſiágát, és adta azt az te felebarátodnac, az ki iób te náladnál.

29 És az Izraelnec erős Iſtene nem hazud, és meg nem változic, [b] mert nem ember, hogy valamiben meg változnéc.

b: Vagy: Nem bánnya meg semmi dolgát, mert nem ember hogy meg bánna.

30 Ő pedig monda: Vétkeztem, de böcsüly meg engemet moſtan kérlec, az én népemnec vénei előtt, és az Izrael előtt, és tęry viſſia velem, hogy imádgyam az te WRadát Iſtenedet.

31 Meg tęruen azért Samuel el méne az Saullal, és imádá az Saul az WRat.

32 Monda pedig az Samuel: Hozzátoc ide elömbe az Amalechitáknac királlyát az Agagot, és elő idue ő hozzáia az Agag nagy keuélyen. Es monda az Agag: Bizonyára el iött az halálnac keſerűſége. [c]

c: Tremellius igy fordittya: Bizony el távozott az halálnac keſerűſége, tudniillic, miuel hogy nem az királyhoz viſznec, hanem az vén Prophétához.

33 És monda Samuel: Miképpen az te fegyuered ſoc aſzſiony népeket foztott meg fioktól, így minden aſiſioni állatoc felött az te Anyád meg foſztatic (magzattyától,) és darabonként vagdala Samuel az Agagot az WR előtt Gilgalban.

d: Nem azt mongya hogy nem láta Samuel az Sault az után mert látta, mint oda alá meg tetczic rap: 19. ver. 23. 24. hanem azt mondgya hogy nem látogatta meg, es nem mentt oktataſnac es tanitáſnac okáért ő bogzáia, vgy mint az előtt gyakorta.

34 El méne azért Samuel Ramahba, Saul pedig fel méne az ő házába Gibeaba, Saulnac városába.

35 És annac vtánna nem látogata [d] meg Samuel az Sault, mind halálának ideieíglis. Mert ſirattya vala Samuel az Sault: Az WR pedig meg bána, hogy Sault királlyá tötte vólna az ő népén.

XVI. Réſz.

Sault az Iſten meg vetuén, Dauidot válazrya az kiralyſágra, Samuel meg keni a Dauidot olayual. Az Sault az gonoſz lélec el foglallya es őtet győtri. Dauidot hozzáia vireti Saul hogy ő előtte lancolliyon, es könnyebbſégére légyen.

1 MONDA pedig az WR Samuelnec: Vallyon meddig ſiratod te az Sault, holott én meg vetettem őtet, hogy az Izrael népén ne wralkodgyéc? Töltz meg az te ſzarudat olayual, és iöy elő, el küldelec tégedet az Bethlehembe lakozó Iſaihoz, mert az ő fiaj közzül válaſztottam én királyt magamnac.

2 Mon-

2 Monda ő néki az Samuel: Hogy mennyec ên el, meg hállya az Saul, és meg öl engemet. Felele az WR: Vigy egy ökör bornyút el veled, és azt mondgyad, azért iöttem hogy áldozzam az WRnac.

3 És híjd el az Isait az áldozatra, [a] és én meg ielentem te néked mit kellyen czelekedned, és kend fel az királyságra azt az kit én mondoc

4 A Samuel azért meg tselekedé à mit mondott vala az WR, és el méne Bethlehembe. Meg félemlénec pedig magokbanà városnac vénei, és ki ménuen ő eleibe mondánac: Békeségeſé à te iöueteled?

5 Felele: Békeléges, azért iöttem hogy áldozzam az WRnac, sientelly étec meg magatokat, és iertec el velem az áldozatra, és meg hagyá hogy kéſien lenne Isai és az ő fiai, és el hiua öketis az áldozatra.

6 Mikoron pedig bé mentec vólna, meg tekinté az Eliabot, és monda: Altalan fogua, imhól az az WR előtt vagyon az ő meg kenetet királlya.

7 Monda pedig az WR Samuelnec: Ne nézd az ő termetét ſe az ő magaſságát, mert meg vetettem ötet, mert nem azt nézem én az mit az ember. Mert az ember azt nézi az mi ſieme előtt vagyön, de az Iſten azt nézi az mi az ſiiwben vagyon.

8 Siólitá azért az Isai az Abinadabot, és az Samuel előtt általboczátá, Ki monda: ezt ſem válaſztotta az WR.

9 Altal boczátá előtte az Isai az Samahtis, és monda: eztis nem válaztotta az WR.

10 Altal boczátá azért Isai à Samuel előtt az ő hęt fiát, es monda Samuel: ezeket nem válaztotta az WR.

11 Végre monda Samuel az Isainac: vége vagyoné immár à te fiaidnac? és felele: hátra vagyon meg à kiſſebic, és az imé az iuhokat őrizi. Ackor monda Samuel Isainac: küldgy el és hozaſd ide, mert addig le nẽ ülec mig az ide nẽ ió.

12 El külde azért és el hozatá ötet, és az fekete ſimũ piros vala, és ſiép tündöklő ſiemei valánac, és igen ékes tekintetű. Es monda az WR: kely fel, kend meg ötet, mert ez az.

13 Vöué azért Samuel az Olayt melly vala à ſiaruban, és fel kene ötet az ő báttyai között, és az WRnac lelke ſiálla ànauidra à napſágtól fogua mind az vtánnis, és fel kele Samuel, és el méne Ramahba.

14 Az WRnac Lelke pedig el táuozéc az Saultól, és gyötri vala ötet az gonoſi lélec, melly az WRtól boczáttatott vala. [b]

15 Mondánac pedig Saulnac az ő ſiólgai: Imé moſtan az Istennec gonoſi lelke gyötör tégedet.

16 Parantſollyon, kérünc minékünc à mi wrunc, és à te ſiólgaid kic előtted vadnac kereſnec olly embert, ki az hegedőhöz iól túd, hogy mikor az Istennec gonoſi lelke te raytad leſſen, hegedőllyen előtted, és könyebbẽ léſtẽ dolgod.

17 Monda azért Saul az ő ſzólgai-

[a]: Az Iſten nagy fenitecekkel meg tiltotta vala az történtenben, hogy ſenkinec áldozzec egyebüt, hanem az holot az Iſten ſatora, es à ſzent láda volna, Leuit. 17. Deut. 12. Azért az áldozatnac ſzauain nem egyebet kell érteni hanem lakodalmat, hogy pedig azt mongya hogy az örömnec áldozic, czac azt akarta mondani, hogy az Iſten paranczolattyábúl ſzerint ſzerezteti ez lakodalom.

[b]: Az ördög mondatic Iſten lelkenec, mert ő teremtet állattya, Más az, hogy ő ſzolgaia: Gonoſznac mondatic pedig nem az ő állattyára, hanem ezeknek kedekiredéſére.

gainac: Kereſſetec tehát kérlec olly embert, ki iól tudgyon lantolni, és hozzátoc ide nékem.

18 Es felele egy az ſiólgác közzül, és monda: Imé én láttam az Bethlehembenlakozó Iſainac egy fiát, ki iól túd lantolni, és erős emberis, vitęz ember, eſies és ſiép termetű, és az WR vagyon ő vęle.

19 Küeteket küldé azért Saul az Iſaihoz illyen izenettel: Küld ide hozzám az te fiadat Dauidot, az ki az barmoc vtán iár.

20 Elő hozá azért Iſai egy ſzamárt, az melly vinné à kenyeret, egy tömlő bort, és egy keczke fiat, és küldé Saulnac az ő fiától az Dauidtól.

Dauidot Saulhoz viſſic, hogy ő ſzép beſzéllyen, lantoljon.

21 Mikor pedig el iutott vólna Dauid à Saulhoz, meg álla ő előtte, és igen meg ſiereté őtet, és ő néki fegyuer hordozóia lőn.

22 El küldé eſmét Saul az Iſaihoz (küeteket,) kic ezt mondanác: Maradgyon nálam kérlec az Dauid, mert nagy keduet talált én előttem.

23 Lőn pedig hogy mikor az Iſten lelke az Saulra jő vala, ackor az Dauid hegedőiét veſſi vala, és kezéuel veri vala, és Saulnac könyebſęgére vala, és el táuozic vala tőle az à gonoſi lélec.

XVII. Réſz.

Dauid gieſt vîſſen az ő batęyainac az táborba, mikor Saul az Philiſteuſocka' ſembe ſállott volna, es meg győzi az nagy Goliatoc, kiuel senki nem mér vala meg vîni, ſeiét veſſi az Goliathnac az ő maga fegyuerével, az vtan meg veric az Izraelitac a Philiſteuſokat.

1 EGybe gyuytéc az Philiſteuſoc az ő ſeregeket az viadalra, és gyűlénec az Sohot város mellé, melly vagyon az Iudánac földén, és tábort iárának Sohot és Azeka között, az Dammimnac határán.

2 Saul pedig és az Izrael népe egybe gyűluén, tábort iárának az Elah czerés völgyében, és sereget rendelénec az Philiſteuſoc ellen.

3 Az Philiſteuſoc pedig egy felől hegyen állanac vala, és eſmét más felől az Izrael fiaiis hegyen állanac vala, és az völgy közöttöc vala.

4 Es ki iőue egy ember az Philiſteuſoc táborából, az kęt tábor közzé, kinec neue Goliath vala Gath városából, kinec magoſſága hat ſing és egy araſi vala.

Goliath az Dauid bayuoka.

5 Es az ő feiében vala atzęl ſiſac, és halheiú pántzęlba öltözött vala, à pántzęlnac pedig neheſſége vala öt ezer ręz ſiclus nyomó.

6 Es atzęl ſiár vas vala az ő lábán, és atzęl pais az ő vállán, és az ő kopiáia temęrdeg vala mint az ſiőuőc zugöly fáia, az kopia vas pedig vala czinálua hat ſiáz ſiclus nyomó vasból, az ki pedig az ő paiſſát hordozza vala, az előtte mégyen vala.

7 Es meg álla és kiáltá az Izrael ſereginec, és monda nékiec: Miért kéſiítitec ütközethöz à sereget? Auagy nem Philiſteus vagyok é n, ti pedig Saul ſiólgai? azért válaſſiatoc eggyet közzülletec, és iőijen alá hozzám.

8 Ha meg męr én velem vîni, és engemet meg győz, tehát mi tinéktec ſiólgátoc léſiünc, ha pedig én

dig én hatalmasb léſiec és meg verhetem, mi nékünc ſiólgainc léſſtec, és ſiólgáltoc mi nékünc.

9 Mondgya vala annac felőtte az Philiſteus: En ez mai napon ſiidalommal illetem az Izrael ſeregét, adgyatoc egy embert és vijunc meg ketten.

10 Mikoron pedig hallotta vólna Saul és mind az egéſi Izrael népe az Philiſteuſnac illyen ſiauát: meg röttenénec és igen félnec vala:

Dauid az Goliath baynoka.

11 Az Dáuid pedig, egy Ephrateuſnac az Iudánac városából Bethlehemből való embernec fia vala, kinec neue Iſai, kinec nyóltz fia vala, ez pedig az Saul ideiében az emberec között immár vénſégre iutott vala.

12 Es az Iſainac három öregbic fia Saullal az hadba ment vala. Az ő három fiának pedig kic az hadba mentec vala, neuec ez: Első ſiülőt fia az Eliab, és az után való az máſodic Abinadab, az harmadic pedig Samah.

13 Az Dáuid pedig kiſſebic vala: az három öregbic fia azért Saul után ment vala.

14 Az Dáuid pedig iő ſ- mégyen vala az Saultól, az ő Attyának barmának legeltetéſéreBethlehembe.

15 Elő iő vala pedig az Philiſteus reggel és eſtue oda közelgetuén, és negyuen egéſi napig, mind így áll vala elő.

16 Monda pedig Iſai az ő fiának Dáuidnac: Vedd fel imez egy mértec darat, és imez tíz kenyeret, és fuſs el az táborba az bátyaidhoz.

17 Imez tíz ſaytokat pedig vidd az hadnagynac, és az te bátyaidat látogaſd meg ha békéuel vadnac, és ő tőlec nékem ielt hozz.

a: Tudni illic, hogy az bátyaid elnec.

18 Saul pedig azockal egybe, mind pedig az Izrael népe, valánac az Elah czerés völgyében, hadakozuán à Philiſteuſoc ellen.

19 Fel keluén azért Dáuid ió reggel, és az iuhot páſztornac hagyuán, magát meg terhelé, és el méne az mint nékie Iſai meg hadta vala, és el iuta az tábor kerítéſére, és ackor nép ment vala ki az hartzra, és igen kiáltanac vala az viadalban.

20 Es az Izrael népe és az Philiſteuſoc, eggyic az máſic ellen ſeregét rendelt vala.

21 El hagyuán azért Dáuid az hólvalót, mellyet bizott vala azokra kic az hadi ſierſiámot őrizic vala, az hartzra futaméc, és mikor el iutott vólna, köſiöne az bátyainac békeſégeſen.

22 Mikoron pedig még az bátyaiual beſéllené, imé amaz baynac, kinec Goliath Philiſteus neue, Gath városból való, elő iöue à Philiſteuſoc ſeregéből, és ackoris haſonlóképpen ſióla, és hallá azt az Dáuid.

23 Mindnyáián pedig az Izrael népe közzül való emberec, mikoron meg láttác vólna azt az embert, el futánac ő előtte, és felőtte igen felnec vala.

24 Es mondánac az Izraelitác ő magóc között: Látyátoké ezt

az embert az ki fel iő? mert azért iő hogy ſiidalommal illeſſe az Izraelt. Valaki meg verne azt, nagy gazdagſággal aiándékozna meg azt az király, és leányátis néki adná, és annac attyának házatis ſiabadoſſá tenné az Izrael népe között.

25 Es monda Dáuid azoknac az embereknec, kic ott állanac vala, illyen ſióual: mint lenne annac dolga az ki meg verné ezt àPhiliſteuſt, és el venné az Izrael népéről ez gyalázatot? mert miczoda ez, az környül metéletlen Philiſteus, hogy ſiidalommal illeti az élő Iſtennec ſeregét?

26 Es ő nékieis vgyan azon ſiót felelé az nép, monduán. Igy ſ. így léſſen dolga annac az embernec.

27 Haluán pedig azt az Eliab az ő nagyobbic báttya, hogy ő az embereckel beſzéllene, igen meg haraguuéc az Dáuidra, és monda: Miért iöttél ide, és kinec hadtad az keués iuhokat az puſztában? Tudom én az te keuélyſégedet, és az te ſiuednec álnokſágát, hogy tſac azért iöttél hogy látnád az ütközetet.

28 Es monda az Dauid: Hól mit töttem én? hiſſem czac ſió beſzéd ez.

b. Tudni illic az mit én mondottam. Nemellyec egy forditoyac: Hiſſem dologom volt nekem it, tudni illic, mely het az atyam bizott ream.

29 Es el tére ő tőle máshoz forduluán, kiuel eſmét ſióla mint az előtt, és az nép eſmét az előbbi beſzéd ſzerint felele.

30 Hallác azért az ſiókat, mellyeket ſiólot vala àDáuid, és meg beſzélléc az Saul előtt, és hozzáia vitete őtet.

31 Es monda Dáuid azSaulnac: Ne röttennyen meg ſenkinec ſziue éttől, el mégyen az te ſzólgád, és meg viw ezzel az Philiſteuſſal.

32 Es monda Saul azDáuidnac: Nem mehetſi te reiá az Philiſteuſra, hogy ő vęle meg vijnál, mert te gyermec vagy, ő pedig iffiuſágától fogua hadakozó ember vólt.

33 Felele Dáuid az Saulnac: Páſitor vala az te ſiólgád, őrizuén az ő Atyának iuhait, és el iő vala az Oroſiláń és az Medue, és az nyáy közzül el ragadgya vala az báráńt. *Dauidnac erőſſége.*

34 Ki mégyec vala pedig én vtánna, hogy azt meg ölném vagy ſiáiából ki venném, és ha valamikor ellenem támad vala, meg ragadom vala az ſiakálát, és meg ölem vala azt.

35 Azért mind Oroſiláńt, mind Meduet ölt az te ſiolgád: És ez az környül meteletlen Philiſteus czac ollyan léſſen mint azoc közzül egy, mert ſiidalommal illette az élő Iſtennec ſeregét.

36 Monda ennec felötte az Dáuid: Az WR, az ki meg ſiabadîtott engemet az Oroſilányoc kezéből, és az Meduec kezéből, meg ſiabadît engemet ezPhiliſteuſnac kezéből is. Ackor monda az Saul: Meny el, és az WR légyen te veled:

37 Fel öltözteté azért Saul az Dáuidot az ő fegyuerébe, és atz ęl ſiſakot tön az ő feiébe, és páncżéltis ada reáia.

38 Reiá

38 Reiá ŏuedeze pedig fegyuerét az Dáuid az ŏ ruháián fellül, és probállya vala ha elŏ mehetne abban, mert meg nem kéſértette vala még. Monda azért Dáuid az Saulnac: Nem mehetec én elŏ ezekben, mert nem ſioktam. Le veté azért Dáuid mind azokat ŏ magáról.

39 Hanem az ŏ maga bortyát vŏué kezébe, és az folyó vizből válaſztá magának ŏt ſima kŏuetskéket, és el tŏué az ŏ páſztori ſierſzámába, melly ŏ néki vala, tudni illic az táskába, és parittyáia kezében vala, és el közelgete az Philiſteushoz.

c: Az Goliath és az Dáuid ſzembe ſzalonac, Az Goliat bizic ereiben es fegyuerében Dáuid az Iſtenben.

40 c Touábba meg indúla à Philiſteuſis, és kezde közelb közelb menni à Dáuidhoz, és azis az ember az ki à paiſt elŏtte viſſi vala.

41 Es mikor az Philiſteus meg tekintette vólna, és meg látta vólna az Dáuidot, meg vtála ŏtet hogy gyermec vólna, és piros ſiép tekintetŭ.

42 Es monda az Philiſteus az Dáuidnac: Nem de Eb vagyoké én hogy bottal iŏſi reám? Es meg átkozá az Philiſteus az Dáuidot az ŏ iſtenîre.

43 Monda annac felŏtte az Philiſteus Dáuidnac: Iŏzte ide hozzám, és az te teſtedet adom az egi madaraknac, és az mezei vadaknac.

44 Monda pedig Dáuid à Philiſteuſnac: Te iŏſi én reám fegyuerrel, dárdáual és paiſſal. De én mégyec te reád az Seregeknec WRának, és az Izraenél pénec Iſtenének neuéuel, kit te ſiidalommal illettél.

45 Ez mai napon az WR tégedet én kezembe ád, hogy meg ŏllyelec tégedet, és el vegyem az te feiedet az te teſtedtŏl, és az Philiſteuſoc táborában valóknac teſteket adom ez mai nap az Egi madaraknac, és az földŏn való vadaknac, és meg eſméric mind ez egéſi földŏn lakozóc, hogy vagyon Iſtene az Izrael népének.

46 Es meg tudgya mind ez egybe gyŭlt ſokaſág, hogy nem fegyuer és dárda által tart meg az WR, mert az WRé az had, és titeket ád az mi kezünkbe.

47 Es lŏn hogy mikor fel kéſiŭlt vólna az Philiſteus, és elŏb ment vólna, és az Dáuidnac eleibe közelgetett vólna, ſiete az Dáuidis, és az viadalra futaméc az Philiſteus eleibe.

48 d Es bę nyúluán Dáuid az táſkába, ki vŭn onnét egy kŏuet, mellyet az parittyából el hagyita, és az Philiſteuſt homlokba találá, és az kŏ az homlokba ragada, és (az Goliath) artzal le eſéc az földre.

d Dáuid megŏli az nagy Goliatot mellyel példázta az Meſſiaſnac az miſelhi ellenſeginken való diadalma.

49 e Erŏsb lŏn azért Dáuid az Philiſteuſnál az parittyáual és kŏuel, és meg veré s meg ŏlé ŏtet, és nem vala ſemmi fegyuer az Dáuid kezében.

e: Az hiuchnec erŏtelen hituán fegyuerec gyakorta erŏsbec az pogányoc ellen fegyuerrel, gyakorta pedig az iſten az ellenſéo fegyuerét adgya az hiuec kezébe.

50 Oda futaméc pedig az Dáuid, és reiá álla az Philiſteuſra, és vŏué annac fegyuerét, és azt ki vonuán meg ŏlé ŏtet, és azzal vŏué el az feiét. Mikor pedig lát-

tác vólna az Philistęusoc hogy az ő erős vitęzec meg hólt vólna, el futamánac.

51 Fel keluén azért az Izrael és Iudánac népe, meg siualkodánac és meg üzéc az Philistęusokat, mind valamig az völgyön el mehetnél egési Ecron városának kapuiáig, és igen hullánac az Philistęusoc az seb miatt, az Saraim városra ménő úton, mind Gathnác és Ecronnac városáig.

52 Es meg tęrvén az Izrael népe à Philistęusoknac kergetésekből, el dúlác azoknac táborokat.

53 Fel véuén pedig Dáuid az Philisteusnac feiét, bę viué Ierusálembe, és az ő fegyuerit le raká az ő sátorában. f

54 Mikor pedig nézné az Saul, hogy à Dáuid à Philisteussal siem be menne, meg kérdette vala az seregnec fő hadnagyát az Abnert, ki fią è gyermec Abner? Felele az Abner: Eel az te lélked király hogy nem tudom.

55 Es monda à király: Erez meg te magad ki fia légyen ez iffiu.

56 Mikor pedig visisia iött vólna Dáuid, minec vtáuna meg ölte vólna az Philisteust, vöué ötet az Abner, és viué az Saul eleibe, kezében tartuán az Philisteusnac feiét.

57 Es monda néki Saul: ki fia vagy te gyermec? Felele à Dauid, az Bethlehemben lakozó Isainac à te siolgádnac fia vagyoc.

f Nemellyec az Dáuid sátorán értic az ő házát melly vólt Bethlehemben, nemellyec azt az sátort mellyet ő az Istennek tiszteletire vólt soc küzött ez után. 2. Samuel: 6. 18. Paral: 15.

g Látta Saul az Dáuidot, mert fegyuer hordozó szólgáia volt és előtte hegedült, De mivel hogy az gonosz lelec haborgatta ekkor ötet, nem intot essze.

XVIII. Rész.

Dauid ki először Saulnac hegedősse vala, az Ionathassal bőuetséget tészen, és lésen az Saul seregének hadnagya, kinec ő forgolódása és gond vtseletes felyeb magaztallyác az Saulénál; Melyert annira el indól az Saulnac haragia és irigysege Dauid ellen, hogy mind titsuán mind nyilvánkon igyekezzéc ötet el vészteni. De az Istentől meg oltalmaztatic.

1 Minec vtánna pedig el végezte vólna az Saullal való beszélléset, az Ionathasnac lelke az Dáuid lelkéuel egybe czatoltatéc, és az Ionathas, úgy siereté ötet mint az ő maga lelkét.

2 Hozzáia vöué azért ötet az Saul azon napon, és nem engedé néki hogy az ő attya házához haza menne.

3 Siöuetséget sierzénec pedig ketten Ionathas és Dáuid, miuel hogy ötet (az Ionáthas) lelke sierint sieretné.

4 Es le veté köntösét az Ionathas, melly rayta vala, és adá az Dáuidnac, és egyęb ruháiátis, mind fegyuerét, kęz iuét, és siritó övét.

5 Ki mégyen vala pedig Dáuid mindenre, valamire à Saul küldi vala, és magát esiesen viseli vala, és ötet Saul az vitęzeknec feiedelméué töué, és kedues lön mind az köz nép előtt, mind pedig az Saul siólgai előtt.

6 Lön pedig hogy mikor ők meg tęrnénec, mikor tudni illic Dáuid meg tęrt vólna az Philisteusoc meg veréséből, ki ménénec énec sióual az asszíony népec az Izraelnec minden városiból, és sereggel mennec vala az Saul eleibe, dobbal, vigaság téuő sierssámockal és énekeckel.

7 Azoc pedig az asszioni állatoc vigaduán, egy más vtán ezt éneklic

neklic vala: Meg verte Saul az ő ezerét, és Dáuidis az ő tíz ezerét.

8 Es felötte igen meg haraguuéc az Saul, és nem tettzéc ő néki ez beſéd, és monda: Dáuidnac tíz azért tulaydonitanac, nékem pedig czac ezert tulaydonitanac, Azert mit tulaydonitanac immár egyebet néki hanem az orſiágot.

9 Saul azért rút ſiemmel nézi vala Dáuidot az naptól fogua, mind az vtánnis.

10 Lőn pedig máſod napon hog az Wrnac gonoſi lelke az Sault meg könyerkezné, és az ő házában Prophétal vala [a] Dáuid pedig kezéuel veri vala az lantot az mint naponként ſiokott vala czelekedni, Saulnac pedig kezében dárda vala.

11 Es el löue Saul az dárdát, ezt gondoluán, az falba ſiegezem az Dáuidot, de el voná magát elötte két vttal.

12 Meg félemléc azért Saul az Dáuidtól, miuel hogy az WR vele vólna, és az Saultól el táuozot vólna.

13 Es az Saul el küldé ötet ſiemelöl, és fő hadnadgya válaztá magánac, és az nép előtt ki mégyen vala, és bę iő vala.

14 Touábba az Dáuid minden vtaiban magát eſieſen viſeli vala, és az WR vala ő vęle.

15 Mikor pedig látta vólna az Saul, hogy igen eſieſen viſelné magát, meg félemléc ő töle.

16 Mert az egéſi Izrael és Iudánac nemzetſége ſiereti vala az Dáuidot, Mert ki mégyen vala és bę iő vala ő előttőc. [b]

17 Monda azért Saul az Dáuidnac: Imé az én öregbic leányomat az Merabot néked adom feleſégül, czac légy énnékem vitęz fiam, és viſellyed az WRnac hadát, Saul pedig (magában) ezt mondgya vala: Ne veſſien az én kezem miatt, hanem légyen az Philiſteuſoc keze ő ellene.

18 Monda pedig Dáuid az Saulnac: Miczoda vagyoc én, és az én életem minęmű, és az nemzetſégem az Izrael népe között, hogy én az királynac vej lehetnéc.

19 Lőn pedig hogy mikor meg kell vala Dáuidnac adni az király leányát Merabot, adác az Meholát városbéli Hadnelnec feleſégül.

20 Meg ſiereté pedig az Michol Saulnac leánya az Dáuidot, kit meg ielenténec az Saulnac, és felötte igen tetzéc ez dolog ő néki.

21 Monda azért Saul: néki adom ötet, hogy ő néki veſiedelmére légyen, és légyen az Philiſteuſoknac kezec ő ellene. Azért monda Saul az Dáuidnac: ez kettő közzül éggyic leányom által ma énnékem vőm lészſz.

22 Paranczolá pedig Saul az ő ſiólgainac: Sióllyatoc titkon az Dáuidnac, monduán: Imé az király ió akarattal vagyon hozzád, és minden ſiólgai ſieretnec tégedet, azért légy vej az királynac.

23 Es meg mondác az Sául ſiólgai Dáuidnac ez ſiókat. Felele pedig

[a] Mongya az irás hogy az Saul Prophétált, minuel hogy lelkében el vagattatot, és mind beſzédét mind czelekedetit vgy rendelte, mint az Prophétác, vagy mondatic Prophétálni, minuel hogy ő magais nem értene mit mondana, mint ſoktác mondani hogy az bolondoc prophétálnac, és az Prophétác bolondoc.

[b] Az az, előttőc iáro, gond viſelő, io ſzerenczes vala.

dig Dáuid: Ne talám igen kiczin dolog ti nállatoc az királynac véué lenni, holott én siegény és el vetteteti vagyoc.

24 Meg mondác azért ezt Saulnac az ő siólgai, monduán: Ezt s. ezt mondgya az Dáuid.

25 Monda pedig az Saul: Ezt mondgyátoc az Dáuidnac: nem kéuán az király egyeb iegy ruhát, hanem adgy ő néki száz Philistheusnac hemerem testének bőrét, hogy az király ellenségin bosusúlát meg ályad. Saul pedig azon gondolkodic vala hogy az Dáuidot az Philisteusoc kezébe eythetné.

Saul'nac álnoc gondol Láttya ez Dáuid ellen.

26 Meg mondác azért az ő siólgai ez szókat az Dáuidnac, és tetzéc ez dolog Dáuidnac, hogy az királynac vei lenne, és még az hagyott nap elő nem iött vala.

27 Fel kele az Dáuid, és el méne ő és az ő vitézi, és meg veré az Philisteusoc közzül két száz at, kiknec szemérem testeknec börit el hozá az Dáuid, és éppen bé adác azt az királynac, hogy immár az királynac vei lehetné; és néki adá Saul az ő leányát Micholt feleségül.

28 Látuán pedig Saul és esébe véuén, hogy az WR az Dáuiddal vólna, és hogy az ő leányáis az Michol igen szeretné őtet.

29 Sockal inkáb kezde félni Saul az Dáuidtól, és nagy gyűlöséggel lön ellene tellyes életében.

30 Ki iönec vala pedig gyakorta az Philisteusoknac feiedelmi, és valamikor ki iönec vala, az Saulnac minden siólgainál Dáuid esiesben forgodic vala: Annac okaért az ő neue felőtte igen híres vala.

XIX. Rész.

Ionathas meg mondgya Dáuidnac, az ő attyanac rendéczét, hogy tudni illic meg akarja őtet ölemi, es az Iona használ él ebből meg engezteltetic Saul az Dáuidhoz. De minec vala Dauid az ellenségen esmét diadalmat vőrt vólna, Saul vifoncag halalára iar ő néki, kinec haragia előtt az Dauid mikor hazához mert vólna, és ott környül véretet vólna, az Micholtól az ablákon boczáztatic el, Megyen Dauid az Samuelhöz és az Prophetác gyülekezetibe, holott czudálatos keppen tartatic meg Istentől az Saul ellen.

1 SZóla pedig Saul az Ionathasnac, az ő fiának, és mind az töb siólgainac, hogy meg ölnéc az Dauidot: Az Ionathas pedig az Saulnac fia, felőtte igen szereti vala az Dáuidot.

2 Meg mondá azért Ionathas ezt az Dáuidnac, monduan: Az én Atyám az Saul, halálra keresztet tégedet, azért kérlec meg óltalmazd magadat reggelig, és légy valami titoc helyen, röyts el magadot.

3 En pedig ki mégyec és az atyám mellé álloc az mezöben az hól te léssi, és én ackor sióloc te felőled az atyámnac, és meg látom mit siól, és tudtodra adom te néked.

4 Az Ionathas pedig iót sióla az Saulnac, az ő attyának

az

az Dáuid felöl, és monda néki: Ne igyekezzéc vétni az király az ö ſiólgáia ellen az Dáuid ellen, mert nem vétet ö te néked, hanem az ö ſiolgálattya felötte haſznos vólt te néked.

5 Mert ö az ö lelkét markában hordozta, és vgy verte meg az Philiſteuſt, és az WR nagy iót czelekedéc az egéſi Izrael népéuel, láttad te és örültél rayta: Miért vétkeznél azért az ártatlan vér ellen, meg ölnéd Dáuidot oknélkül?

6 Meg hallá azért Saul az Ionathaſnac ſiauát, és megésküuéc Saul: Eel az WR hogy nem hal meg (Dáuid.)

7 Szóſitá annac okaért Ionathas az Dáuidot, és meg monda néki Ionathas mind ezeket ez ſiókat, és viué Dáuidot az Saul eleibe, ki eſmét ollyan lön ö elötte mint annac elötte.

8 Had indúla pedig eſmét azonközbe, és ki méne az Dáuid és meg ütközéc az Philiſteuſsockal, igen meg veré öket és meg futamánac ö elötte.

9 Lön pedig eſmét az WR nac gonoſi lelke az Saulon, és az ö házában vezteg ül vala, kezében tartuán dárdáiát, Dáuid pedig az lantot veri vala (elötte.)

10 Es akará Saul az Dáuidot az dárdáual az falhoz ſiegezni, és el haylá Saul elött, és az dárda az falt találá, azért Dáuid el futa es el ſialada azon éiuel.

11 Köueteket külde azért Saul az Dáuid házára, hogy meg örizznéc ötet, és reggel ötet meg ölnéc: Es meg monda Dáuidnac az Michol az ö feleſége ezt mondúan: ha ez éiiel lelkedet meg nem óltalmázod, hólnap meg ölnec.

12 Ki boczatá azért Michol Dáuidot az ablakon, és ö ki ménuén el ſialada, és meg óltamaza magát.

13 Vön pedig az Michol egy fa képet és fekteté az agyra, és keczke ſiörböl czinált párnát tön feie alá, és bę fedeze az lepedöuel.

14 Köueteket külde pedig az Saul, hogy meg fognác az Dáuidot, és monda az Michól: beteg (az Dáuid.)

15 Viſiſia külde azért eſmét Saul az köueteket, hogy meglátnác az Dáuidot, monduán: Agyábannis elömbe hozzátoc, hadd öllyem meg ötet.

16 Es mikor oda mentenec vólna az köuetec, imé az fa kép fekſiic vala az ágyon, és az keczke ſiörböl czinált párna vala feie alatt.

17 Monda azért Saul az Micholnac: mi dolog hogy igy megczaltál engemet, és el boczáttad az én ellenſégemet, és el ſialada? Felele Micholſ az Saulnac: mert azt monda ö énnékem, boczás el engemet, mert máyd meg öllec.

18 Az Dáuid azért el futuán meg ſzabadúla, és Samuelhöz méne Ramahba, és meg beſzélé mindeneket néki, az mit ő vele czelekedett vólna az Saul, és el ménének, ő és az Samuel és mulatánac Naiothban.

19 Meg mondác pedig Saulnac ezt illyen ſzóckal: Imé az Dáuid Naiothban vagyon az Ramah tartományában.

20 Köueteket küldé azért Saul, hogy meg fognác az Dáuidot, kic látának Prophétáknac ſeregét kic prophétálnac vala, és hogy az Samuelis köztöc vólna, ki ő elöttöc járó vala, és lön az Iſtennec lelke az Saul köuétinis, és azokis prophétálnac vala.

21 Meg mondác azért ezt az Saulnac, és küldé eſmét más köueteket, és azokis propétálának. Iſmét harmadſzoris köueteket küldé, és azokis prophétálánac.

22 El ménuén azért ő magais Ramahba, iuta á nág köhöz, mell' Sechu mezeién vagyon, és ott meg kérduén monda: hól vagyon Sámuel és az Dáuid, és monda egy ember, ám Naiothban vagyon az Ramah tartományában.

23 Es el oda méne az Ramah tartományába Naiothba, és lön ő raytais az Iſtennec lelke, és az menés közbeis prophétal vala, mig nem el iúta Ramah tartományába Naioth városba.

24 Le veté azért ðis (királi) ruháiát, és ðis Prophétála az Samuel elött, és le eſuén lön az egéſz nap és eijel, (királi ruháiát és fegyuerét) le vetkezuén, Azért ſiokták mondani: «Auagy nem az Prophétác között vagyoné az Saulis?

XX. Réſz.

Példabeſzéd azokról az kic nagy hirtelenſégegel el változnac ſzándekokban, vagy az kic alá, való állápatbol nagy meltoſágra változtatnac.

Dáuid panáſzólkodic Ionathánnac, az Saulnac ő ellene való boſſuſágáról. Melyet minec vranna hallot vólna az Ionathas, időt, helyet, és módot rendelnec benne, mimódon ötet az ő attyának ſandoka felöl bizonyoſsa tehetſe az Ionathas, éskűuéſsel köteleri magat Ionathas Dauidnac hogy tó akaró baratya léſzen, azonképpen ő Dauidtól azonc kéuánnya. Az Ionathas ſemmit nem gondoluan az ő attya haragiaual, az Dáuiddal baratſagoſon czelekeſic, ötet meg ſzabadittya, vigazztallya és bátorittya.

1 EL futuán azért Dáuid Naiothból, melly Ramah tartományában vagyon; el méne és monda az Ionathaſnac: Mit miueltem én? Miczoda nagy gonoſságom vagyon? és miczoda nagy vétkem vagyon az te atyád ellen, hogy az én lelkemet kergeti?

2 Ki monda ő néki, táuól légyen az, meg nem halſz, Imé az én atyám nem czelekedic ſem nagy ſem kiczin dolgot, kit énnékem meg nem ielent, azért hogy titkólná el én tűlem az én atyám ezt az dolgot? nem miueli azt.

3 Es eſmét esküuéſsel monda az Dáuid: Bizonnyal tudgya azt az te atyád, hogy én te náladkedues vagyoc, és ezt fogia mondani: Nem ſziükſég ezt tudni az Ionathaſnac, hogy valamimódon meg ne ſzomorodgyéc. De bizonyára, él az Iſten és az te lelkedis,

hogy

hogy ezacégy lépés közi az én életemnec és az halálnac.

4 Felele Ionathas az Dáuidnac: mond meg mit kéuán à te lelked, és azt czelekeſſem veled?

5 Monda pedig Dáuid az Ionathaſnac: Imé hólnapi nap à hóldnac elsö napiánac innepe vagyon, mellyen ſiúkſégképpen az királlyal le ſoktam ülni az ételhöz, boczás el azért engemet, és én el röytezem à mezöben, mind ez harmad napnac eſtueiéiglen.

6 Ha pedig valami módon meg emlekezic én rólam az te atyád, ezt mongyad: nagy kéréſsel kére én tülem az Dáuid, hogy haza futhatna Bethlehembe az ö városába, miuel hogy eſtendönként való áldozatoc [a] vólna moſtan ott az ö nemzetſégének.

[a] Az az, Iskodalmac, mert az mint emmár meg mondottuc, nem ſzabad vólt egyébüt áldozni, hanem az Iſten ſátoránál.

7 Ha ezt fogia mondani: iól vagyon. Békeſége vagyon az te ſzolgádnac, ha pedig haragſic, tudgyad hogy ſzínte rakua álnokſággal.

8 Czelekedgyél irgalmaſságot azért az te ſzolgáddal, mert az WR elött kötöttél én velem ſzöuetſéget te ſzolgáddal, és ha én bennem álnokſág vagyon, öly meg engemet te magad, és miért vinnél engemet az te atyádhoz.

9 Monda pedig az Ionathas: Táuól légyen az te töled, ſöt inkáb ha bizonnyal meg tudhatom hogy ez gonoſság az én attyámtól te ellened valóba el tökéletetett, auagy nem mondanámé meg te néked?

10 Monda annac felötte Dáuid az Ionathaſnac: kiczoda adgya énnékem tudtomra az iót, vagy ha valami keményſiót ſiól te néked az te atyád.

11 Felele Ionathas: No menyünc ki az mezöre, és ki ménénec ketten az mezöre.

22 [b] Ackor monda Ionathas az Dáuidnac: Az Izraelnec WR Iſtene láttya, hogy ha megérthetem az én atyámtól hólnap illyenkorig, auagy hólnap vránnis hogy iö akarattal léſſen Dáuidhoz, ki küldöc hozzád, és meg ielentem te néked.

[b] Az Ionathas eskönéſſel köre ezt magar Dáuidnac hogy ſo akarota lén.

13 Es bátor úgy czelekedgyéc az WR Ionathaſsal, és úgy adgyon iót, hogy ha az én atyámnac à léſſen akarattya, hogy veſſedelmedre igyekezzéc, aztis bitré adom te néked, és el boczátlac téged és meny el békéuel, és légyen az WR veled, az mind az én atyámmal vçle vala.

14 Hogy hogy (nem mibelném inkáb azt) míg feiem fenn áll? Auagy nem tennéſé én velem viſſontag irgalmaſságot azmint az WR kénánnya, hogy én meg nem öletteſem?

15 Es el nem ſzakaztod az te irgalmaſságodat ſoha örökké az én házam népétöl, meg ſzinte ackoronnis mikor az WR az földnec ſzinéröl ki vágia az Dáuidnac minden ellenſégit.

[c] Ionáthas heuenmya az Dauidról hogy eskuiſſel köteze zenéki magat, hogy néki és a ö maradekanac iö akaratial léſſen.

16 Es mikor az WR az Dáuidnac ellénſégitöl ſzámot véſzen: Es úgy ſzöuetſéget ſzerze az Ionathas az Dáuidnac házáual.

17 Es eſmét wjonan még eskü-

téc Io-

uéc Ionathas az Dáuidnac miuel hogy igen ſiereti vala ötet, mert ſiinte úgy ſiereti vala ötet, mint az ő maga lelkét.

18 Monda pedig néki az Ionathas: Hólnap vagyon az wy hóldnac elsö napiának innepe, annac okaért emlekezetben léſieſi, mert üres léſien az te helyed.

19 Harmad napig azért légy vezteg, és ackoron ſietséggel iöy alá oda az helyre, az holott ez némelly napi dolgodban el röytezteél vala, és légy ott az út mutató kő mellet.

Supra cap. 20. v. 2.

20 Es imé én az kő mellé háromnilat löuec, mint ha azockal tzélhöz lönec.

21 Es ańac vtáńa éröttec küldöm à gyermeket, ezt monduán: Ereg kereſd meg à nilakat, és ha níluán azt mondom à gyermeknec, imhól à níl hátad meget én felölem, fogd meg az gyermeket és iöy elö, mert békeſeges az te dolgod, és nem léſien ſemmi nyomoruſágod, él az WR.

22 Ha pedig azt mondom az gyermekneç: túl elötted vagyon az níl touá meſiſie, meny el mert az WR el ſiabadított tégedet.

23 Ennec az ſiónac pedig, mellyet egy más között ſzolottunc, Imhól légyen az WR bizoníág én közöttem és te közötted mind öröcké.

24 El röytezéc azértDáuid az mezöben, és meg lön az wyſágnac elsö napián való innep, mellyen le ült vala az király az aztalhoz hogy ennéc.

25 Es mikor az király az ő ſiękibe le akarná ülni, mint annac elötte mindenkor ſiokott vala, az melly ſięki az fal mellet vala, Jonnét fel kele az Ionathas, és az Abner ülé az király mellé, az Dáuid helye pedig üres vala.

d: Ezt azért mondgya, mert Saul tanúl leteben vgy mint gazda, az attya helyén ül vala, mikor pedig Saul az Samueltöl haza tér volna, az attya ſzokás viſzontac nékiengedi.

26 Nem ſióla mind azáltal ſemmit az Saul azon az napon, mert azt gondollya vala, netalám valami dólga eſett, ha ſiinte tizta vólnais, vagy talám nem tizta.

27 Lön pedig az Innepnec másodic napián, másodſiorís üres lön az Dáuid helye, és monda Saul az Ionathaſnac, az ő fiának: miért nem iött ki enni ſem tegnap ſem ma az Iſai fia?

28 Felele Ionathas az Saulnac: Felötte igen kére engemet az Dáuid, hogy engedném meg hadd menne el Betlehembe.

29 Monduán: kérlec boczás el engemet, mert azmi nemzetünknec lakodalma vagyon moſt az városban, és énnékem paranczolt az bátyám: Azért ha keduet találtam elötted, kérlec hadd tekinczec haza hadd látogaſsam meg az atyafiakat, és ez az oka hogy nem iöhetet az király aztalához.

30 Es felötte igen fel geriede haragia az Saulnac Ionathas ellen, és monda: Te kemény és engedetlen annyának gyermeke, vay ki iól tudom hogy az Iſainac fiát (barátodnac) válaztottad, melly gyalázatodra léſien, és az te anyádnakis nagy ſiégyenére és gyalázattyára.

31 Mert

31 Mert valamîg az Iſai fia él ez földnec ſiinén, nem lehetſz te állandó, ſem pedig az te orſiágod: nem léſzen álhatatos, Azért küldgy érötte mindgyáraſt, és hozzácide én hozzám, mert halálnac fia.

32 Felele pedig Ionathas à Saulnac az ö Attyánac, és monda nékie: Miért kel meg halni, és mit vétet?

33 Es ackor ragada Saul az ö dárdáiát hogy ötet által ütne. Ackor eſiébe véné Ionathas hogy el végezte vólna az ö Attya bizonnyal hogy meg ölné Dáuidot.

34 Fel kele azért Ionathas az Aztaltól nagy haraggal és nem öuéc ſemmit máſod napián az lakodalomnac, mert igen bánkodic vala az Dáuidért, és hogy ötet ſiidalommal illette vólna az ö attya.

35 Ki méne annac okaért Ionathas reggel az mezöre az hagyott idö ſierint, az mint Dáuiddal végeztec vala, és ö vçle egy kis gyermekis.

36 Es monda az gyermeknec: Eregy fuſs el kereſd meg az nílakat, az kiket én el löuec, az gyermec el futa és ö túl löue az tzçlon.

37 Mikor pedig az gyermec az helyre iutott vólna az hól vala az níl, mellyet Ionathas el lött vala, kiálta Ionathas az gyermec után, és monda: Nem látodé hogy azonnis túl vagyon az hól te vagy?

38 Iſmét kiálta Ionathas az gyermec után, ſies, gyorſan czelekedgyél, meg ſe álly. Fel ſieduén azért az Ionathaſnac gyermeke az nílakat, méne az ö wrához.

39 Az gyermec pedig ſemmit ez dologban nem tud vala, czac Ionathas és Dáuid tudgya vala ez dolgot.

40 Adá azért Ionathas fegyuerét az ö gyermekének, és monda néki: Eregy el vidd bç az városba.

41 Mikor pedig el ment vólna az gyermec, fel kele Dáuid az könec dçl felöl való óldala mellöl, és földre buruluán artzal, háromſior meg haytá magát, és egy máſt meg tſokoluán mind ketten ſirának, de az Dáuid leginkáb ſira.

42 Monda azért Ionathas az Dáuidnac: Meny el békeſéggel, és az mire ketten meg eskŭdtŭnc egy más között az WRnac neuére, légyen állandó. Az WR légyen én közöttem, te közötted, és az én maradékim között, és az te maradékid között, mind örökké.

43 Fel kele azért Dáuid és el méne, Ionathas pedig viſiſia méne az városba.

XXI. Réſz.

Dáuid az Ionathaſtul mikor el vált volna, az Achimelech Paphoz megyen, ki néki ád kenyeret es fegyuert, az Doegnec feme tartára. Onnèt mégyen Gath városba, es az Philiſteuſokrol meg eſmértetic, es mikor az királyhoz vitéc volna, bolondda téſi magat, es vgy menekedic meg.

1 IVta pedig az Dáuid Nob [a] városába az Achimelech Paphoz, és nagy félelemmel eleibe méne az Dáuidnac az Achimelech, és monda néki: mi dolog hogy czac egyedül iősi, és nintsen senki veled?

2 Felele Dáuid az Achimelech papnac: Az király bizott valamit reám, és azt hadta énnékem, senki meg ne tudgya ez dolgot az miért küldelec, és az mit paranczoltam te néked, siolgaimat pedig el küldettem, illyen s illyen helyre.

3 Azért moſtan mi vagyon birtokodban? adgy vagy öt kenyeret énnékem, vagy egyebet à mi vagyon.

4 Felele az Pap Dáuidnac: Niczen közönséges kenyér az én birtokomban, hanem ſienteltetett kenyér. [b] Ha azért ſiolgaid tiztán tartottác magokat, föképpen aſſiony embertöl, (ehetnec abban.)

5 Felele Dáuid az Papnac, és monda: Bizonyára az aſſioni álat meg vőlt tiltua mi tőlünc, mind tegnap mind az előtt mikor ki indúltam, ſiólgaimis minden edényeket meg ſienteltec, noha (az mi az útra nęz) közönséges. Azért ſockal inkáb ez mai napon (az kenyéris) meg ſienteltetic (az tizta) edényben.

6 Ada azért néki à Pap az meg ſienteltetett kenyérben, mert nem vala ott egyęb kenyér, hanem czac az Iſten előtt való kenyerec, mellyeket az WRnac ortzáia elöl vöttec vala fel, hogy melegen tennénec helyébe más kenyereket azon napon, mellyen az előbbieket el vöttéc vala.

7 Vala pedig ott azon napon egy az Saul ſiólgai közzül, ki ott mulat vala az WR előtt, kinec neue Doeg, az Edom nemzetſégéből való, ki az Saul páztorinac feiedelmec vala.

8 Es monda eſmét Dáuid az Achimelechnec: Ninczené valami dárda vagy valami egyęb fegyuer kezednél? mert ſem ſiablyámat, ſem egyęb fegyueremet nem vehettem kezembe, miuel hogy az király parantſolattya ſiettete.

9 Monda pedig az pap: [e] Az

[a] Nob, az Benjamin nemzetſégében való város volt, Nobon 11. vers. 32 hol ott volt akkor az Iſtennec ſátora.

[b] Az mit az Achimelech pap mond az Dáuidnac, es az mit ő tőle kerd, tudni illic ha az ő feleſegetől meg tartoztatta magát, es magát tiztatalanná az ſal nem tette, tehát vgyerhette az ſzent kenyerekben. Ez mondást es kérdes bal gatagkérdés volt, az mint es Teronymus volnais az kenyereket log Iſtennec az áldozat-hoz kedvesb Iſtennec előtte az ſzakarattyahoz való engedelmeſſ o, hogi nem ről Matth 9. 12. Másodſzor ſohul nem olvaſſa az ſzent iratban

Achimelech pap, hogy embert tiztátalanná tégyen Az ő feleſegenel való közöſüléſe, ſőt inkáb az Apoſtol azt mongya tog az házaſſág mindenec között tiszteletes dolog. Hanna Iſtor Nem ſac az aſſzoni állattal való egyetülés, hanem egyeb dolog is tiztatalanná teſzi az embert, mint az Chriſtus mondgya. Matth: 15. Negyedſzer, Mert ha az Iſtennec ſórúenyeről kellyen ſzollani Dáuid miuel hogy köz ember volt, ha ſzinte tzta volt volnais, nem ſzabad volt volna az ſzent kenyereket neki enni. Továbbá az mit az Dauid felel az Achimelechnec, annac az másodic részében feiötte igen nagy nehesſeg vagyon, es azt külömb külömb képpen magyaraſſác Nemellyec azt mondgyác hogy Dauid ezt okaria mondani, Noha az enyim nem ſzent do'ogban fogʼaltatott, mert nem azért mént tam házambol, hogy az Iſten ſátorához iöjec, mind az által mivel hogy immár ide tótem, megſzenteltettem. Nemelyec igy magyarrázzác Az ſzent kenyer ez en meſsẽni ſzükſeg-miben ollyan mint egy köz kenyer, ſzent leſzen mind az altal, mert azzal tol élhec. Az Teronymus illyen értelmet mondgya: Hijába vala à te kérdeſed, mert ha tiszta volnéks, nem volna nekem ſzabad ez kenyereket ennẽm, mind az által à ſzükſeg kenſzerit hogy meg egyec. Miuel hogy pedig arrol kérdeſs ha tiztác vagyunc, azt mongyuc hogy tiztác vagyunc. Vadnac olyanoc azt mondgyác hogy nem az Dauid ſzava ez, hanem azé az ki ez könyuet irta, es értelme ez: Az papokra nézue ollyan ſzabad kenyér ez mint ſzinte à köz kenyér mellyel szabadon elhetnec ſzombattol fogua, melyen vy kenyereket teſznec az Iſten eleibe az ſzent aſztalra, etc.

Matth 12.

[e] Innét meg tetszic, hogy Dauid az Goliath fegyuereket az Iſten ſátorában be bezetre vot. Lásd meg c. 17. ver. 53.

Phili-

Philisteus Goliathnac kárgya kit te meg verél az Ela völgyében, ámhól vágyon poztóba takarua az Ephod megett, ha aztel akarod vinni, vidd el, mert annál egyéb itt ninczen: Ackor monda az Dáuid: Ninczen sohúl ához hasonló, add azt ide nékem.

10 Fel kele azért Dáuid és el futa az napságtól fogua az Saul elől, és méne az Achishoz Gath városának feiedelméhöz.

11 Es mondánac az Achis siólgai ö néki: Auagy nem ezé az Dáuid, ennec az földnec királlya? Auagy nem ennec éneklic valaié nagy sereggel, monduán: Megverte Saul az ö ezerét, az Dáuidis az ö tíz ezerét?

12 Es eszébe vöué Dáuid ezeket az siókat, és felötte igen meg remüle az Achistól Gathnac királlyától.

13 Es ö meg változtatá siauát ö elöttec, és bolondnac tetteti vala magát az ö kezekben, és irkal vala az kapuknac aytáin, és az nyalát mind az siakálán boczáttya vala alá.

14 Monda azért Achis az ö siólgainac: Imé láttátoc hogy ez embert meg bolondúlt, s-mire boczáttatoc bé hozzám ötet.

15 Szükölködömé én bolondnélkül hogy ezt bé hoztátoc hogy itt elöttem bolondoskodgyéc? Ennec kellet volnáié bé iöni az én házámba?

XXII. Rész.

Az Dáuid lappang az Adúllam barlangiá ban, hová mennec ö hozzáiá az ö bátyai, és az ö atyának minden háza népe, és gyülnec ö hozzáia sokan, kic vagy adosságban vólatac, vagy valami haboruságot fenuedrenec: El mégyen onnét minden népéuel az Moab királlyához, de az Gad prophétáról megintetic hogy Iudáh földére mennyen: El mégyen azért Dáuid az Hareth neuö erdőre. Saul panaszolkodic szólgai előtt az ö állapatyáról. az Doeg bé árúllya az Achimelech papot, hogy Dauidnac kenyeret és fegyuert adott. Le vágattya azért Saul Achimelechet az több papokkal, és mind az város népéuel egybe.

1 EL ménuén azért onnét az Dáuid, szalada az Adullam barlangiába, melly dolgot mikor meg hallotác vólna az ö bátyai és az ö atyának minden háza népe, oda ménénec hozzáia.

2 Es hozzáia gyülénec mindenec az kic valami nyomoruságban valánac, és az ki adosságban vala, és valaki keseredet siuwel vala, és lön azoknac feiedelmec, és lönec ö vele úgy mint négy száz emberec.

3 El méne pedig onnét az Dáuid az Moabitáknac városába Mitzpába, és monda az Moabitác királlyának: kérlec hadd iöiénec ki (földekből) az én atyám és az én anyám, és hadd lakianac veletec, miglen meg értem mit czelekedgyéc én velem az Isten.

4 Viué azért öket az Moabitác királlya eleibe, és lakának ö vele mind addig az ideig, miglen Dáuid ott az várban lön.

5 Monda pedig az Gad Prophéta Dáuidnac: Ne maradgy ennec vtánna ebben az várban? Hanem meny el az Iudáhnac földére. El méne azért Dáuid, és

méne az Hereth newő érdőbe.

6 Meg hallá pedig az Saul hogy az Dáuid ki mutatta vólna magát, és mind az több emberec kic ő vęle valának: Saul pedig múlat vala Gibeában az fa alatt az Rámah dombián, kezében tartuán az ő dárdáiát, és siólgai mind előtte állanac vala.

a Penaſſul kedig Saulat ő ſiólgai előtt, hogy nem vólnának ő hozzáiáro akarattal.

7 a Monda azért Saul az ő siólgainac kic elötte állanac vala: Hallyátoc meg Beniaminnac nemzetségi, ne talám (azt reménlitec) hogy az Iſai fia mindenteknec mezőt fog adni és siőlöket, és hogy titeket feienként ezeredeſecké vagy ſázadoſocká fog tenni.

8 Hogy ti mindnyáián pártot ütöttetec én ellenem, és ninczen ſenki ki énnékem valamit hîrré adgyon? Holott frigyet veret az én fiam az Iſai fiával, és ninczen ki ſánna engemet közzületec, és az ki énnékem meg ſugállana, hogy az én fiam ſiolgámat támaztotta reám, vtánnam való leſeſkedelre, az mint im ez mai napon meg tettzic.

b Az Doeg beſzadollya az Achimelech papot ez Doeg el. lenirta az Dauid 85 52. ſo tart.

9 b Felele pedig az Edom nemzetſégéből való Doeg, ki az Saul több ſiólgai között ott álli vala, és monda: láttam én hogy az Iſainac fia Nob városában az Achitobnac hához az Achimelech paphoz iöt vala.

10 Ki az Wrtól tanáczot kérde Dáuid felől, és vtra való élességetis adá néki, az Philiſtens Goliatnac fegyuerétis néki adá.

11 El küldé annac okaért az király, hogy oda hijnac az Achimelech papot Achitobnac fiát, és az ő attyának minden háza népét, tudni illic az papokat valakic Nob városában valának, kic el iöuénec mindnyáián az királyhoz.

12 Ackor monda Saul: halld meg moſtan te Achitobnac fia. Es monda: Imhól vagyoc én, WRam.

13 Es moda néki az Saul: c Miért ütöttetec pártot ellenem te és az Iſainac fia, holott kenyeret adtál néki és fegyuert, és az Iſtentől is tanáczot kérdettel ſegyben pártot ütöttec vala. *c Saul király vadollya az Achimelech papot hogy ő ellene az Dauidal*

löle, hogy én ellenem támadnaleſeskedés által, az mint immár moſt be tellyeſedett.

14 d Felele Achimelech az királynac és monda: Vallyon I kiczoda vólna ollyan hiw mint az Dáuid mind az több ſiólgaid közöttis, ki az király nac vej, és ki az te akaratod ſierint iár, és az te házadban neuezetes ember. *d Achimelech menti magát az Saul király előtt, de ezec hijba, mert nem io modal mente magát.*

15 Vallyon ſczac ackor kezdet temé elöſſer tanáczot kérdeni ő felöle az Iſtentől? Táuól légyen én tőlem az, (hogy én pártot ütöttem vólna ellened,) Ne tulay doniczon ſemmit áffélét az király az ő ſiolgáiának, ſem pedig az én attyámnac egéſi háza népének, mert nem túd ebben ſemmit az te ſiolgád, ſem nagy ſem kiczin dolgot.

16 Es monda az király: Altalan fogua meg kel halnod Achimelech, mind te néked, mind pedig

dig az te atyádnac egési háza népének.

17 Monda azért az király az ő siólgainac kic elötte állanac vala: Vegyetec környül öket, és rohannyátoc az WR papiáira, mert az ő kezekis Dáuid mellet vagyon, mert mikor esiekbe vöttec vólna hogy futua sialad, nem adtác nékem tudtomra: De nem akarác az király siólgai kezeket fel emelni az Wrnac papiai ellen, hogy ő reáioc rohannának.

n: 15 sio'gác nem tartoznac engedelemmel az fe iedelemnec Istenparancsolatya ellen való dolgokban.

18 ſAckor monda az király Doegnec: Tęry nékic te és öld meg az papokat, nékic tęruén azért az Doeg Idumeus, az papokra rohaná, és azon az napon nyóltzuán öt embert ölé meg, kic gyólczból czinált Ephodot viselnec vala.

ſ Le vágatya Saul az Doeggel az papokat és illyen modon el tórli Istennek az Eli pap nemzetsegét, az mint ötet meg fenyegette vala, 1. Sam. 2.

19 Az Nob városſis pedig az papoc városát fegyuerrel vágata le, mind férfiat, mind aſſiſioni állatot, gyermekeket czecz siopókat, ökröket, ſiamárokat, minden barmokat fegyuerrel vágatá le.

20 El ſialada pedig az Achitob fiának az Achimelechnec egy fia, kinec neue vala Abiathar, és Dáuid után futa.

21 Es meg monda Abiathar az Dáuidnac, hogy meg ölette vólna Saul az WR papiait.

22 Es monda Dáuid az Abiatharnac: Tudám én azt, mert az nap ott vala amaz Doeg Idumeus, hogy kętſégnélkül bę mondaná az Saulnac, én adtam okot az te atyádnac minden háza népének halálára.

23 Maradgy it én nálam: Mert az ki az én életemet (halálra) kereſi, azon kereſi az te életedetis: Azért bátorſágoſon lehetz én mellettem.

XXIII. Réſz.

Dauid az Istentől kętſer kérduen tanáczot, meg szabadittya az Ceilah neuű varoſt, mellyet az philiſteuſoc fallottac vala meg: Es miuel hogy őtet kergetne az Saul, az Ziph kietlen puzztaiba ſalad, miuel hogy Isten meg jelentette vala nékı hogy az Ceilah varosbéliec őtet kezébe adnác az Saulnac: hozzata mégyen Jonathas Dauidhoz, és vigaztallya őtet, vrjonnan frigyet es főuetſéget ſerezuén ő vęle: Az Zipheuſoc el arollyác az Dáuidot, kit mikor az Saul kergetné, az Istentől ezudalatos képpen meg ſzabadittatic.

1 MEg mondác pedig az Dáuidnac illyen ſióual: Imé az Philiſteuſoc Kehilat vijác, és minden czűröket dúllyác.

2 Es meg kérde Dáuid az Wrat, monduán: El mennyeké hogy meg veriem ezeket az Philiſteuſokat? Felele pedig az WR Dáuidnac: menny el, és meg vered az Philiſteuſokat, ſ. meg ſzabadítod Kehilát.

3 Es mondánac az Dáuid emberi ő néki: Imé itt az Iudánac földébennis félűnc, tehát meniuel inkáb hogy ha Kehilaba mégyűnc az Philiſteuſoc táborára.

4 Annac okaért eſmét meg kérde Dáuid az Wrat, Kinec felele az WR, és monda: kely fel menny alá Kehilába, mert az Philiſteuſokat, kezedbe adom te néked.

5 El méne azért Dáuid és az ő

emberi Kehilaba, és meg hartzolá az Philisteusockal, és el viué az ő barmokat, és őket felőtte igen meg veré, és meg szabadítá Dáuid az Kehilában lakozókat.

6 Lőn pedig hogy mikor az Abiathar Achimelechnec fia Dáuidhoz futot vólna Kehilába, az ő Ephodát el vitte vala kezében.

7 Meg mondác ackor Saulnac hogy Dáuid Kehilába ment vólna. És monda az Saul: Kezembe adta immár őtet az Isten, mert kőlczos és záros városba ment-bé, és ott siorúlt.

8 Fel gyűyté azért Saul az hadba minden népét, hogy reiá ménne Kehilára, és reiá szállaná Dáuidra és az ő emberire.

9 Eszébe vőué pedig az Dáuid hogy alattomba az Saul ő ellene gonoszt gondolná, és monda az Abiathar papnac: Vedd fel az Ephodot.

10 És monda az Dáuid: Izraelnec WRa Istene, bizonnyal meg hallotta az te szolgád, hogy az Saul ide akar iőni Kehilára, hogy az várost el veszesse én érőtrem.

11 Vallyon ſkezébe fognake engemet adni az Kehilábéliec, és el iőié ide az Saul az mint hallotta az te szólgád, Izraelnec WRa Istene mond meg kérlec az te szólgádnac: Felele az WR: el iő, (az Saul.)

12 Monda Ismét az Dáuid: vallyon kezébe adnaké engemet az Kehilábéliec, és az én velem való embereket az Saulnac? Felele az WR: kezébe adnac.

13 Fel kele azért Dáuid és az ő vitézi vgy mint hat százan, és ki méne Kehilából, és mennec vala az houá mehetnec vala: Meg mondác pedig Saulnac hogy ki szaladot vólna Dáuid Kehilából, és el hagyá az ki ménésre való szándokot.

14 Lakic vala pedig az Dáuid az puztában való erős helyeken, és vala fő lakása az Ziph puztáiában való hegyén, és minden nap keresi vala az Saul, de az Isten nem adá őtet kezébe.

15 Mikoron meg értette vólna azért az Dáuid hogy ki iőtt vólna az Saul, hogy az ő lelkét keresné, ackor meg voná magát az Ziph pusztáiában az surő erdőben.

16 Fel kele pedig az Ionathas Saulnac fia, és méne Dáuidhoz az erdőbe, és kezét foguán biztatá őtet az Istennec segitségéuel.

17 És monda néki: Ne fély, mert nem találhat meg tégedet az én atyámnac népe, hanem te wralkodni fogsz az Izrael népén, és én te vtánnad máſod lészec, és Saulis az én atyám tudgya hogy vgy lészen.

18 ✠ Es szőuetséget szerzénec ketten az erdőben az WR előtt, és meg marada Dáuid az erdőben, Ionathas pedig el méne házához.

19 Fel

19 Fel ménének pedig ackor az Zipheusoc Saulhoz Gibeaba, monduán: Nem de az Dáuid mi nállunc lappagé az erös helyeken az erdöben az Hahilah halmán, melly az Ieſimon puztáia mellett iob kéz felöl vagyon.

20 Moſtan azért király az te ſiuednec kéuánſága ſierint iöyalá, és mi gondunc az hogy az királynac ötet kezébe adgyuc.

21 És monda az Saul: Aldott emberi vadtoc ti az WRnac hogy engemet ſiántoc:

22 Mennyetec el kérlec, és mégis kéſüllyetec iobban hozzá, tudgyátoc meg és láſsátoc meg az helyet az hól maradáſa vagyon, és kiczoda látta ott ötet, mert meg mondottác nékem hogy igen rauaſi.

23 Annac okaért mennyetec végére és tudgyátoc meg minden barlangiát az mellyben lappagni ſiokott, és iöjetec viſſza én hozzám bizonyos válaſiſial, és el mégyec veletec és ha ez földnec ſinén léſſen, kikereſem az Iudánac ezeriuel.

24 Fel keluén annac okaért el ménének Ziphbe az Saul elött, Dáuid pedig és az ö emberi valánac az Mahon puztáiában az ſikon, az Ieſimon puztáián iob kéz felöl.

25 Saul pedig és az ö ſiólgai él ménének kereſni, melly dólgot meg izenének az Dáuidnac, és le ſiálla az kö ſiikláról és meg ſiálla az Mahon puztáiában: Meg haluán ezt az Saul meg üzé Dáuidot az Mahonnac puztáiában.

26 Mégyen vala pedig az Saul az hegynec éggyic óldalán, Dáuidis az ö népéuel más felöl a más óldalán, és igen ſiet vala Dáuid hogy el ſialadhatna a Saul elött, Saul pedig és az ö népe környül fogtac vala Dáuidot és az ö emberit, hogy öket meg fognác.

27 Köuet iuta pedig az Saulhoz azonközbe, és monda: ſies iere viſſia, mert az Philiſteuſoc reiá üdöttéc földedre.

28 Meg téruen azért Saul az Dáuidnac kergetéſéből, az Philiſteuſoc eleibe méne: Azért neuezéc azt az földet, Selah hammalecothnac.

b: Ionathas az Dáuiddal eſmét ſzöuet ſéget ſzerez.

b: Az Ziphéuſoc el árúlyác Dáuidot az Saulnac.

d. Az iſtennec kéuánſága, per valogond uſeleſégre ſzép példáia.

e: Az az El oſztáſnac kö ſiiklaianac.

XXIIII. Réſz.

Dáuid el metczi az Saul felſö ruháiának Szárnyát az barlangban, a houa bé ment vala Saul haſa könyebitni, melly barlangban ackor va'a az Dauid minden virtziuel: Meg ſólittya Dauid az király t. Meg mutattya néki az ö felſö ruhaianac el metczet ſarnyát, panaſolkodic az Saulnac hogy ötet öknél kül ſzorgatná, bizonſagot tészen ártatlanſagáról. Saul kegyelmeſen ſól Dauidnac, és meg eskteteti öret hogy maradekat el nem vészi.

1 ELméne pedig Dáuidis onnét és lakéc az Engedi (puztáiának) erölségeiben.

2 Lön pedig hogy mikoron meg tért vólna Saul az Philiſtuſoktól, izenének néki illyen ſzóual. Imé Dáuid az Engedi puztáiában vagyon.

3 Melléie vön azért a Saul az egéſz Izrael népe közzül valógatott hárum ezer embert, és el méne

e: Mahon puztáia holott az Dáuid lappag Saul elött, mikor az Ziphéuſoc el árúltac vólna ötet.

hogy meg keresné az Dáuidot és az ő emberit az kő siiklác tetején, holott czac az vad kecskék lakhatnac vala.

4 És iuta az aklokhoz mellyec ott az vt félen valának holott egy barlang vala, houá bé méne Saul hogy az ő lábait bé fedezné: Dáuid pedig és az ő emberi, azon barlangnac röytekében ülnec vala.

a Idő szakasznac módgya, amit teszen mint hasat könyebbeteni, mert allyankor az ember ruháit fel fogván lábait bé fedezi

5 És mondánac Dáuidnac az ő vitézi: Imé ez à nap az mellyről azt mondotta vólt az WR néked: Imé kezedbe adom te néked az te ellenségedet, és czelekedgyél vgy vele az mint akarod, fel kele azért az Dáuid, és orozua el mettzé az felső ruhának siárnyát, melly Saulon vala.

6 Lön pedig mindiárást, hogy meg eséc Dáuidnac siiue rayta, hogy el mettzette vólna à felső ruhának siárnyát melly Saulon vala.

7 És monda az ő vitézinec: Oltalmazzon engemet àttól az WR, hogy én azt miuellyem az én Wrammal, az WRnac kenetett királyáual, hogy én az én kezemet ő reáia boczáfsam, mert az WRnac Christusa.

b: Az az, meg kenetet király.

8 És meg feddé keményn sióual Dáuid az ő emberit, és nem bagyá őket fel támadni az Saulra: Saulpedig fel kele az barlangból, és el méne dolgára az vton.

9 Fel kele Dáuidis annac vtánna: és ki méne az barlangból és kiálta az Saul után, monduán: Wram király: hátra tekinté pedig az Saul, és ackor az Dáuid az föld felé meg hayta magát, és tiztességet tön néki alázatosson.

10 És monda Dáuid az Saulnac: Miért fogadod meg siauokat az ollyan embereknec kic aztmondgyác, imé az Dáuid te néked gonosiodra igyekezic.

11 Imé ez mai nap láttyác az te siemeid, hogy az WR tégedet kezembe adott vala az barlangban, és mondgyác vala némellyec hogy meg ölnélec tégedet, de én kedueztem te néked, és azt mondám: Nem emelem fel kezemet az én WRam ellen, mert az WRnac kenetet királlya.

12 Azért édes atyám láfd meg, és imhól láfsad az te felső ruhádnakis siárnyát az én kezemben: mert mikor el mettzém az te felső ruhádnac siárnyat, nem ölelec meg tégedet: Azért érez meg és láfsad hogy ninczen az én kezemben gonosság és semmi hamisság. Es nem vétettem ellened te pedig vadasiod az én lelkemet hogy azt el vesiesed.

13 Az WR légyen itélő biro én közöttem és te közötted, és állyon az WR bosiszút én érőttem te raytad: De az én kezem nem lésien te ellened.

14 Az mint amaz régi köz beszéd mondgya: Az Istentelenektől siármazic hamisság: De az én kezem nem lésien te ellened.

15 Vallyon ſ kiczoda ellen iöttél te ki Izraelnec királlya? Kit kergetsi? egy hólt ebet, vagy egy balhát.

16 Lé-

16 Légyen azért az WR itélő biró, és tegyen itéletet én közöttem és te közötted, és láſsa meg, ő forgáſsa az én dólgomat, és ſiabadiczon meg engemet az te kezedből.

17 Lön pedig hogy mikor el végezte vólna Dáuid az Saulhoz való ſianát, monda Saul: Te ſiódé ez ſierelmes fiam Dáuid? Es fel kiáltuán az Saul ſira.

18 [e] Es mónda az Dáuidnac: Igazb vagy én nálamnál, mert te ióle czelekedtél én velem: En pedig gonozt fizettem néked érötte.

19 Te bizonyára meg mutattad ez mai napon, minémő iót czelekedtel légyen én velem, mert holott az WR te kezedbe adott vala engemet, nem ölél meg engemet.

20 Vallyon ſ-mikor valaki ellenſégére talál el boczáttyáé azt békéuel az ő útán? Annac okaért az WR adgyon te néked iót azért az mit én velem czelekedtél:

21 Moſtan annac okaért, miuel hogy tudom hogy kętſégnélkül te fogſi wralkodni, és az Izraelnec orſiága az te kezedben álhatatos léſien.

22 [d] Eskedgyél meg énnékem az Wrra, hogy én vtánnam ki nem vágod az én maradékomat, és az én neuemet ki nem törlöd az én atyám házából.

23 Meg eskűuéc azért Dáuid az Saulnac, és el méne Saul az ő házához: Dáuid pedig és az ő népe fel ménénec az ő erősségekbe.

e: Megismeri Saul az Dáuidnac igaſſágat és artatlánſágát és arról valaſt teſſen.

d: Megesketteti Saul az Dáuidot hogy az ő maradékat el nem törli.

XXV. Réſz.

Dáuid az Nabalhoz küldi ſólgáit, kic álmaſ emberſégeſen köſönteſén őtet, kéret magának és ſólgainac eleſéget, kiket az Nabal boſſ ſággal és gyalázattal illet. Fel fegyuerkezic Dáuid ſólgáiual egybe hogy Nabalon boſſút állyon. Abigail eleibe mégyen Dáuidnac ſep ajándockal és őtet meg engezteli. Meg hal az Nabal, és az Abigailt Dáuid ſi veſi feleſégül.

1 MEg hala pedig à Samuel, és egybe gyüle az egeſſ Izrael népe és ſiratác ötet, és eltemetée az ő házáiában Ramahban: Fel kele pedig Dáuid és méne az Paran puztáiába.

a: Samuel Prophéta halála.

2 Es lakic vala egy ember Maonban, [b] kinec ioſiága Carmelban vala, és ez igen nagy ember vala, kinec három ezer iuha vala, és ezer keczkéie: és lön hogy akor nírné iuhait Carmelban.

b: Maon Carmel. városnac neue Ioſ. 15. v. 55.

3 Az embernec pedig neuő Nabal vala, à feleſégénec Abigail, és az aſſiſioni állat igen eſies vala és ſiéptermetű, az Wra pedig igen darabos és gonoſi erkölczö vala; à Caleb nemzetſégéből való.

NABAL. ABIGAIL.

4 Meghallá pedig az Dáuid az puztában, hogy Nabal az ő Iuhait nírné.

5 [c] El külde azért hozzáia Dáuid tiz iffiakat, és monda az iffiaknac Dáuid: mennyetec fel Carmelba, és mennyetec az Nabalhoz és én ſiómmal közönczetec ötet békeſégeſen.

c: Dáuid Nabalhoz küldi ſiólgait.

6 És mondgyátoc: Moſtan ha egeſſégben vagy: légy ennec vtannais egeſſégben, és mind házad népe egeſſégben, és minden marhád valami vagyon légyen békeſégben.

7 Moſtan pedig meg halliottam

hogy iuhaidat nírected, te paztorid velünc vóltac, és nem töttünc semmi bosſúſát raytoc, és nem vólt semmi ſükſégec mind az idő alattis míg az Carmelban vóltanac.

8 Kérd meg bátor ſiólgaidat, és meg mondhattyác te néked: Nyerienec keduet azért te nálad az te ſiólgaid, mert iokor találtunc iöni. Adgy kérlec az te kezednec kereſményéből az te ſiólgaidnac, és az te fiadnac az Dáuidnac.

9 El ménénec azért az Dáuid ſiólgai, és ſiólánac az Nabalnac mind ez beſſédec ſerint, Dáuid neuéuel, és el végezéc az ſiót.

a. Nabal emberetlenſ ſzól az Dauid ſzolgainac.

10 a Felele pedig az Nabal az Dáuid ſiólgainac, és monda: Kiczoda az Dáuid, vagy kiczoda az Iſainac fia? ſoc ſiólgác vadnac moſtan kic fel veſſic magokat igen gyorſan, és el ſiöknec az ő wroktól.

11 Es fel vegyemé az én kenyeremet, és az én vizemet és az meg vágattatott húſt, mellyet vágattam az én nirőimnec, hogy olly embereknec adgyam, kiket nem tudom houá valóc.

12 El fordúlánac azért az Dáuid ſiólgai az ő útokra és viſſiſa ménénec, és mikor el iutottác vólna, meg beſſélléc néki mind ez igéc ſerint.

b. Dáuid fel fegyuerkeʒic ſzolgainal az Nabal ellen.

13 b Es monda Dáuid az ő vitézinec. Köſſe fel minden fegyuerét, és fel köté minden az ő fegyuerét, és Dáuidis fel köté az ő fegyuerét, és fel méne Dáuid után úgy mint négy ſáz ember, két ſáza pedig marada az hólualónál:

14 Abigailnac pedig à Nabal feleſégénec meg viué egy az ſiólgác közzül: Imé az Dáuid követeket küldöt vala az puztából hogy köſſöntenéc az mi Wrunkat, ki boſſúú beſſéddel illeté öket.

15 Maga feldötte igen iámbor emberec vóltanac mi hozzánc, és ſemmi boſſúúual nem illettenec, es nem vólt ſoha ſemmi ſükſégünc mi nékünc mind az idő alattis míg ő vélec iártunc mikor az mezőn vóltunc.

16 Mert mint egy kő falunc vóltac mi nékünc mind éiiel és nappal, mind ez ideig mig vélec éggyüt őriztüc az barmot.

17 Moſt azért érez meg és lásd meg mit kellyen czelekedned, mert ielen vagyon az veſſedelem az mi Wrunc ellen, és az ő egéſi háza népe ellen, miuel hogy ő olly gonoſi ember, hogy ő néki ſenki nem ſiólhat.

f. Abigail aſſonyaual mégyen Dáuid eleibe.

18 f Sietséggel azért az Abigail ſierze két ſiáz kenyeret és két tömlő bort, és öt kéſi iuhot, és öt véka darát, és ſiáz kötés aſſú ſiőlöt, és két ſiáz font ſiáraz fgét, és azokat ſiamárokra ſierzé.

19 Es monda ſiólgainac: menyetec el előttem, és imé én vtánnatoc mégyec: De az ő Wránac

ránac Nabalnac ezt meg nem ielenté.

20 Lőn pedig hogy mikor Abigail az ſamáron üluén áll vton alá menne, Imé Dáuid és az ő ſiólgai ſiinte eleibe iönec vala, és ők is eleikbe méne.

21 Az Dáuid pedig azt mondotta vala: Bizonyára hijába óltalmaztam én mind azokat az mijé ennec az puztában vólt, hogy ſoha ſemmi hija nem lett mind azoknac valamié vagyon: Es mind az által az ióért gonozt fizetet énnékem.

22 Bátor vgy bűnteſſe meg Iſten az Dáuid ellenſégit, és énnékemis vgy adgyon elő menetet hogy reggelig ſemmit meg nem hagyoc valamié vagyon, meg az ebétis. g

23 Mikor meg látta vólna pedig Abigail az Dáuidot, ſietuén le ſiálla az ſamárról, és artzal le búrúla az Dáuid előtt, és az föld felé meg hayttá magát.

24 h És az Dáuidnac lábaihoz borúluán, monda: En bennem vagyon Wram az gonoſság és én vétkeztem: Mind az által kérlec WRam, hadd ſiőllyon az te ſiolgáló leányod te előtted, és hald meg az te ſiólgáló leányodnac ſzauát.

25 Kérlec hogy az én Wrámnac ſiue fel ne háborodgyéc az Iſtentelen ember ellen az Nabal ellen, mert az ő neue ſierint vgyan ſiinte bolond és vele termett az bolondſág: En pedig te ſiólgáló leányod nem láttam az te ſiólgaidat, kiket oda küldöttel vólt.

26 Moſtan pedig ſierelmes Wram, Eel az WR és ęl az te lelkedis, hogy az Wr tartoztatott meg tégedet, hogy az vér ontáſra reá ne mennél, és te magad kezéuel ne vennél igazat: Azért moſtan az te ellenſégid legyenec ollyanoc mint az Nabal, k és valakic az én Wramnac gonoſſzára igyekeznec.

27 Azért moſtan, ez kiczin ajándokot kit az te ſiólgáló leányod hozott az én Wramnac, adgyác az vitęzeknec kic az én Wram környül forgodnac.

28 Engedd meg kérlec az te ſiólgáló leányodnac vétkét, mert kętſégnélkül az én Wramnac az WR maradandó házat eppit, mert l az Wrnac hadát viſelte az én Wram, és te benned gonoſság nem találtatott az te életedben.

29 Es ha ſiinte valaki te ellened támadis hogy üldözzön, és à te lelkedet kergeſſe: de az életnec czomoiában m léſſen bę kőttetuén az én wramnac lelke az te Wradnál Iſtenednél: De az te ellenſéged nec lelkét parittyából hayttya el, az parittyának fenekéből.

30 Mikor pedig az WR meg tellyeſiti az én Wramon az iót, az ő beſiéde ſierint, mellyet ſzólot te felőled, és meg paranczollya te néked hogy az Izrael népén feiedelem légy.

31 Ackor te néked én Wramnac ne légyen ez bántáſára és ſiué-

g: Az Belső benn gy vagyon az falra buddozotus, az az, meg nem hagyoc semmit, hanem az Nabalnac ebetis le vagaztom.

h Abigailnac Dauid előtt valo beſzéde.

i Nabal áz az, bolond.

k: Az az, ellenſégiden ally olyan boſzſzut mienemůt az Nabalon akarsz allani, à kic ſzant ſzandokból vetheznéc, nem tudatlánſágból mint az Nabal,

l Maradando hazat. az az, állándo orſzagot, nem ollyant az minemů az Saule.

m: Eletnec czomotában leſzen. az az, erős léſzen. el nem vetethetic ő tőle az ő lelke.

ſiuénec faydalmára, hogy ha oknélkül vért ontanál, és ha bóſſúd állaſsal óltalmazná életét az én Wram: Es mikor iól tészen az WR az én Wrammal, emlekezzél meg az te ſiólgáló leányodról.

32 És monda Dáuid az Abigailnac: Aldott az Izraelnec WRa Iſtene, az ki ez mai napon tégedet én elömbe küldött.

33 És böczülletes az te beſzéded, és áldott vagy te magadis hogy megtiltál engemet ez mai napon hogy az vér ontáſra ne mennéc, és kezeminel ne áilanám boſſúmat.

34 És bizonyára él az Izraelnec WRa Iſtene, ki meg tartoztatot engemet hogy veled gonoſſúl ne czelekedném: Hogy ha nem ſiettél vólna es elömbe nem iöttél vólna, reggelig ſemmi az Nabalnac meg nem maradot vólna, meg ezac az ebeis.

n: Meg hirdetik Dáuid Nabalnac az Abigail hozzá menetelét.

35 n El fogá azért Dáuid az mit hozott vala néki, és monda néki: Menj el békéuel az te házadhoz, imé látod meg hallottam ſzódat, és meg böczülöttem ſzemélyedet.

36 Haza iuta azért Abigail az Nabalhoz, és imé ö néki nagy lakodalma vala házában, úgy mint egy királi lakodalom, és az Nabalnac ſiue igen vig vala, és ö igen részeg vala, Azért Abigail nem ielente ackor néki ſemmit, ſem nagyot ſem kiczínt reggelig.

37 Más napra keluén azért mikor meg emésztette vólna Nabal az bort, meg mondá néki ezeket ez ſiókat az ö feleſége, és el hala az ö ſiue ö benne, és lön mint egy kö báluány.

38 Es ennec vtánna vgy mint tized nappal, meg veré az WR Nabalt és meg hala. o. Nabal meghal.

39 Meg halluán pedig az Dáuid hogy meg hólt vólna az Nabal, monda: Aldott légyen az WR az ki meg itélte igaz itélettel az én gyalázatomat az Nabalnac kezéből, és az ö ſiólgáiát meg tartoztatta az gonoſi czelekedettöl, és az Nabalnac gonoſſágát az ö feiére fordította az WR. El küldé annac felötte az Dáuid, és ſiólatá az Abagáilnac hogy ötet el venné feleſégül.

40 p El ménének azért az Dáuidnac ſiólgai az Abigailhoz Carmelba, és ſiolánac ö vele, monduán: Az Dáuid küldött minket te hozzád, hogy tégedet feleſégül végyen magánac. p: Dáuid ez Abigailt feleſégül veſzi magának.

41 Ki fel keluén meg haytá magát artzal az földre, és monda: Im hól vagyoc én te ſiólgáló leányod, ki ſiólgáló léſſec az én Wram ſiolgainac láboc moſására.

42 Sietuén azért Abigail fel üle az ſiamárra, és vele éggyüt öt leánya kic ö vtánna iárnac vala, és el méne az Dáuid köueti után, és lön ö néki feleſége.

43 De az Ahinoamis el vöué az Dá-

Dáuid Izreel városából, és lőn ő néki mind kettő feleſége.

44 Az Saul pedig adá az ő leányát Micholt feleſégül az Paltinac Lais fiának, ki az Gallim városából való vala.

XXVI. Rész.

Az Zypheuſoc eſmét el árúllyác Saulnac az Dáuidot, ki mégyen azért az Saul Dáuidnac kergeteſére: és mikor Saul táborban vólna népéuel, el viſi Dauid az Saul dardáiát és kupáját az mellyből ittic vala, mikor Saul minden népéuel éjel alunnéc: Az ván az hegyről kiálz Daurd Saulnac, és panaſolkodic ő ellene, Saul megeſmérí az ő maga bűnét, es Dauid ártatlanſágat.

1 MEnénec eſmét az Zipheuſoc Saulhoz Gibeahba, és mondánac: Nemde az Dáuid nem az Hahilah halmon lappagé eſmét, melly az Ieſimon puſztáiának ellenébe vagyon?

2 Fel kele annac okaért Saul, és méne az Ziphnec puztáiába, és ő vele vala vgy mint három ezer válogatot ember az Izrael népe közzül, hogy megkereſné Dáuidot az Zıph puztáiában.

3 Tábort iára pedig az Saul az Hahilah halmán, melly vagyon az Ieſimon (puztáiának) ellenében az vt ſelen: Az Dáuid pedig lakic vala az puztában, és meglátá hogy Saul ő vtánna iöt vólna az puztába.

4 Es kémeket küldé az Dáuid, és megtudá bizonnyal, hogy Saul el érkezet vólna.

5 Fel kele azért Dáuid, és méne az helyre az holott Saul táborát iártatta vala, és megnéze Dáuid az helyet az holott Saul alunnéc, és az Abner az Nernec fia, az ő ſeregének fő hadnagyá: Az Saul pedig aluſiic vala az ſiekerec között, az nép pedig környülötte vala mind táborba.

6 Es ſzóla az Dáuid, és monda az Hittęus nemzetſégéből való Achimelechnec és az Abiſainac, az Seruiah fiának, Ioab atty áfiának, illyen ſzóual: Kiczoda iö, el velem az táborba Saulhoz? Felele az Abiſai: el mégyec én veled.

7 El méne azért Dáuid és Abiſai az nép közzé éjel, és imé Saul vezteg feküuén aluſiic vala az ſiekerec között, és az ő dárdáia fel vala ütue feiénél az földbe: Abner pedig és mind az ſokaſág aluſinac vala ő környülötte.

8 Monda pedig Abiſai az Dáuidnac: kezedbe adta ez mai napon Iſten az te ellenſégedet, moſtan azért kérlec hadd ſiegezzem az földhöz ötet az dárdáual czac egy vttal, többſiör ſem bántom.

9 Monda pedig Dáuid az Abiſainac: Ne veſſed ötet, mert vallyon ki emelhetné fel kezét az WRnac megkent királlya ellen, hogy ne vétkeznéc?

10 Monda annac felötte az Dáuid: Eel az WR hogy nem engedem. Az WR megveri ötet, vagy az ő órája el iö és meghal, vagy hadba mégyen és ott vész.

11 El táuoztaſsa az WR én tőlem

lem azt, hogy az én kezemet az Wrnac meg kent királlyára boczáſsam, hanem moſtan, vedd fel kérlec az dárdát az melly feiénél vagyon, és iméz kupát mellyben az víz, és mennyünc el.

12 El viué azért Dáuid az dárdát és az kupát mellyben az víz vala, melly az Saul feiénél vala, és el ménénec, és ſenki meg nem láta, ſem eſſébe nem vöué, ſem fel nem ſerkene, hanem mindnyáián aluſinac vala, mert az WR boczátot vala nehęz álmot ő reáioc.

13 Es el méne Dáuid az hegynec máſic óldalára, és meg álla az hegynec tetején ió táuol, és ió köz föld vala ő közöttöc.

14 Ackor kiálta Dáuid mind az népnec, és mind az Abnernec az Ner fiának, monduán: Halládé Abner ſióly énnekem? Es felele Abner és monda, ki vagy te hogy az királra igy kiáltaſ?

15 Monda pedig Dáuid az Abnernec: Auagy nem vitęz ember vagyé te? És kiczoda hozzád haſonló az Izrael népe közöt? De mégis miért nem örized az te wradat az királt? mert oda ment vólt egy ember az nép közzül, hogy el veſztené az te wradat az királt.

16 Nem ió dolog ez az mit czelekedtél, Eel az WR hogy halálnac fiai vattoc, kic meg nem örziték az ti Wratokat, az Wrnac meg kent királlyát: Azért moſtan láshatſéé meg hól az király dárdáia; és az víznec való kupa, az melly feiénél vólt.

17 Meg ismére pedig Saul az Dáuidnac ſiauát, és monda: Te ſiólaſié édes fiam Dáuid. Felele Dáuid: En ſióloc Wram király.

18 Es monda annac felöttе: Miért kergeti az én Wram az ő ſiolgáiát? Mit miueltem? Es miczoda vétket ismértel én benne?

19 Moſtan azért hallya meg kérlec az én Wram az király, az ő ſiólgáiának ſiauát: Ha az WR tamáztot fel tégedet én ellenem légyen ió illatu az én áldozatom, ha pedig embereknec fiai támaztottac én ellenem, átkoztac legyenec az WR előtt, az kic moſt ki űznec engemet, hogy ne maradhaſsac az Wrnac örökſégében, hanem azt mondgyác, eregy el ſiolgály idegen Iſtenecnec.

ereſ à-légyen ió illatu áldo zát gyánánt az én halálom az Iſten előtt.

20 Moſtan azért az én vérem ki ne omollyon (böntetéſnélkül,) mert az Izraelnec királlya, egy bolha kergetni iött ki, nem külömben mint az ki az hegyeken kergetné az fogoly madarat.

21 Es monda Saul: tęry viſſſa édes fiam Dáuid, mert többé nem czelekeſſem gonoſſúl veled, miuel hogy böczülletes vólt az én lelkem ez mai nap te előtted, Imé én bolondúl czelekedtem, és felöttе igen nagyot vétettem.

22 Es feleluén Dáuid monda: Im hól az király dárdáia, iöjön ide egy az király ſiólgai közzül, ésvigye el.

23 Az

23 Az WR pedig fizessen meg az embernec az ő igasságа szerint és hiwsége sierint. Mert az WR kezembe adott vala ez mai nap tégedet, de én nem akartam kezemet megferteztetni az WR-nac megkent királyánac vérével.

24 Es az mineműn böczülletes vólt ez mai napon az te lelked én előttem, ollyan böczülletes légyen az én lelkem az WR előtt, és szabaditson meg engemet minden nyomoruságimból.

25 Monda pedig Saul à Dáuidnac: Aldott vagy te sierelmes fiam Dáuid, mert mindeneket véghez visiesi és mindeneken hatalmad lésien. Ezeknec vtánna Dáuid el méne az ő vtára, Saulis visiszatére az ő vtára.

XXVII. Rész

Dáuid minec vránna el vnta volna à puztában valo budosását, miuel hogy fel vala azon, hogy egy nap az Saul kezébe akadna, el mégyen az Philisteusoc főrlébe Achis királyhoz Gath városba. Es mikor ott nem maradhatna az ő népével, kér az királtol lako helyet, Neki adgya az Siclag neuő városi, houá az Dauid mégyen minden népével, es onnét czatázic az pogányoc ellen.

1 MOndgya vala pedig Dáuid magában: Imé egy nap el kel vesznem az Saul kezemiatt, de ninczen iob énnékem, mint ha az Philisteusoc földére szaladoc, mert az után Saul minden reménségét el vészi tölem, és nem keres többé az Izrael határiban, és így meg szabadíthatom magamot az ő kezéből.

2 Fel keluén azért Dáuid, el méne ő és az ő vele való hat száz ember, az Achishoz az Maoch fiához, Gathnac királyához.

3 Es lakéc Dáuid az Achissal éggyütt Gathban, mind ő maga, mind az ő vele való népec feienként házoc népével egyetembe, Dáuid és az ő két felesége, az Ahinoam Izreel városbéli, és az Abigail, az Charmelből való Nabal felesége.

4 Meg viuéc pedig (Saulnac) hogy Dáuid Gathba szaladott vólna, és nem kergeté többé őtet.

5 Monda pedig Dáuid az Achisnac: Hogy ha én valami keduet találtam te előtted, kérlec adgy valami helyet országodnac éggyic városában, hadd lakiam ott, mert hogy lehet méltó hogy az te szolgád ez királi városban veled éggyütt lakiéc?

6 Es néki adá az Achis azon napon az Siclagot, és lőn az Siclag az napságtól fogua az Iudánac királlyaé mind ez mai napig.

7 Lőn pedig az napnac száma, az mig Dáuid à Philisteusoc földén lakéc, egy esztendő és négy hólnap.

8 El mégyen vala pedig Dáuid és az ő vitézi ő vele, és ki üt vala az Gessureusokra,[a] az Girzeusokra és Amalechitákra, mert ezec laktác eleitől fogua az földet, az mellyen Surba mennél, mind egészi Ægyptum földeig.

9 Es rabollya vala Dáuid az földet, és nem hágy vala eleuen férfiat sem asszonyi állatot, és el viszi vala juhokat, ökröket, szamárokat, teueieket és minden

[a] Az Gessureusoc es Girzeusoc az Cananeusoknac maradéki voltac, kic az Iosue elétt az ő iokahelyeket puztan hadtac vala, Ios. 12.

Zz ruhá-

ruháiokat, és így visitia tęr vala és Achishoz mégyen vala.

10 És mondgya vala az Achis: Houá ütöttétec vólt moſtan? Felel vala Dáuid: Az Iudah tartományára kic dęlre laknac, és az Ierahmeelnec dęlre való tartományára, és az Keneuſoc tartományára mellydęlre vagyon.

11 Sem férfiat pedig, ſem aſſiſoni állatot az Dáuid eleuenen nem hágy vala hogy kit Gathba vinné, mert azt mōdgya vala: Ne talám panaſiolnának reánc. és igy czelekedéc az Dáuid nagy ſokſior, és ez vala ſiokáſa mind addig mig az Philiſteuſoc földében lakéc.

12 És igen meg hiué Achis az Dáuidot, és azt mondgya valá: Nſluán valoba meg gyülölte az ō nemzetſégét az Izraelt, azért mind éltig én ſiólgám léſien.

XXVIII. Réſz.

Dáuid igeri az ō ſolgalattyát Achiſnac az Izraelitác ellen, Es mikor meg röttent volna Saul az Philiſteuſoktol, kic az Izrael ellen táborba gyülekezet vala, az ördöngös igüendö mondó aſſoni állathoz mégyen hogy igüendöt kérdgyen, miuel hogy az Iſten néki nem felel vala. Igüendös mond neki az aſſoni állattol, ördög ereiének alcala elö hozatott Samuel formáia, hogy az Philiſteuſoc ötet meg gyernéc, és mind fiaiual egy be el vetne. Melly dolgon az Saul igen meg rötten, annira hogy el eſnéc, eſic az aſſoni állatnal az vczn el mégyen.

1 ACkor pedig az időben táborba gyülénec az Philiſteuſoc hogy hadba mennénec, és meg vijnánac az Izrael népével. És monda Achis az Dáuidnac: Bizonnyal hidgyed hogy el kell velem igned az táborba, mind te magadnac, mind pedig az te népednec.

2 Felele Dáuid az Achiſnac: Meg látod bizonnyal mit fog tſelekedni az te ſiólgád. Monda azért Achis az Dáuidnac: az bizony dolog hogy mindenüt téged válaztalac óltalmúl feiemhöz.

3 Az Samuel pedig meg hólt vala, és ſiratta vala ötet mind az egéſi Izrael népe, és el temettéc vala ötet Ramahban az ō városában, az Saul pedig el törlötte vala az földről az ördöngös igüendö mondókat, és az nézö varaſlókat.

4 Egybe gyüluén azért az Philiſteuſoc el jöuénec, és tábort iárának Sunem városánál. Fel gyüyte az Saulis az egéſi Izrael népét, és tábort iárának Gilboenál.

Gilboe hegyenec neue.

5 Látuán pedig Saul az Philiſteuſoc táborát, meg félemléc, és az ō ſiue felötte igen meg remüle.

6 Tanáczot kérdé azért Saul az WRtól, de nem felele meg néki az WR, ſem álom látás által, ſem az Vrim által, ſem à Prophetác által.

Az Vrim miſſoda volt, meg mondottac Exo: 28.

7 Monda azért Saul az ō ſiólgainac: Kereſſetec nékem olly aſſioni állatot, kiben igüendö mondó ördög légyen, és oda mégyec hozzáia, és tanáczot kérdec tőle. Kinec az ō ſiólgai mondánac: Imé Endorban vagyon egy aſſioni állat, kiben igüendö mondó ördög vagyon.

Leuit. 20. Deut: 18.

8 Meg változtatá azért Saul az ō öltözetit, és más ruhát vön reá, és el méne ō és két ſzolgáia vele egyetembe, és iutának az aſſi-

ſiohhoz

siońhoz éttzaka, és monda: kérlec mondgy iöuendöt nékem az iöuendö mondó lélec által, és támazd fel nékem azt, az kit mondoc te néked.

9 Es monda néki az asſsioni állat: Imé iól tudod mit czelekedett az Saul, ki az iöuendö mondókat, varaſlókat el törlötte ez földröl, miért akarod azért te törbe eyteni az én lelkemet, hogy meg öleſs engemet?

10 Meg eskűuéc azért ö néki az Saul az WRra, monduán: él az WR hogy ez dologért büntetéſed nem léſzen.

11 Monda azért az asſsiony ember: Kit támaſsſsac fel te néked? és ö monda: Samuelt támazd fel énnékem.

12 Látuán pedig az asſsioni állat Samuelt, [a] Fel kiálta nagy sióual, és monda az asſsioni állat Saulnac, illyen sióual: Miért tſaltál meg engemet? mert te vagy az Saul.

13 Es monda néki az király: Ne fély. Miczodát látál? Felele az asſsioni állat Saulnac: Iſteneket[b] látoc hogy iönec fel az földböl.

14 Es monda néki: Miczodás ábrazatu? Es monda: Im egy vén ember iö fel, és böw köntös vagyon rayta, és meg eſmére az Saul hogy Samuel vólna, és artzal az föld felé meg haytá magát, és tiztelléget tön néki.

15 Monda pedig Samuel az Saulnac: Miért háborital meg engemet, hogy ereſsemet az földböl ki hiuatak? Felele Saul: Felötte nagy keſerüſségben vagyoc, miuel hogy az Philiſteuſoc haddal iöttec én reám, és az Iſten el táuozott én tölem, és nem felel meg immár én nékem, ſem prophétác által, ſem álom látás által. Annac okáért azért ſolitottalac tégedet, hogy meg mondgyad nékem mit kellyen czelekedném.

16 Es monda az Samuel: Vallyon ſ- miért kérdeſi engemet ha az WR el táuozott te töled, és az te ellenſégeddel vagyon.

17 Es az ſerint czelekedett ö vele az WR az mint én általam meg mondotta vala, és el ſiakaztá az WR az országot az te kezedböl, és adta azt az te társodnac Dáuidnac.

18 Mert miuel hogy te nem engedél az WRnac ſiauának, és nem tellyeſitéd meg az ö fel búfúlt haragiát az Amalech ellen, azért czelekedi az WR te veled ezeket ez mai napon.

19 Es az WR te veled egyetembe az Izrael népétis az Philiſteuſoc kezébe adgya, és te, és az te fiaid hólnap én velem léſztec, és bizonyára az Izrael táborátis, az WR az Philiſteuſoc kezébe adgya.

20 Mindgyáráſt azért az Saul hirtelenſéggel az földre tellyeſſégel le eſée, mert felötte igen megrémült vala az Samuelnec ſiauán, és ſemmi erö nem vala benne, mert kenyeret nem ött vala az egéſi nap eſtig és éttzaka.

21 Beménuén azért az asſsioni állat Saulhoz, látá hogy igen

[a] Nem Samuel volt az valoba, hanem ördögtöl formáltatot abrazat az Samuelnec abrazattyára

[b] Az az, Iſtent abrazatokat-mellyekkel az ördögök az embereknec ſzemeket megcſuſſolyác, hogy inkáb hogy eſtenneket néki Vagy Iſteneket, az az, Iſtent vagy böczülletes ſzemelt, mert az irás az feleſ'mehet Iſtenekneuezi Pſ. 80

[c] Nem czuda ha az ördögi abrazat az Samuel képét es ſzemelyét öltözi fel, es azt mondgya hogy Iſten ö általa ſzolott az Saulnac, mert io tudgya azt hogi az ördög gyakorta ſokot élnyſ: irásnac bizonſagaual.

meg félemlett vólna, és monda ő néki: Imé engede az te szólgáló leányod az te szódnac, és én az én lelkemet úgy mint vgyan markomba hordoztam, és meg fogadtam az mit énnékem mondottál.

22 Mostan azért kérlec hogy teis légy engedelmes az te szólgáló leányodnac szauának. Imé valami falat kenyeret adoc elődbe, és egyél hogy végy valami erőt, és mehess el az útra.

23 Ki nem akará, és ezt mondá: Nem észem. És kénszeritéc ötet az ő szólgai és az assiioniállatis, és engedé az ő szauoknac, mert fel kele à földről, és fel üle az ágyra.

24 Vala pedig az assioni állatnac házánál ió köuér bornyú, és igen hamar meg mettzé azt. Annac vtáña liztet hozá elő, és meg gyurá, és süté kouászitalan pogáczat.

25 És viué az Saul eleibe és az ő szólgai eleibe, kic éuénec, és annac vtánna fel kelénec és el ménénec azon ettzaka.

XXIX. Rész.

Az Philisteusoc mikor latnác Dáuidot az ő seregekben es táborok van, nem kenuedic hogy velec legyen kit noha az Achis mentene. Dauidis azonképpen mentene magát, mind az által kenserittetic el mennt hazaaz ő seregéuel.

1 AZ Philisteusoc pedig minden seregeket gyüytöttéc vala Aphecbe. Az Izrael népe pedig tábort iárt vala à forrásnál, melly az Izreelnél vala.

2 Az Philisteusoc között való fő népec pedig el ió nec vala, ki száz emberrel, ki ezerrel. Dáuid pedig és az ő vitézi az hátúlsó seregben mennec vala az Achissal.

3 Mondánac pedig az Philisteusoc közt való fő emberec: Mit akarnac ezec itt az Sidóc? Felele Achis az Philisteus fő emberecnec: Auagy nem ezé az Dáuid az Saulnac az Izrael királlyának szolgáia, ki immár álkolmas idötöl fogua, Sőt esztendeieis vagyon hogy én velem vagyon, és nem találtam ő benne semmi megvetöt, az idötöl fogua hogy mi ólta én velem lakic mind ez mai napigis.

4 a Es meg haraguuánac ő reáia az Philisteus fő emberec, és mondánac néki azoc az Philisteusoc között való fő emberec: Küldd vissza az embert, és menyen helyére az holott helyet adtál néki, és ne iöjen bátor mi velünc az hadba, hogy reánc ne támadgyon az hartzon, mert vallyon miuel találhatná inkáb kedvét az ő uránac? Nem de ezeknec az vitézeknec feieckelé?

a Az Philisteusoc nem engedic hogi az Dauid az ő seregekben es táborokbá legyen, mellydolog az istennec kiualképpen valo goúd viseleséből lett.

5 Mert vallyon ki nem ezé à Dáuid, az kinec rendüel éneklic vala. Meg verte Saul az ő ezerét, és Dáuid az ő tiz ezerét?

1. Sam. 18.

6 Stólitá azért Achis az Dáuidot, és monda néki: Eel az WR hogy támbor vagy, és kedues én nállam, mind ki menésed mind beiöuésed én velem az táborba, mert nem találtam te benned semmi gonozt az idötöl fogua hogy én hozzám iöttél, mind ez mai napiglannis. De te az fő népec előtt nem vagy kedues.

b Az az Én velem való nyargalásodat es szolgálatod.

7 Mo-

7 Mostan azért tęry vissza és menj el békeséggel, és ne czelekedgyél az Philisteus fő emberec ellen.

napra, Imé az Amalechitác ki ütöttec vala dęl felé való tartomán ra, és Siclag városárais, és meg rablottác vala Siclagot, és tűzzel meg égettéc vala az várost.

c: Az Dáuid mentimagác, de nem akarta az Istén hogy az ő attyafiainac az Izraelitáknac vérecskel megfertęztęssę magát. Más az, hogy ő állatá meg akarta verni az Amalechitákat, es szabaditani az Siclag városnac népét.

8 c Es monda Dáuid az Achisnac: Vallyon s. mit miueltem én, vagy miczoda vetket találtál az te szolgádban az időtől fogua hogy te elötted forgodtam mind ez mai napiglannis, hogy én el ne mennyec, és az én wramnac ellenségi ellen ne hadakozzam?

9 Feleluén Achis az Dáuidnac, monda: Tudom hogy ió vagy én előttem, mint az Istennec Angyala. De az Philisteusoc fő emberi mondác, El ne iöjen mi velünc az hadba.

10 Azért kely fel io reggel az te wradnac szolgaiual az kic te veled el iöttenec, és kellyetec fel ió reggel mihelt meg virrad, és menyetec el.

11 Fel kele azért azonképpen à Dáuid és az ő vitęzi, hogy ió reggel el menne, és vissza méne az Philisteusoc földébe. Az Philisteusoc pedig el ménénec az Izrael népére.

2 Es fogua vittéc vala az assszoni állatokat à kic benne valánac, kistúltől fogua nagyig, senkit meg nē öltec vala, hanem el vittéc vala, és dolgokra mentec vala.

3 Mikor azért Dáuid és az ő szolgai az városba jutottac vólna, imé meg éget vala à tűz miatt, és az ő feleségec, fioc, leányoc, mind fogua el vitettec vala.

4 Es fel emeluén Dáuid, és az nép melly ő vęle vala az ő sirauokat, siránac, annira hogy immár vgyan nem vala ereiec az sirásra.

5 Az Dáuid két feleségeis pedig fogságra vitetett vala, az Izrehel városból való Ahinoam, és az Abigail az Charmelbéli Nabal felesége.

6 Annac okaért felötte igen meg keseredéc az Dáuid, mert azt mondotta vala az nép hogy ötet meg köueznéc, miuel hogi à népnec szíue igen meg keseredet vala, kinec kinec az ő fiaért és az ő leányaért. Es Dáuid meg erősíté magát az ő WRában Istenében.

7 Monda pedig Dáuid az Abiathar papnac, az Achimelech fiának: Vedd reád én *c: érőttem az Ephodot. Es reá vőué Abiathar az Ephodot az Dáuid dolgaért.

c: En érőttem, az az, hogy én segítem Istentől tanáczot kérdgy.

8 Es meg kérdé Dáuid az Wrat, *b monduán: Meg üzzemé ezt ez sereget? Meg éremé öket? és monda néki: Kergesd meg öket,

b: Megkérde Dauid tud ni illic à Pap á tal.

XXX. Rész.

Az Amalechitác el égetic es el rabollyác Siclagot, mig az Dauid az Philisteusoc taborában volt. Mellyet mikor az Dáuid es az ő vitęzi haza iűuén latтác vólna, nagy keserűs seggel sirnac. Az vtan Dauid Istentől tanaczot kérduén, vtánnoc mégyen az Amalechitáknac, meg veri öket, meg szabaditya az rabokat, es vissza hoz mindent valamit azok el vittéc vala, nagy nyereséggel egybe, mellyből soc baratinac Iudah országába aiandekot küld. &c.

1 LŐN pedig hogy mikor haza iutot vólna az Dáuid és az ő vitęzi Siclagba harmad

mert kętſég nélkűl meg éred őket és általan fogua meg ſiabadithatod (az foglyokat.)

9 El méne azért Dáuid ſiemélye ſierint, és az hat ſiáz ember melly ő vęle vala, és ménének Beſor folyó vizéhöz, és ott az népnec valami réſſe meg marada.

10 Es meg űzé Dáuid ő maga, és vęle egybe négy ſiáz ember, (az ellenſéget,) mikor el maradot vólna à népnec két ſiáza, kic annîra el fáradtac vala, hogi által nem mehetnének à Beſor patakán.

11 Es talalának egy Ægyptumbéli embert az mezőn, kit az Dáuidnac viuéc, és kenyeret adának néki és őuęc, és innyais adának vizet.

12 Es adának annac felőtte egy ęzomo ſiáraz figetis, és két kötés Maloſa ſiőlőt, ki őuéc és az lélec meg wijula benne, mert ſem kenyeret nem ött vala, ſem vizet nem ijut vala három egéſi nap eſtig, és három éijel.

13 Annac vtánna monda néki Dáuid: Ki embere vagy te, és honnét való vagy? Felele: Ægyptusból való ſiólga vagyoc, egy Amalech nemzetſégéből való ember ſiolgáia, és el hagyá engemet az én wram, miuel hogi meg betegedtem vala, immár ma harmad napia.

14 Mi rablottunc ide dęl felé az Cheretnec tartományára, és az Iudánac földébennis, és à Chaleb tartományánac dęl felől való tartományában, és az Siclag városſt tűzzel égetőc meg.

15 Monda pedig néki à Dáuid: Reiá vihetnéle engemet arra à ſereg re? Ki monda: Eskedgyél meg nékem az Iſtenre, hogy engemet meg nem ölſi, és hogy kęzbe nem adſi az én wramnac, és reá viſilec tégedet arra az ſeregre.

16 Reiá viué azért őtet, és imé el ſieledtec vala ide touá az egéſi föld ſiinén, és éſinec iſinac vala, és tántzolnac vala, őrűluén à prędánac, mellyet bőwſéggel hoztac vala az Philiſteuſoc földéből, és az Iudánac földéből.

17 Es vágá az Dáuid őket kęſő eſtuétől fogua más nap mind eſtuéig, és az két eſtue után való naponnis, c és ſenki közzűlőc el nem ſialada, négy ſiáz iffiu embernél több, kic teuękre ragadánac és el ſialadának.

c: Az az, harmad napig.

18 Es meg ſiabadita az Dáuid mindeneket, valamit el vittéc vala az Amalechitác, az ő két feleſégétis meg ſiabadita az Dáuid.

19 Es ſemmi hija nem lőn, ſe kitſínnec ſe nagynac, ſem fioc, ſem leányoc közzűl, ſem marháioc közzűl, valamit tőlec el vittéc vala, mindeneket viſſſia hozá az Dáuid.

20 Es el nyeré az Dáuid mind az több nyáiat és barmokat, mellyeket az ő tulaydon barmoknac előtte haytuán, azt mondgyác vala atról, Dáuidé ez az pręda.

21 Iuta pedig az Dáuid az két ſiáz emberhöz az kic el fáradtac vala, ſgy annîra hogy az Dáuiddal el nem mehettec vala, és meg nyugodta vala őket az Beſor vizénél,

zénél, kic ki ménénec az Dáuid eleibe, és à népnec eleibe ki ő vçle vala, és közelite Dáuid ànéphöz, és köſiönté öket békeſégeſen.

22 Annac vtánna mondánac az kic verſenyes és álnoc emberec valánac, azoc közzül kic Dáuiddal valánac: Miuel hogy ezec el nem iöttenec mi velünc, ne adgyunc ſemit nékiec à nyereſégből az mellyet meg ſiabadittottunc, hanem tſac kinec kinec feleſégét és gyermekit adgyuc meg, vigyéc el azt, ſ. mennyenec dolgokra.

23 Monda pedig az Dáuid: Ne tſelekedgyetec azt attyámfiai abból az mit mi nékünc az WR adott, az ki minket meg óltalmazott, és kezünkbe adá az ſereget az melly mi reánc iött vólt.

d: vitézi rendből illendő igaſág

24 dVallyon ſ. kiczoda engedhetné tinéktec è dologban? Mert valameni réſie vagyon annac az ki az hartzon vólt, anni réſie vagyon annakis, az ki az hólualónál maradott vólt, egy aránt kel oſztatni.

25 Melly dolog vgy lön az napſágtól fogua annac vtánnais. Mert vgyan el végezett dolog ſierint rendelé ezt, hogy meg maradna az Izrael népe között mind ez mai napiglan.

26 Haza iuta azért Dáuid Siclagba, és küldé az nyereſégből az Iudah nemzetſégéből való fő embereknec, az ő barátinac, ezt monduán: Imé az WRnac ellenſéginec marháiokból való aiándoc.

27 Azoknac tudni illic kic valánac az WRnac házában, és Ramothban del felé, és az kic valánac Iatthirban.

28 Es az kic Aroerben, és az kic Siphmothban, és az kic Eſthemoaban valánac.

29 Es az kic Rachalban, és az kic az Ierahmelitáknac városában, és az kic az Keneuſoc városában laknac vala.

30 Es az kic Hormahban, és az kic Chor Aſanban, és à kic Athach ban laknac vala.

31 Es az kic Hebronban laknac vala, és mind egyéb helyeken, az hól az Dáuid forgott vala, és az ő vitézi.

XXXI. Réſz.

Az Saul meg ütközic az Philiſteuſockal, meg veretnec az Izraelitác igen erőſſen, es mikor látná Saul az népnec es az ő fiainac halálokat, meg öli öis magát, Másod napon el viſic az Philiſteuſoc Saulnac feiét, teſtét, fegyuerét. De az Iabes Gileadbéliec az Saulnac es az ő fiainac teſteket viſſza viſic.

1 MEG ütközénec pedig az Philiſteuſoc az Izrael népéuel, és meg futamodéc az Izrael népe az Philiſteuſoc elött, és el húllánac az ſebnec miatta az Gilboe hegyén.

2 Es el éréc az Philiſteuſoc az Saultis és az ő fiait, és meg öléc az Ionathaſt, és Abinadabot, és Malchiſuat, az Saul fiait.

3 Es igen meg nehezedéc az hartz az Saul ellen, mikor az kęz íues vitęzec reiá találkoztác vólna, és igen meg röttene az kęz íueſektől.

4 eEs monda Saul az ő fegyuerhordozó inaſánac: Vond ki az te fegyueredet, és very által engem,

hogy valami módon reiám ne iöhjenec ezec az környül meteletlenec, és által ne verienec engemet, és engemet meg ne czufollyanac. Nem akará pedig az ő inasa, mert igen fél vala, Foguán azért Saul az ő fegyuerét, belé boczátkozéc.

5 Látuán pedig az ſiólga hogy meg hólt vólna az Saul, ōis az ő fegyuerébe boczátkozéc, és ő vęle eggyūt meg hala.

6 És meg hala az Saul, és az ő három fiai, és az ő inaſſa, és mind az ő ſiólgai azon az napon egyenlő képpen.

7 Mikor láttác vólna pedig az tōb emberec, kic ott környül az vōlgyben laknac vala, és kic az Iordán vizén túl laknac vala, hogy el futot vólna az Izrael népe, el hagyuán városokat el futánac, és ménénec az Philiſteuſoc közzé, és lakánac ō közōttōc.

8 Másod napon pedig el iövénec az Philiſteuſoc, hogy meg foztanác az hólt teſteket, és meg találác az Sault, és az ő három fiát, kic az Gilboe hegyén halua feküſnec vala.

9 ✠ És az feiét el vágác, és le vonác az ő fegyuerét, és küldéc azt az Philiſteuſoc földére ſieren ſierte, hogy hirt mondanánac az ő báluányoknac Templomiban, és az othon való népnéc.

10 És fel függeztéc az ő fegyuerét az Aſtharoth Templomában, az ő teſtét pedig fel függeztéc à Bethſan városnac keritéſen.

11 Meg haluán pedig ezt az Iabes Gilead városbéliec, valamit az Philiſteuſoc czelekedtec vólna az Saullal.

12 Fel támadánac mindnyáián az erōs férfiac, és mind egéſi éyiel ménénec, és el hozác az Bethſan város keritéſéről az Saulnac teſtét, és az ő fiainac teſteket, és mikor az Iabes városba haza iutottac vólna, meg égetéc azokat. c

13 És foguán az ő czontyokat, el temetéc az fa alatt, melly vala ott Iabes városában, és heted napig böytelénec.

b. Saulnac teſtét meg ſoztuán, az feiét gyalázatnac okáért ſzéllel bordozác, á teſtet pedig mind az fiainac teſtecskel egybe fel függeztéc, de azlac bes Gilead városbéliec el viſzic.

c. Meg égetéc Saulnac es az ő fiainac teſteknec az bűrit, minuel hogy immár el rothadot vala, es az férgektől meg emésztett vala az teſtec, az czontyokat pedig el temetéc.

✠ *Sámuel Első könyvének vége.*

SAMVEL MASODIC KÖNYVE.

Mellyben meg trattatic, az Saul halála után miczoda dolgoc lettenec az Dáuid királyſága alatt 40. *eztendő forgáſában,* 2. Sam: 5. ver: 5.

I. Reſi-